

Gorenjski Glas

PETEK, 7. JANUARJA 2022

LETO LXXV, ŠT. 2, CENA 2,20 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Omikron postaja prevladujoč

V teh dneh je opazna strma rast okužb z omikronom in najverjetneje ta različica koronavirusa že prevladuje, je povedal minister za zdravje Janez Poklukar. Smo v petem valu epidemije, ki povzroča dodatne skrbi tudi zaradi vse večjega števila ljudi v karanteni.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Kako strm je porast koronavirusnih okužb, govori naslednji podatek: prejšnji torek so v državi potrdili 1871 novih okužb, ta torek se je število s potrjenimi 4068 okužbami več kot podvojilo. Samo v torkovih analiziranih vzorcih so različico omikron potrdili v kar 67 odstotkih.

Minister za zdravje Janez Poklukar je na sredini novinarski konferenci na celotno dejavnost kritične infrastrukture pa tudi

gospodarstvo in drugo družbo naslovil poziv, naj delo, procese in življenje nujno organizirajo tako, da se bodo naloge opravljale v dveh, še bolje treh ekipah, ki med sabo ne bodo imele stikov. Poudaril je, da je to edini način, da preprečimo nenadno zaustavitev določenih dejavnosti zaradi obolelih z virusom in napotnih v karanteno. »Lahko se zgodi, po prvih projekcijah, da bomo v določenem trenutku imeli sočasno tudi štiristo tisoč obolelih in napotnih v karanteno, kar je slaba četrtnina

vseh prebivalcev,« je opozoril minister Poklukar, predstojnik Inštituta za mikrobiologijo in imunologijo prof. dr. Miroslav Petrovec pa dodatno opozoril, da se nam lahko v prihodnjem mesecu zgodi zaprtje javnega življenja zaradi ogromnega števila karanten.

Minister Poklukar je povedal, da sledijo predlogu epidemiologov, da bi se karantena na domu skrajšala na sedem dni, kar predstavlja zadostno varnostno okno, da se to lahko uvede.

► 2. stran

Samo v sredo je bilo v državi s hitrimi antigenski testi testiranih več kot 90 tisoč ljudi, s PCR-testi pa več kot 10 tisoč. / Foto: Gorazd Kavčič

Okvare in pomanjkanje kadrov

Protikoronski ukrepi v letošnji zimi smučišč sicer niso zaprli, a pred žičničarji je kljub temu precej izzivov. Med tršimi orehi sta pomanjkanje kadrov in težave s ponekod staro opremo.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj, Krvavec – Medtem ko so se v lanske smučarski sezoni tako obiskovalci smučišč kot žičničarji večkrat pritoževali nad – po njihovem mnenju – nerazumljivimi ukrepi za preprečevanje širjenja covid-19, zaradi katerih so za daljši čas tudi med prazniki smučišča samevala, je slika v letošnjem letu vendarle drugačna. Ob upoštevanju PCT-pogoja in drugih varnostnih ukrepov, na katere smo se v minulem letu bolj ali manj navadili, smučišča obratujejo skozi celotno sezono, a se kljub temu soočajo z izzivi.

► 3. stran

Smučišča v letošnji zimi delujejo, nekatere težave žičničarjev pa kljub temu ostajajo.

»Lisičke« spet na Gorenjskem

V soboto in v nedeljo bosta v Kranjski Gori tekmi alpskih smučark za svetovni pokal.

► 8. stran

Zaradi povečanega obsega dela zaposlimo več

JELOVICA

PROIZVODNIH DELAVCEV (m/ž)

Za več informacij pokličite na 04 5113 236 ali 041 356 068 oz. sledite spodnji povezavi.

www.jelovica-hise.si/zaposlitev.html

GORENJSKA

Izredna seja brez župana

Zaradi problematike visokih cen ogrevanja in ravnanja z odpadki na Mali Mežakli sta svetniški skupini Levica Jesenice in SD sklicali izredno sejo občinskega sveta. Župan Blaž Račič se je ni udeležil, na koncu je bila seja nesklepčna.

KRONIKA

Predsedovanje največji izziv za policiste

Varovanje ob predsedovanju Slovenije Svetu EU, zaseg orožja v sodelovanju z ameriški organi, uboj na območju Žirov in razgrajanje navijačev na tekmi v Škofji Loki so za policiste najbolj izstopajoči dogodki leta 2021.

CG+

Nakar sta se od nekod priklatila zajec in lisica

Na natečaju Radia Slovenija, v okviru katerega so iskali izvirne slovenske pravljice za radijsko oddajo Lahko noč, otroci!, je komisija kot najboljšo izbrala pravljico Zajec, lisica in noč, ki jo je napisala Mateja Črv Sužnik.

CG+

Tudi risba ima svoj ritem

Stripovski avtor, pevec in kitarist Martin Ramoveš nas v najnovejšem stripu, v katerem sodeluje z očetom, pesnikom Janezom Ramovešem, popelje v kontrabant. Kontrabantariji je strip, ki se bere in gleda kot poljanski vestern.

VREME

Danes bo pretežno jasno. Jutri bo precej jasno z občasno zmerno oblačnostjo. V nedeljo se bo pooblačilo, občasno bo rahlo snežilo.

-8/-1 °C

jutri: precej jasno

9 770352 666025

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS

januar 1/22

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

☐ prodam ☐ kupim ☐ oddam ☐ najamem
☐ podarim ☐ iščem ☐ nudim ☐ zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ____ / ____ - ____ - ____

Mobitel: ____ / ____ - ____ - ____

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Ta konec tedna Zlata lisica – v Kranjski Gori

Ta konec tedna, 8. in 9. januarja, bo 58. Zlata lisica, tekmovanje za svetovni pokal v alpskem smučanju za ženske. Zaradi pomanjkanja snega je s Pohorja prestavljena v Kranjsko Goro. Katera smučarka bo postala zlata lisička, bo seveda odvisno od obeh prevoženih tekem, sobotnega veleslaloma in nedeljskega slaloma. Oba dneva bosta tekmi ob 9.30 in 12.30. Da bodo za svoje favoritke pesti stiskali gledalci po vsem svetu, bo za mednarodni TV-signal poskrbela Radiotelevizija Slovenija (t. i. host broadcaster). Tekme bodo lahko spremljali tudi poslušalci Vala 202, uporabniki MMC RTV Slovenija in gledalci TV SLO 2.

Foto: Adrian Pregelj

Za naročnike Gorenjskega glasa pa tokrat zastavljamo tole nagradno vprašanje: Katera slovenska smučarka je bila največkrat zlata lisička? Izžrebanču, ki bo pravilno odgovoril, RTV Slovenija poklanja praktično nagrado. Odgovore s svojimi podatki pošljite do torka, 18. januarja 2022, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Knjigo prejme EMILJA BENEDIČIČ iz Sorice.

Omikron postaja prevladujoč

◀ 1. stran

Epidemiološki kolegij je tudi predlagal, da se kot izjema od karantene na domu uvede izjema tudi za tiste, ki so zboleli covidom pred manj kot 45 dnevi, in za tiste, ki so kadarkoli po tem, ko so bili polno cepljeni, covid tudi preboleli. O novih pogojih karantene naj bi večeraj na seji razpravljala vlada, vendar odločitev do zaključka časopisne redakcije še ni bila znana.

Okužbe v domovih za starejše

Dom Viharnik v Kranjski Gori je za obiske trenutno zaprt. Kot je povedala direktorica doma Karmen Romih, imajo potrjenih nekaj okužb s koronavirusno boleznijo, različice ne vedo. »Vsekakor se pozna, da je bil dom za obiskovalce odprt do konca decembra. Držimo se ukrepov preprečevanja prenosov okužb.«

V Domu upokojencev Kranj so imeli večeraj eno potrjeno okužbo med stanovalci in eno med zaposlenimi. »V obvestilu svojcem smo zaprosili, da svojih svojcev ne vzamejo domov, saj je večja stopnja tveganja za rizične kontakte. Glede obiskov velja, da sta lahko prisotni največ dve osebi, razmišljamo pa tudi o omejitvi obiskov glede na epidemiološko situacijo v lokalnem okolju,« je pojasnila Gantarjeva.

Dom Petra Uzarja Tržič ima v obeh svojih enotah, tržiški in nakelski, trenutno okužbe zgolj pri zaposlenih, pri stanovalcih ne. »Imamo večje težave pri organizaciji delovnih procesov, saj je poleg odrejenih karanten dodatno večje število

Foto: Gorazd Kavčič, arhiv Gorenjski glas

Dom Viharnik v Kranjski Gori je za obiske trenutno zaprt. Slika je simbolična.

zaposlenih na drugih bolniških dopustih,« je povedal direktor doma Domen Rakovec. Obiske stanovalcev so že omejili na eno zdravo osebo, drugih ukrepov pa za zdaj niso sprejeli. »Nove stanovalce še naprej sprejemamo. Pred prihodom jih testiramo, potem so najprej namočeni v sivi coni.« Do nadaljnjega pa je seveda v veljavi ukrep PCT.

Direktorica Centra slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka Silva Košnjek je večeraj povedala, da imajo potrjene okužbe pri 14 stanovalcih enega oddelka in 7 zaposlenih, ne vedo pa, s katero različico so okuženi. Kot je še dejala, omogočajo obiske tudi v rdečo cono, s tem, da so uredili poseben prostor v kontejnerju za preoblačenje obiskovalcev v popolno zaščitno opremo. Dovoljeni pa so obiski ene zdrave osebe na stanovalca.

Število aktivnih okužb po gorenjskih občinah

Na torek je bilo število aktivnih okužb po občinah na širšem Gorenjskem

naslednje: Bled 116, Bohinj 30, Cerklje 84, Gorenja vas - Poljane 63, Gorje 29, Jesenice 243, Jezersko 10, Kamnik 305, Komenda 77, Kranj 548, Kranjska Gora 45, Medvode 219, Mengeš 114, Naklo 125, Pred dvor 37, Radovljica 276, Šenčur 98, Škofja Loka 348, Tržič 121, Vodice 101, Železniki 49, Žirovnica 62 in Žiri 40.

V bolnišnici se je sredi tedna že zdravila ena oseba, okužena z omikronom. Večeraj je bilo skupaj hospitaliziranih 550 covidnih bolnikov, od tega 160 v oddelkih intenzivne terapije. »Med covidnimi pacienti v intenzivni terapiji je kar 86 odstotkov necepljenih, na navadnih oddelkih pa 78,« je povedal minister Poklukar. Z vsemi odmerki cepiv je v državi cepljene 57 odstotkov populacije. Kot dodaja stroka, je prav omikron tisti dokaz, kako pomembno je cepljenje, kajti vsi res lahko zbolimo, vendar pa cepljeni in prebolevalniki praviloma nimajo težje oblike oziroma ne potrebujejo hospitalizacije.

Minister: Nasilja ne bomo tolerirali

Minister Poklukar se je opredelil tudi do verbalnega in fizičnega nasilja nad zdravstvenimi delavci ter strokovnjaki, ki se javno izpostavijo glede varnosti cepljenja. »V zdravstvu težko razumemo, kako lahko kdorkoli pomisli, da bi vam zdravstveni delavci želeli škodovati, vas ogrožati ali celo zastrupljati. Vedno smo tukaj za vas, da vam pomagamo, da vas zdravimo in da rešujemo vašo življenja. Morda lahko še razumemo, da smo pandemsko izčrpani, da imamo vsega včasih dovolj, da se nam ne ljubi več slediti ukrepom. Toda to nikakor ne more biti opravičilo za verbalno in fizično nasilje. Zato tudi javno izražam podporo in stopam na stran vseh žrtev nasilja. V imenu zdravstva sporočam, da nasilja ne bomo tolerirali. Verjamem, da smo kot družba na tej točki enotni in da se enotno ograujemo od takšnih dejanj.«

Do dodatka upravičeni tudi starejši kmetje

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zakon o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitve, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic covida-19, ki ga je državni zbor sprejel ob koncu minulega leta, omogoča izplačilo enkratnega solidarnostnega dodatka ljudem, ki imajo nizke dohodke in so glede na starost najbolj izpostavljeni nevarnostim epidemije. Z ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sporočajo, da so do dodatka za izboljšanje socialnega položaja upravičeni tudi kmetje, ki so bili na dan

30. december 2021 stari vsaj 65 let, so gospodarji oziroma člani kmetije, imajo stalno prebivališče v Sloveniji, niso prejeli solidarnostnega dodatka za upokojence in so lani po zakonu o dohodnini imeli obdavčljive dohodke, ki mesečno niso presegle zneska 591,20 evra. Vlogo za pridobitev dodatka morajo najkasneje do 31. januarja kot priporočeno pošiljko poslati na naslov ministrstva ali po elektronski poti in s skeniranim podpisom na naslov gp.mkgp@gov.si. Vlogo in navodila za izpolnitev so na voljo na spletni strani ministrstva.

Spletna anketa o razvoju turizma v Medvodah

Medvode – Javni zavod Sotočje Medvode v sodelovanju z Občino Medvode pripravlja strategijo razvoja turizma v občini Medvode do leta 2026, s katero želi oblikovati jasne razvojne in trženjske osnove za okrepitev Medvod kot turistične destinacije. V procesu oblikovanja strateškega dokumenta je pripravljavcem zelo pomembno mnenje ljudi, zato vabijo k sodelovanju tiste, ki na tem območju živijo in ustvarjajo, kot tudi tiste, ki se skozi Medvode le občasno peljejo oziroma Medvode le bežno poznajo. Spletna anketa na to temo je dostopna na povezavi <https://www.1ka.si/Medvode>. Odprta bo do vključno 17. januarja.

Le še elektronsko vlaganje zahtevkov za trošarino

Kranj – Od 1. januarja dalje je vlaganje zahtevkov za vračilo trošarine, tudi za gorivo, porabljeno za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije, možno le še v elektronski obliki. To velja tudi za zahtevke, ki jih bodo kmetje letos vložili za lani porabljeno gorivo. Zahtevek je treba preko sistema eDavki vložiti v informacijski sistem za predložitev dokumentov s področja trošarin (IS E-TROD), vstop v sistem pa je možen z uporabniškim imenom in geslom ali s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Za vlaganje elektronskih zahtevkov je možno pooblastiti tudi kmetijsko-gozdarski zavod, zadrugo ali koga drugega.

Okvare in pomanjkanje kadrov

1. stran

Kot je povedala Manuela Božič Badalič, predsednica Združenja slovenskih žičničarjev pri Gospodarski zbornici Slovenije, je vlada tokrat prisluhnila težavam žičničarjev, ki so dobili povrnjen tudi del izpada prihodkov zaradi epidemije.

Kljub zimi, ki je tokrat dokaj radodarna s snežno odejo, pa nekatera smučišča še ne obratuje s polno paro. Na ta račun je bilo na gorenjskem največ slabe volje zaznati na Krvavcu, kjer je večino dosedanjih smučarskih sezon delovala približno polovica smučarskih prog.

Kot so nam sporočili iz RTC Krvavec, so očitki leteli predvsem na obratovanje Kriške planine. »Poleti smo ugotovili, da je potrebna popolna zamenjava napenjalne vrvi, ki smo jo nemudoma naročili. Dobavni rok je bil od tri do štiri mesece. Vrv smo v začetku decembra tudi prejeli in jo zamenjali. Po zamenjavi smo zaprosili za novo uporabno dovoljenje, ki pa ga do danes z ministrstva še nismo prejeli,« so nam tik pred novim letom sporočili iz družbe RTC Krvavec.

Težava je tudi pomanjkanje delavcev

Na vprašanje, ali bi šlo razlog za manj odprtih prog iskati tudi v pomanjkanju kadra, nam v RTC Krvavec za zdaj še niso odgovorili. Kot pa je razvidno na njihovi

Direktor RTC Krvavec Jani Janša

spletni strani, redno delovno razmerje ponujajo petim delavcem tehniških strok. Iščejo vodjo obratovanja, dva žičničarja, vzdrževalca in mehatronika. V Hotelu Krvavec pa prav tako poslujejo gostinsko oziroma hotelsko osebje.

Delavce iščejo tudi nekateri druga gorenjska smučišča, zaradi vsesplošne kadrovske krize in specifik dela na smučiščih pa imajo upravljavci žičniških naprav še toliko težje delo z iskanjem. »Na vseh segmentih je pomanjkanje kadra. Kader, ki je strokovno tehnično usposobljen za upravljanje z žičniškimi napravami, je kader, ki mora poleg izobrazbe in izkušenj imeti še pooblastilo ministrstva za infrastrukturo, kar pomeni opravljen teoretični in praktični izpit poznavanja naprav. Tovrstnega kadra na trgu delovne sile ni,« nam je pojasnila Manuela Božič

Badalič, ki ob tem dodaja, da je svoje naredila tudi epidemija covida-19. »Veliko smučišč je zaradi epidemije izgubilo delavce, ki so bili zaradi čakanja na delo doma dolgo časa na 80-odstotni plači oziroma nadomestilu plače in so si zato poiskali stabilnejšo zaposlitev.«

Smučarji za več ur obtičali na smučišču

Za nameček je minulo praznično nedeljo težave in slabo voljo na Krvavcu povzročila še tehnična okvara kabinske žičnice, ki smučarje prevaža na smučišče. Upravljavec je zato organiziral prevoz v dolino s kombiji in avtobusi, kljub temu pa so smučarji za več ur obtičali na smučišču.

Za neljubi dogodek se je obiskovalcem opravičil direktor RTC Krvavec Jani Janša, ki je ob tem pojasnil, da je senzor za ugotavljanje moči prižemke krožne kabinske

žičnice na zgornji postaji okoli 14. ure nekajkrat zaustavil njeno delovanje. Kljub temu da ob pregledu ni bilo ugotovljene napake, so senzor takoj zamenjali, nato pa krožno kabinsko žičnico vsakokrat ponovno ročno zagnali, ob čemer pa se je odlomil manjši del zaščitne plastike, ki je zašel v stikalo vklopa in s tem onemogočil njeno delovanje. »Čeprav je bil senzor zamenjan, je odlomljeni del plastike preprečeval zagon krožne kabinske žičnice. Gre za zelo atipično napako, ki jo je skozi redni protokol težko hitro odkriti. Zato se je odkrivanje napake nekoliko zavleklo in smo se ob 15. uri odločili, da za smučarje, ki so želeli v dolino, organiziramo nadomestni prevoz. Prevoz oseb je potekal po postopku, kot ga dovoljujeta teren in so ga narekemale okoliščine. Zaradi ozkega cestišča je avtobusom onemogočen dostop do zgornje postaje žičnice, zato smo uporabili vsa vozila RTC Krvavec, na pomoč pa so prostovoljno priskočili tudi nekateri domačini s svojimi vozili, ki so smučarje prepeljali do parkirišča Jezerc. Angažiranih smo imeli pet avtobusov, ki so vozili neprestano od 15.30, zadnji potniki pa so v dolino prišli varno ob 20. uri,« je pojasnil Janša. Kot je dodal, so vse potnike varno pripeljali v dolino, v tem času pa odkrili tudi napako, tako da je žičnica že v ponedeljek ponovno varno delovala.

k

KOMENTAR
ALEŠ SENOŽETNIK

Izzivi, a tudi priložnosti

Slovenska smučišča so se že pred epidemijo srečevala s številnimi izzivi in težavami. Ob povprečni starosti naprav okoli trideset let so stroški vzdrževanja visoki, okvare pa pogostejše. V Kranjski Gori bodo predvidoma še pred poletjem dokončali investicijo v štirisedežnico, namenjeno pohodnikom, sicer pa resnih vlaganj v nove naprave na smučiščih v zadnjih letih ni bilo. Nazadnje je pred dnevi prišlo do okvare krožne kabinske žičnice na Krvavcu, ki so jo vzdrževalci sicer odpravili v nekaj urah, a ostal je slab občutek, da je ponudba v sosednji Avstriji in Italiji boljša – in to ne za bistveno več denarja. Če k temu dodamo še dejstvo, da velika večina naših smučišč leži v sredogorju, kjer so še toliko bolj prepuščeni vremenskim razmeram, je težava še večja. Podnebne spremembe so realnost, ki s seboj prinaša vse milejše zime, napovedi klimatologov za območja, v katerih ležijo slovenska smučišča, pa niso obetavne. Tudi zato danes raje kot o smučiščih govorimo o gorskih centrih, ki se usmerjajo v privabljanje gostov tudi v toplejših mesecih. Ob zelenih zimah je namreč transformacija žičničarjev v ponudnike turističnih storitev skozi vse dni v letu vse nujnejša.

V to realnost je pred skraj dvema letoma treščila še epidemija covida-19, ki je

turizem spravila na kolena, smučišča pa za nekaj časa celo zaprla. Razmere so marsikaterega upravljavca žičniških naprav primorale v odpuščanje ali pa so bili delavci napoteni na čakanje na delo, zaradi česar so si številni poiskali stabilnejšo zaposlitev v panogi, ki je morda odpornejša proti negotovim razmeram. S tem pa je bil izgubljen marsikateri delavec s specifičnim znanjem.

Ob precejšnji kadrovski stiski, s katero se ob vnovičnem zagonu gospodarstva spopadajo tudi številni drugi delodajalci, ni torej nič čudnega, da imajo težave z iskanjem tudi upravljavci smučišč. Na Krvavcu denimo trenutno iščejo deset dodatnih delavcev, pet na smučišču in pet v gostinstvu oziroma hotelirstvu. Prosta delovna mesta pa imajo razpisana tudi nekatera druga gorenjska smučišča.

Zaradi vseh izzivov, s katerimi se srečujejo žičničarji, so bili že pred epidemijo glasni pozivi k pomoči države. Ta je pred novim letom prišla v obliki javnega razpisa za vlaganja v kakovostno in trajnostno preoblikovanje slovenskega turizma za krepitev njegove odpornosti, v okviru katerega je na voljo 49 milijonov evrov, od tega 30 milijonov za razvoj večjih smučišč. Na razpis se lahko s projekti prijavijo tudi upravljavci desetih gorenjskih smučišč. Priložnost, ki jo velja izkoristiti.

Monografija Stati inu obstati tudi v predsedniški palači

Predsednik države Borut Pahor je sprejel dr. Kozmo Ahačiča, avtorja bibliofske izdaje Stati inu obstati.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Bibliofska izdaja Stati inu obstati avtorja dr. Kozme Ahačiča, ki je izšla pred kratkim, je zakladnica temeljnih besedil slovenskega jezika in predstavlja prvih petdeset knjig v slovenščini, od Katekizma in Abecednika do prve slovenske slovnice in prevoda Biblije. Monografija Stati inu obstati je izšla ob tridesetletnici samostojnosti Republike Slovenije. Predsednik države Borut Pahor je s hvaležnostjo sprejel izvod ročno vezane monografije in dejal, da bo ta dokument o začetkih slovenščine kot jezika, ko se je za nas kot narod vse začelo,

Dr. Kozma Ahačič na sredinem sprejemu pri predsedniku Borutu Pahorju / Foto: Nebojša Tejić, STA

odslej na posebnem mestu na ogled obiskovalcem predsedniške palače.

Sprejema so se udeležili še urednik knjige in glavni urednik Cankarjeve založbe

dr. Aljoša Harlamov, predsednica uprave Mladinske knjige Simona Mele in direktorica Cankarjeve založbe dr. Alenka Kepic Mohar.

Predsednik Borut Pahor je dr. Kozmi Ahačiču že leta 2017 ob dnevu Primoža Trubarja izročil priznanje jabolko navdiha. Prejel ga je za »domiselno ustvarjanje in uveljavljanje novih pristopov v slovenski slovnici in književnosti, s katerimi nadaljuje plemenito in pomembno poslanstvo očetov slovenskega knjižnega jezika in ga razvija na način, da ga mladi z veseljem in občudovanjem berejo in znotraj njega tudi ustvarjajo«.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Urša Peternel

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Maša Likosar, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, srede od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltredni, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,00 EUR, petek 2,20 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Vrtec bo največja investicija

V Bohinju so konec decembra potrdili proračun za letošnje leto, v njem pa več kot polovico sredstev namenjajo za investicije.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Bohinjski svetniki so na zadnji letošnji seji v lanskem letu soglasno sprejeli občinski proračun za leto 2022. »To je rekorden proračun, težak 20 milijonov evrov. Na to smo lahko ponosni, je pa tudi obveza, da podane predloge izpeljemo,« je dejal bohinjski župan Jože Sodja. Ker je načrtovanih prihodkov 17 milijonov evrov, občina načrtuje tudi zadolžitev v znesku 2,8 milijona evrov.

Od 20 milijonov evrov odhodkov je v letošnjem proračunu kar za 11,5 milijona evrov investicij. Največji projekt je že začeta gradnja novega vrtca v Bohinjski Bistrici. Gre za objekt, sestavljen iz treh stavb, stal pa bo za stavbo tamkajšnje osnovne šole. Kot so pojasnili na bohinjski občinski upravi, je zasnovan kot 11-oddelčni vrtec z lastno kuhinjo in vsemi spremljajočimi prostori, vanj pa bodo preselili tudi zobozdravstveno ambulanto, ki zdaj deluje v prostorih osnovne šole.

Vrednost celotnega projekta je okoli 6,8 milijona evrov, pri čemer je občina uspešno pridobila slabih 1,2 milijona evrov na razpisu ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Predvidoma bodo dela, ki so se začela novembra, trajala 12

mesecev, tako da bi jeseni prihodnje leto vrtec že lahko začel obratovati.

Med večjimi letošnjimi projekti Občine Bohinj je tudi sodelovanje v sicer državnem projektu gradnje kolesarske povezave med Bohinjem in Bledom. Za projekt, vreden 17,9 milijona evrov, bo ministrstvo za infrastrukturo prispevalo dobrih 11,5 milijona evrov, preostanek pa obe občini, od tega Občina Bohinj milijon in pol.

Od 20 milijonov evrov odhodkov je v letošnjem proračunu kar za 11,5 milijona evrov investicij. Največji projekt je jeseni začeta gradnja novega vrtca v Bohinjski Bistrici.

Nadaljuje pa se tudi gradnja komunalne infrastrukture, v teku je investicija v povezovalni kanal Zgornja dolina. Dela v Češnjici so zaključena, na trasi od Srednje vasi in Studora do Jerke dela še potekajo, nato je na na vrsti kanal, s katerim bo Zgornja dolina povezana s čistilno napravo v Bohinjski Bistrici. Država pa bo vzporedno obnovila še cesto skozi Korita, prav tako je že letos v načrtu začetek gradnje kanalizacije v Studoru in Srednji vasi.

Prihodki in odhodki nižji za tri milijone in pol evrov

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Občinski svetniki so na decembrski seji sprejeli predlog Odloka o rebalansu proračuna Občine Medvode za leto 2021. Rebalans prinaša prerezporeditev sredstev med posameznimi postavkami, večje so bile potrebne predvsem na investicijskem delu proračuna. Z rebalansom se prihodki znižujejo za dobrih 3,5 milijona evrov, za prav toliko pa tudi odhodki. Razlog pri slednjih so nižji investicijski

odhodki. Določene investicije se v letu 2021 še niso začele, poleg tega se del projekta Čisto zate prenaša še v leto 2022, Kolesarska pot Medvode–Pirniče–Vikrče pa v celoti v leto 2022. Med postavkami, pri katerih so zagotovili dodatna sredstva, je najvišja rekonstrukcija OŠ Simona Jenka Smlednik v višini 220 tisoč evrov. Na prihodkovnem delu so se zmanjšali predvsem transferni prihodki. Po rebalansu je v proračunu slabih 19 milijonov evrov odhodkov.

Pogovorni večer v Preddvoru odpade

Preddvor – Danes, 7. januarja, zvečer bi moral v Kulturnem domu v Preddvoru potekati prvi pogovorni večer z naslovom Ovčarstvo v preddvorskih gorah, ki pa zaradi slabših epidemioloških razmer odpade. Organizatorji sporočajo, da bodo dogodek organizirali takoj, ko bodo razmere to dopuščale.

Izredna seja brez župana

Zaradi problematike visokih cen ogrevanja in ravnanja z odpadki na Mali Mežakli sta svetniški skupini Levica Jesenice in SD sklicali izredno sejo občinskega sveta. Župan Blaž Račič se je ni udeležil, na koncu pa je bila seja nesklepčna, saj se je udeležilo le trinajst od osemindvajsetih svetnikov.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Svetniški skupini Levica Jesenice – Jeseniška alternativa in Socialni demokrati sta že decembra na jeseniškega župana Blaža Račiča naslovili zahtevo za sklic izredne seje, na kateri bi govorili o problematiki visokega dviga cen daljinskega ogrevanja in o nepravilnostih pri odvozu in odlaganju predelanih komunalnih odpadkov na Mali Mežakli. Župan Račič je zahtevo za sklic izredne seje, ki jo je podpisalo trinajst občinskih svetnikov, zavrnil. Kot je pojasnil, problematiki nista tako nujni, da bi morali sklicevati izredno sejo. O odpadkih so govorili na decembrski redni seji, ko je bilo predstavljeno tudi poročilo delovne skupine, ki spremlja problematiko. O daljinskem ogrevanju pa naj bi po županovem predlogu govorili na naslednji redni seji, predvidoma 3. februarja. Poleg tega so že sprejeli nekatere ukrepe, in sicer delno znižanje cene proizvedene megavatne ure toplote, Enos je zagotovil nespremenjeno ceno tudi za januar, v okviru likvidnostnih zmožnosti pa za celotno tekočo kurilno sezono. Račič je ocenil, da gre pri sklicu izredne seje

Boris Grilc

za ceneno nabiranje političnih točk in povzročanje dodatnih in nepotrebnih stroškov.

Pobudniki so kljub županovi zavrnitvi vztrajali pri izredni seji, zato so jo v torek sklicali sami. Župan se je ni udeležil, tako jo je vodil občinski svetnik Boris Grilc iz svetniške skupine Levica Jesenice, a se je že na začetku izkazalo, da je seja nesklepčna, saj se je udeležilo trinajst od 28 občinskih svetnikov; za sklepčnost bi se je moralo udeležiti vsaj petnajst. Sejo so tako zaključili brez vsebinske razprave.

Kot je povedal eden od pobudnikov seje, občinski svetnik Vlado Mlinarec, občani Jesenic plačujejo eno izmed najvišjih cen daljinskega ogrevanja v državi.

Vlado Mlinarec

»Koncesionar in upravljavec javne službe občine Enos OTE je ceno toplote jeseni dvignil za 70 odstotkov, kar predstavlja izjemen dvig cen, ki bo obremenil številna gospodinjstva. Koncesionar energije ne proizvaja, temveč jo kupuje od svoje matične družbe Enos. Pri tem seveda obe podjetji, ki sta v zasebni lasti, že od podelitve koncesije leta 2014 ustvarjata dobičke. V Levici Jesenice – Jeseniška alternativa smo prepričani, da omenjena koncesija za občane ni smotrna, saj poleg samega proizvoda plačujejo še dodatne stroške posrednika. Stroške toplote bi lahko zmanjšali tudi z vključitvijo komunalnega podjetja Jeko in izkoristkom plina iz komunalne čistilne naprave, ki

ga sedaj uporablja zasebno podjetje za proizvodnjo električne energije,« je dejal.

Njegova svetniška skupina pa že dalj časa opozarja tudi na domnevne nepravilnosti in nejasnosti pri odvozu ter skladiščenju lahke frakcije na odlagališču Mala Mežakla.

»Zahtevo za sklic izredne seje razumem kot neracionalen in neustrezen poskus nabiranja političnih točk,« je dejal župan Račič.

»Koncesionar podjetje Ekogor na lokaciji skladišči lahko frakcijo, to je gorljive ostanke predelave odpadkov, ki bi jo morali izločiti v sežig oziroma dokončno predelavo. Te ostanke bi morali odpeljati v odlagališča že pred leti. Po dostopnih podatkih podjetja je količina odpadkov leta 2021 najprej znašala 23 tisoč ton. Nato se je količina odpadkov nenadoma zmanjšala na 13 tisoč ton, ne da bi koncesionar navedel, kako je do zmanjšanja prišlo,« je dejal Mlinarec. Obravnavo obeh pereh zadev zdaj pričakujejo na naslednji redni seji.

Zbrali skoraj petindvajset tisoč evrov

V dobrodelni akciji V Kranju dobro v srcu mislimo so zbrali 24.507 evrov prostovoljnih prispevkov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V dobrodelni akciji, ki je v gorenjski prestolnici na pobudo župana Matjaža Rakovca v prazničnem decembru potekala tretje leto zapored, so zbrali 24.507 evrov prostovoljnih

prispevkov, s katerimi so posamezniki in podjetja pomagali devetim družinam in štirim posameznikom v hudi socialni stiski. Te so predlagali kranjske osnovne šole, kranjska enota Centra za socialno delo Gorenjska in Društvo

upokojencev Kranj. Pri večini izbranih družin hudo finančno stisko spremljajo še zdravstvene težave staršev ali otrok, kar še dodatno otežuje že tako težko situacijo, so ob zaključku dobrodelne akcije poudarili na Mestni občini Kranj.

»Nikoli ne vemo, kaj nas čaka jutri. Zagotovo pa danes vemo to, da družine, ki so del naše humanitarne akcije, v težkih časih niso same. Ponosen sem, da se že tretje leto skupaj trudimo vsaj malo prispevati k boljšemu jutri in pomagamo tistim, ki so se znašli v stiski in nas potrebujejo,« je dejal Rakovec.

Dobrodelni projekt je vodil Zavod za turizem in kulturo Kranj v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine Kranj in Zvezo prijateljev mladine Slovenije, med drugim pa ga je podprl tudi nogometaš Josip Iličić. V tokratni akciji so prvič pripravili tudi dobrodelni bazar v središču Kranja, na katerem so kranjski osnovnošolci v zameno za izdelke, ki so jih izdelali v šoli, zbirali prostovoljne prispevke in zbrali nekaj manj kot petsto evrov.

V decembrski dobrodelni akciji so zbirali denarno pomoč za devet družin in štiri občane.

Foto: Anže Krže/Mediaspeed

Spomin na boj in na zločin

V nedeljo, 9. januarja, opoldne bo pri spomeniku v Dražgošah svečanost v spomin na 80. obletnico boja Cankarjevega bataljona z Nemci in njihovega nasilja nad domačini in vasjo. Prireditelji pozivajo k spoštovanju pravil za zajezitev okužb.

JOŽE KOŠNJEK

Dražgoše – Devetega januarja leta 1942 se je v Dražgošah na obronku Jelovice začel tridnevni boj Cankarjevega bataljona z Nemci, kar je bilo za tiste čase, ko je bila Hitler-

pobili, vas pa s cerkvijo vred zravnavali z zemljo. To je bil za tiste čase eden najhujših množičnih zločinov nemške vojske nad civilisti v okupiranem delu Evrope.

Letos mineva 80 let od teh dogodkov, ki se jih že 65 let

Policijskega orkestra, Partizanski pevski zbor iz Ljubljane, recitatorji Vesna Slapar, Katarina Stegnar in Primož Bezjak ter sopranistka Gaja Sorč. Slavnostni govornik bo prvi predsednik Republike Slovenije in vsakoletni udeleženec dražgoških prireditev Milan Kučan. Predsednik organizacijskega komiteja prireditve generalmajor Ladislav Lipič je povedal, da so povabili tudi predstavnike nekaterih krajev, ki so med vojno doživeli enako nasilje kot Dražgoše. Zaradi upoštevanja ukrepov za preprečitev širjenja okužb bo v okolici spomenika zagotovljenih 750 sedišč v predpisani razdalji. Vstop bo mogoče le s predložitvijo dokazila o izpolnjevanju pogoja PCT. Obvezna bo uporaba zaščitnih mask, hrane in pijače ne bodo prodajali.

Tudi letos bodo organizirani tradicionalni pohodi v

Tako kot vsako leto bo tudi letos na dan svečanosti pri spomeniku v dražgoški cerkvi svete Lucije ob 8. uri maša za dražgoške žrtve. V glasilu Župnije Železniki so ob tej priložnosti zapisali željo, da bi spomenik s kostnico, ki je spomenik državnega pomena, označili skladno z zakonom o vojnih grobiščih. Staro cerkev so Nemci porušili, sedanja pa je bila zgrajena leta 1968 in je bila ena prvih po vojni zgrajenih cerkva v Sloveniji.

jeva vojaščina na višku moči, neverjetno odmevno dejanje poguma. Ko so se partizani zaradi nemške premoči umaknili – v bojih jih je padlo devet –, so se Nemci strahovito maščevali nad domačini in vasjo – 41 vaščanov so

spominjajo s prireditvijo Po stezah partizanske Jelovice. Jubilejna svečanost bo v nedeljo ob 12. uri pri spomeniku pod vasjo. Program bo povezovala Jana Jenko, v kulturnem programu pa bodo sodelovali kvintet

Zaradi prireditve v Dražgošah bo v nedeljo, 9. januarja, med 11. in 14. uro zaprta cesta Lipnica–Kropa–Rudno v delu med odcepom za Lajše in Rudnim. Obvoz bo po cesti Selca–Lajše. V nedeljo bo začasno zaprta tudi cesta Kališe–Dražgoše.

Dražgoše, tudi dva najdaljša in najzahtevnejša: Po poti Cankarjevega bataljona in pohod Iz Železnikov preko Ratitovca v Dražgoše. Oba se bosta začela že jutri zvečer. Začetek pohoda Po poti Cankarjevega bataljona se bo začel v soboto ob desetih zvečer pred Fitnes centrom v Logu, in ne na Pasji Ravni. Pohod iz Železnikov se bo začel ob opolnoči pri bazenu na Česnjici.

Strategijo razvoja občine bodo še dopolnili

Železniki – Občinski svet bi na decembrski seji moral obravnavati tudi Strategijo razvoja občine Železniki za obdobje 2022–2028, a je na koncu ni bilo na dnevnem redu. Kot je občinskim svetnikom pojasnil podžupan Matej Šubic, vodja delovne skupine, ki jo je župan Anton Luznar imenoval za pripravo strategije, so slednjo obravnavali vsi trije občinski odbori, na katerih je bilo podanih kar nekaj konstruktivnih predlogov, ki bi jih radi še vključili v predlog strategije. Med drugim nameravajo podrobneje opisati izgradnje in rekonstrukcije cest po krajevnih skupnostih ter predstaviti anketo, na katero so odgovarjali občani. Ti so kot največjo prioriteto navedli izboljšanje poplavne varnosti. Dopolnjeno strategijo bo občinski svet obravnaval na eni od naslednjih sej.

Občinski prostorski načrt v javni obravnavi

Žiri – Na spletni strani Občine Žiri je javno razgrnjen osnutek sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta. Javnost ima do konca januarja možnost podati pripombe na gradivo, in sicer jih lahko pošljejo na e-naslov: obcina.ziri@ziri.si, pri čemer v rubriki »zadeva« navedejo ključne besede »sdOPN3 – pripombe«. Občina bo 19. januarja ob 16. uri na spletu izvedla tudi javno obravnavo predlaganih sprememb načrta. Javni obravnavi se bo mogoče pridružiti na Zoom povezavi <https://uso6web.zoom.us/j/85657494551?pwd=WmdlM1VGV2NxSnNROENxY1VRQlJlQT09>, meeting ID: 856 5749 4551, passcode: 543699.

Letni programi ostajajo nespremenjeni

Železniki – Občinski svet je na decembrski seji potrdil programe ljubiteljskih kulturnih dejavnosti ter mladinskih in turističnih dejavnosti za letošnje leto. Programov v primerjavi z lanskim letom niso vsebinsko spreminjali. V občinskem proračunu so za turistične dejavnosti zagotovili blizu trideset tisoč evrov, za kulturne nekaj manj kot 23 tisoč in za mladinske dejavnosti enajst tisoč evrov. Sprejem letnega programa športa je predviden na februarški seji občinskega sveta, zanj pa so predvideli slabih 74 tisoč evrov. Razpise nameravajo objaviti aprila.

Najboljši sosed razdelil več kot 70 tisoč kav

Mercator si je ob začetku leta 2022 zastavil cilj, da z majhno pozornostjo nasmejano začne to leto. V sedmih mestih so mimoidočim v zameno za nasme delili kavo. Ob tem so se spomnili tudi na zaposlene v bolnišnicah, ki se požrtvovalno borijo z epidemijo covid-19, in kavo podarili kar 13 bolnišnicam.

»Priznati moram, da mi misel na vrnitev v službo ni bila najbolj všeč, ampak so me "kofetarice" prijetno presenetile s kuponom za kavo. Nedvomno bo danes dober dan,« je povedal nasmejani mimoidoči, po tem ko je z lončkom kave Minute prikoral iz trgovine Mercator. Prvi ponedeljek tega leta so Mercatorjeve "kofetarice", simpatična dekleta v oranžnem, v večjih mestnih središčih delila kupone za brezplačni lonček kave Minute. Mimoidoče so spodbujale k nasmehu, v zameno zanj pa so podarjale kupone. "Kofetarice" so v mestnih središčih v dopoldan-

skem času razdelile kar 20 tisoč kav. Nasmejani prejemniki so si nato v Mercatorjevih trgovinah postregli z vročo kavo Minute. Deljenje kave je potekalo na osmih lokacijah v sedmih večjih mestih središčih, in sicer v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kopru, Kranju, Novi Gorici in Novem mestu. Prikrajšani niso bili niti tisti, ki se "kofetaricam" niso mogli nasmejati v živo. Virtualne kupone so prejeli vsi, ki so že imeli mobilno aplikacijo Moj M ali pa so si jo zdaj naložili. Na Mercatorjevih družbenih omrežjih Instagram in Facebook do vključno 10. januarja poteka tudi nagrad-

na igro, ki srečnemu nagrajencu prinese celo leto brezplačnih kav Minute! V Mercatorju pa so si posebej želeli razveseliti tudi zaposlene v bolnišnicah. Kot gesto zahvale za še bolj požrtvovalno delo in neizmeren trud pri oskrbi bolnih so jih presenetili s kavo. Spletna trgovina Mercator je kavo dostavila v 13 bolnišnic s covidnimi oddelki. Med obdarjenimi bolnišnicami sta tudi dve gorenjski – Univerzitetna klinika Golnik in Splošna bolnišnica Jesenice. Ob predaji kave so iz Univerzitetne klinike Gol-

nik sporočili: »Iskrena hvala za vašo veliko-dušno potezo, s katero boste zelo razveselili naše zaposlene!« V obeh bolnišnicah so z veseljem sprejeli gesto najboljšega sosedu. Kava namreč zaposlenim ponudi trenutek sprostitve in odmora, ki jim da novih moči za skrb pacientov. Prvi cilj Mercatorja je uspešno dosežen. Razveselili so mnoge, saj so podarili kar okoli 70 tisoč lončkov kave Minute in nasmejano začeli leto 2022. Upajo, da nas bo nasmeš spremljal vse leto.

Promet na Pokljuki v zimski sezoni

Pokljuka je ena izmed najbolj priljubljenih turističnih točk v Sloveniji, hkrati pa leži v edinem nacionalnem parku, ki ga imamo. Bled in Bohinj v letošnji zimi ponujata brezplačni javni prevoz do samega srca planote – Rudnega polja.

Planota Pokljuka leži v zavarovanem območju Triglavskega narodnega parka na območju občin Bohinj, Bled in Gorje. V zimskem času je priljubljen cilj za rekreacijo (tek na smučeh, pohodništvo, turno smučanje ...), vendar je število parkirnih mest na planoti omejeno. Urejeni parkirišči sta le pri Hotelu Pokljuka na Goreljku (okoli 130 parkirnih mest) in pri Športnem centru Pokljuka na Rudnem polju (okoli 550 parkirnih mest). Do 20. marca Turizem Bled omogoča naslednje prevoze na Pokljuko:

Bled winter shuttle Pokljuka

**od ponedeljka do petka: 10:00 Bled–10:45 Pokljuka
14:30 Pokljuka–15:15 Bled**

Obvezne predhodne rezervacije na bled.si en dan pred odhodom do 20. ure.
Brezplačno za imetnike kartice Julijske Alpe: Bled, otroke do 14. leta v spremstvu staršev. Možen nakup povratne vozovnice za 10 €/osebo.
Postajališča: Hotel Ribno, avtobusna postaja Mlino, Rikli Balance hotel, Panorama, avtobusna postaja Bled, železniška postaja Bled

Bled winter shuttle Zatrnik–Pokljuka

Med vikendi, ob sobotah in nedeljah, brezplačen prevoz za vse
Postajališča: postaja Union, glavna avtobusna postaja Bled, Parkirišče pod Blejskim gradom (P+R), Osnovna šola Gorje (P+R), Zatrnik, Pokljuka (Rudno polje)
Odhodi avtobusa z Bleda: **8:30, 10:30, 13:00, 15:00**
Odhodi avtobusa s Pokljuke: **9:30, 11:30, 14:00, 16:00**
Možnost koriščenja avtobusnega prevoza v obeh smereh

Svetloba Benetk

V Galeriji Melite Vovk razstavlja profesor Janez Ravnik. Razstava z naslovom Svetloba Benetk na ogled postavlja serijo slikarskih del Benetke.

Kot so zapisali na Zavodu za kulturo, razstava Svetloba Benetk na ogled postavlja serijo slikarskih del Benetke.
O razstavljeni seriji je ddr. Damir Globočnik zapisal: »Nič manj

Razstava Svetloba Benetk je v Galeriji Melite Vovk na Ljubljanski cesti 4 na ogled do 6. februarja 2022 vsak dan od 16. do 20. ure.

optično privlačen ni njegov beneški ciklus, ki je dobesedno prežet z modrimi, zelenimi, vijoličastimi in še zlasti rdečimi, rumenimi in oranžnimi toni. Morda se je umetnik z izborom barv namenil celo obuditi spomin na toplo nenavadno sproščeno barvno paleto starih beneških slikarjev.«
Kot še piše Globočnik, se nam skozi barvne zavese prikazujejo beneške palače, kanali in mostovi. »In zdi se nam, da smo se znašli v nenavadnem sanjskem svetu, v katerem kraljuje preteklost in ga navkljub upodobitvam nočnih prizorov prežarjajo barve sonca in ognja, kar se približno ujema z vtisi, ki jih dojemljivemu obiskovalcu nudi mesto ob laguni.«
Razstavljena dela bodo s svojo značilno upodobitvijo igre svetlobe, še posebej v tem prazničnem času, zagotovo ogrela srca obiskovalcev. Razstava je v Galeriji Melite Vovk (Ljubljanska cesta 4) na ogled vsak dan od 16. do 20. ure.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

Grajski cvet v grajskem parku

Skulpturo je Bledu, gradu in vsem občanom podaril kipar Slavko Oblak. To je že četrto umetniško delo, ki ga je na Bavarskem živeči umetnik, sicer domačin, daroval Bledu.

Mesec november je običajno čas, ko narava počiva in se v hladu pripravlja na zimski počitek. V Grajskem parku, ki so ga v zavodu leta 2019 popolnoma prenovili in uredili, pa je bilo lani drugače. Zadnje dni jeseni je v njem vzklikl Grajski cvet – skulptura, ki jo je Bledu, gradu in vsem občanom podaril kipar Slavko Oblak. To je že četrto umetniško delo, ki ga je Bledu daroval Slavko Oblak, domačin, sicer pa v Kumhausnu na Bavarskem živeči umetnik.

Slavko Oblak se je rodil leta 1934 na kmetiji, po domače pri Klemenovih na Rečici. Kot njegov oče je bil tudi on izučen tesar, vendar se je po odsluženem vojaškem roku v petdesetih letih odločil za študij umetnosti v tujini. Preden se je vpisal na Akademijo za upodabljanje umetnosti v Münchnu, je denar za študij služil na različne načine, med drugim tudi v livarni, kar je odločilno vplivalo na njegovo kasnejšo ustvarjalno pot. Bron je postal njegov najbolj priljubljen material za ustvarjanje. Na svojem drugem domu na kmetiji v Kumhausnu pri Landshutu si je postavil tudi lastno livarno za vlivanje skulptur, ki krasijo in estetsko dopolnjujejo mnoge javne zgradbe in parke v

Vsa dela, ki jih je Oblak podaril rojstnemu Bledu, estetsko nadgrajujejo in dopolnjujejo sicer lepe enkratne lokacije, na katerih se nahajajo.

Landshutu, mestu, imenovanem tudi mesto vodnjakov in javnih plastik. Vsa njegova dela kažejo na njegov odnos do narave, ki ne temelji na razmerju do narave, ampak razmerju z naravo, ki traja že celo njegovo življenje in s katero v sobivanju tudi živi. Dela, ki jih je do sedaj Bledu poklonil Slavko Oblak, so plastika

Ciklama ob jezeru leta 1997, Brstični vodnjak pred mestno hišo Zora leta 2002, kip Matere božje z otrokom v kapeli na Blejskem gradu leta 2004 in sedaj tudi Grajski cvet v grajskem parku leta 2021. Vsa ta dela estetsko še nadgrajujejo in dopolnjujejo sicer lepe enkratne lokacije, na katerih se nahajajo.

Prazniki na Bledu

Letošnji december na Bledu bo ponovno šel v zgodovino – tokrat zato, ker so se tudi na Bledu morali držati ukrepov za preprečevanje širjenja virusa in tudi letos niso mogli izpeljati decembrskega programa. Ograjena promenade ni tisto, kar si na Bledu želijo, kljub temu pa tako domači kot tuji obiskovalci razumejo,

da je ukrepe pač treba spoštovati. S številnimi obiski najrazličnejših inšpekcijskih služb lahko potrdijo, da so jih spoštovali in da si vsi želijo, da se drugo leto pa res lahko tudi na Bled vrne čisto pravi december. Manjši obliž na rane je bila zimska vasica na jezeru, ki je letos novost.

Manjši obliž na rane je bila zimska vasica na jezeru, ki je bila tokrat novost.

Božičkova pošta za stanovalce

Dobre želje so tokrat najmlajši, med katerimi so bili tudi otroci iz gorjanske in blejske osnovne šole ter obeh vrtcev, namenili stanovalcem Doma upokojencev dr. Janka Benedika.

December je bil za stanovalce Doma dr. Janka Benedika poseben čas. Tudi letos so imeli novoletno praznovanje, ki so jim ga tokrat z drznim spustom z vrha domske stavbe popestrili trije pogumni Božički. Posebej pa jih je razveselila pošta z Bleda. Tam je na pravljичni promenadi tudi letos stal nabiralnik, v katerega pa najmlajši niso oddali pisma Božičku in Dedku Mrazu, pač pa so pisma z dobrimi željami namenili stanovalcem Doma upokojencev dr. Janka Benedika. Hvala vsem, ki ste stanovalcem pomagali polepšati praznične dni! Med vsemi, ki so jim letos pisali in zanje risali, so tudi otroci iz gorjanske in blejske osnovne šole ter otroci iz Vrtca Bled in Vrtca Gorje.

Gorenjski glas v letu 2022

V letu 2022 bodo izšle 104 številke časopisa Gorenjski glas, toliko kot lani. Žal vas ob plačilu letne naročnine še vedno ne moremo povabiti na kavico, upajmo, da bo že prihodnje leto spet vse po starem.

MARIJA VOLČJAK

Še poleti smo upali, da boste spet lahko prišli do našega okenca, plačali letno naročnino, izbrali darilo in poklepetali ob kavici. Sredi lanskega leta smo nabavili knjige priljubljenega pisatelja Ivana Sivca, zaradi novega vala epidemije bodo počakale na prihodnje leto.

Darilo vam bomo poslali po pošti

V teh dneh boste prejeli položnice in po plačilu letne naročnine vam bodo iz tiskarne poslali darilo, ki bo enako za vse. Praktične stvari vam bodo med letom prišle prav, dodali smo seveda kavico, da si jo boste lahko sami skuhal in jo popili ob branju Gorenjskega glasa. Pri naročnikih, ki težko pridete v Kranj, je lansko pošiljanje daril po pošti naletelo na dober odmev, nekateri ste nas poklicali in se topla zahvalili za darilo in seveda za pozornost. Po pošti vam žal ne moremo pošiljati dežnikov, najbolj priljubljenega darila, ki je kot »gorenjska marela« žene nekakšen zaščitni znak Gorenjskega glasa. Knjige najlažje izberete sami, saj vsi ne beremo enakih knjig. Poleg tega so težke za pošiljanje, kar pomeni, da je poštnina visoka. Naša najbolj običajna darila bodo torej morala počakati na čas po epidemiji.

Še vedno delamo od doma

Pošiljanje daril smo tudi letos zaupali tiskarni, ker velika večina kolektiva še vedno dela od doma. V poslovnih prostorih so le sodelavci tehnike in naročniške službe, ki se oglašajo na vaše telefonske klice. Tako se dokaj uspešno izogibamo okužbam s koronavirusom. Nekaj okužb smo imeli, nihče sicer ni huje zbolel, saj smo se vsi cepili, kar je odraz odgovornosti in solidarnosti delovnega kolektiva. Do izraza je prišla zavest

o notranjem lastništvu družbe, saj nam ni vseeno, kako poslujemo v teh težkih časih, delamo več kot običajno in tudi lansko poslovno leto je bilo uspešno.

Neverjetne podražitve

Epidemija že opleta z pom, saj se dražijo hrana, elektrika in drugi energenti, gradbeni material in tako naprej. Inflacija je bila lani 4,9-odstotna, iztekla so se torej leta brez inflacije in brez obresti.

Na področju tiska so se v lanskem drugem polletju stroški povečali za petino. Šok pa smo doživeli sredi decembra, ko so nam tiskarji sporočili letošnje cene tiska, ki so višje za skoraj polovico. Glavni razlog je kar 80 odstotkov dražji časopisni papir, ki ga poleg tega primanjkuje. Papirnice so se namreč preusmerile v izdelavo kartonaže, ki je zaradi dostave na dom vse bolj iskana. K neverjetnim podražitvam prispeva tudi vse dražja energija, še posebej plin, ki poganja papirnice. K pomanjkanju papirja prispevajo tudi prekinjeni čezoceanski prevozi, saj četrtina papirja prihaja iz oddaljenih koncev sveta.

Dražji tudi Gorenjski glas

Zaradi dražjega tiska in dostave smo sredi lanskega leta ceno časopisa povišali na 2 evra, z letošnjim letom ceno torkove številke ostaja 2 evra, cena petkove številke pa znaša 2,2 evra, saj zaradi televizijske priloge vsebuje več papirja.

Časopis smo torej podražili po petih letih, saj je cena 1,85 evra veljala vse od 1. julija 2016. Po petih letih stabilnosti torej prihaja nestabilnost, tako je pač v tržnem gospodarstvu, ki pozna nihanja; in ne preostane nam drugega kot prilagoditev.

Še naprej boste deležni vseh dosedanjih popustov, ki veljajo za posameznike oziroma za fizične osebe, medtem ko pravne osebe

plačujejo polno ceno. Pri letni naročnini je popust 25-odstoten in letos boste prihranili 54,60 evra, kar praktično pomeni, da boste časopis četrto leta (tri mesece) prejeli brezplačno. Pri polletni naročnini je popust 20-odstoten in letos boste prihranili 43,68 evra, kar

Po petih letih smo časopis podražili, saj so se letos cene tiska povišale za skoraj polovico, česar še nismo doživeli. Iztekla so se torej leta brez inflacije in obresti in vračamo se v razmere, ki so vsaj starejšim znane, saj smo v nekdanji državi doživeli hiperinflacijo. Pomembna razlika je seveda v tem, da tokrat cene poganja epidemija. Ko se bo iztekla, se bodo razmere umirile, morda že sredi letošnjega leta.

praktično pomeni, da boste petino leta (2,4 meseca) časopis prejeli brezplačno. Pri rednem plačevanju mesečne naročnine je popust 10-odstoten, prihranili boste 21,84 evra, kar praktično pomeni, da boste desetin leta (1,2 meseca) časopis prejeli brezplačno. Z drugimi besedami, splača se biti redni plačnik naročnine, še najbolj pa se splača letna naročnina.

Jutranjo dostavo opravlja podjetje Izberi

Od lanskega maja jutranjo dostavo časopisa opravlja podjetje Izberi iz Ljubljane, ki dostavlja tudi slovenske dnevne časopise. Po začasnih težavah Izberi svoje delo dobro opravlja, zatakne se le, če začne delo na terenu opravljati nov raznašalec, ki še ne obvlada vseh podrobnosti dostave. Ali pa če kdo zbol, kar se v teh epidemioloških razmerah hitro zgodi. Takrat vam časopis prinese poštar z redno pošto dostavo, ki je seveda kasnejša.

Približno polovico izvodov Gorenjskega glasa dostavijo poštarji, saj ima Izberi dostavno mrežo le v večjih krajih. Tudi pri poštni dostavi se lahko zatakne, če zbol preveč poštarjev.

Težave z dostavo urejata naši sodelavki Renata in Klavdija, ki ju nemudoma

pokličite in povejte, da niste dobili časopisa; vaše podatke bosta vnesli v reklamacijski sistem podjetja Izberi, s pomočjo katerega je obveščen tudi raznašalec na terenu. Pošta Slovenije takšnega sistema nima, težave naši sodelavki rešujeta z upravniški pošto.

Upajmo, da novi val epidemije z zelo nalezljivim omikronom ne bo povzročal težav pri dostavi časopisa.

Karavanke bodo izhajale naprej

Zelo dobro ste sprejeli prilogo Karavanke, ki po zaključku čezmejnega projekta izhaja v sodelovanju z Mohorjevo družbo iz Celovca. Karavanke so priložene Gorenjskemu glasu in Novicam, časopisu slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem.

V prilogi Karavanke so objavljeni kakovostni novinarski članki, ki so najboljši dokaz, da so tiskarni mediji še vedno privlačni, če so zanimivi, če pisci zelo dobro poznajo teren in najdejo dobre zgodbe.

Nova spletna stran

Kljub težkim časom nismo pozabili na razvojne projekte. Že jeseni smo začeli nameščati nov uredniški sistem, zaradi okužb s koronavirusom smo uvajanje prekinili, nadaljevali bomo januarja, če nam ne bo spet zagodla epidemija. V povezavi z uredniškim sistemom je predvidena tudi izdelava novega spletnega časopisa, saj sedanjí potrebuje posodobitev, še posebej v smislu novih, digitalnih prodajnih poti.

Izračun naročnin

V letu 2022 bodo izšle 104 številke Gorenjskega glasa, v prvem polletju bo izšlo 51 številčk časopisa, v drugem polletju 53 številčk. Cena torkove številke časopisa bo znašala 2,00 evra, cena petkove številke pa 2,20 evra.

1. LETNA naročnina	
52 torkovih številčk po 2,00 EUR	104,00 EUR
52 petkovih številčk po 2,20 EUR	114,40 EUR
	218,40 EUR
25 % popusta	54,60 EUR
plačilo znaša	163,80 EUR
2. LETNA naročnina – samo petki	
52 petkovih številčk po 2,20 EUR	114,40 EUR
25 % popusta	28,60 EUR
plačilo znaša	85,80 EUR
3. POLLETNA naročnina – 1. polletje	
26 torkovih številčk po 2,00 EUR	52,00 EUR
25 petkovih številčk po 2,20 EUR	55,00 EUR
	107,00 EUR
20 % popusta	21,40 EUR
plačilo znaša	85,60 EUR
4. POLLETNA naročnina – 2. polletje	
26 torkovih številčk po 2,00 EUR	52,00 EUR
27 petkovih številčk po 2,20 EUR	59,40 EUR
	111,40 EUR
20 % popusta	22,28 EUR
plačilo znaša	89,12 EUR
5. POLLETNA naročnina – samo petki – 1. polletje	
25 petkovih številčk po 2,20 EUR	55,00 EUR
20 % popusta	11,00 EUR
plačilo znaša	44,00 EUR
6. POLLETNA naročnina – samo petki – 2. polletje	
27 petkovih številčk po 2,20 EUR	59,40 EUR
20 % popusta	11,88 EUR
plačilo znaša	47,52 EUR
7. MESEČNA naročnina (8 številčk) – januar, februar, junij, oktober	
4 torkove številke po 2,00 EUR	8,00 EUR
4 petkove številke po 2,20 EUR	8,80 EUR
	16,80 EUR
10 % popusta	1,68 EUR
plačilo znaša	15,12 EUR
8. MESEČNA naročnina (9 številčk) – marec, maj, avgust, november	
5 torkovih številčk po 2,00 EUR	10,00 EUR
4 petkove številke po 2,20 EUR	8,80 EUR
	18,80 EUR
10 % popusta	1,88 EUR
plačilo znaša	16,92 EUR
9. MESEČNA naročnina (9 številčk) – april, julij, september, december	
4 torkove številke po 2,00 EUR	8,00 EUR
5 petkovih številčk po 2,20 EUR	11,00 EUR
	19,00 EUR
10 % popusta	1,90 EUR
plačilo znaša	17,10 EUR

Za plačilo položnice vam je na voljo receptorka ob vhodu v poslovno hišo na Naborjevi ulici 1 v Kranju, ki dela tudi za Gorenjski glas. Če boste prišli s položnico, jo lahko plačate pri njej in se tako izognete bančnim stroškom. Toda darilo boste tako kot vsi drugi prejeli po pošti, saj ne želimo, da bi pri vhodu nastajala gneča in bi drugi iz poslovne hiše negodovali zaradi nevarnosti okužbe. Pričakujemo, da bomo darila pošiljali dvakrat mesečno, morda tedensko, vse bo odvisno od tega, koliko plačil se bo nabralo.

S plačilom letne naročnine prihranite največ

- prihranite 25 %, torej Gorenjski glas prejimate kar 3 mesece zastoj
- izognete se mesečnemu plačevanju položnic
- po plačilu prejmete darilo s praktičnimi izdelki

Ne odlašajte in se odločite za plačilo letne naročnine na časopis Gorenjski glas. Če želite spremembo pri plačevanju, nam to do konca januarja sporočite na tel. št.: 04/201 42 41 vsak delovnik od 8. do 15. ure ali po e-pošti na narocnine@g-glas.si.

Letna naročnina za fizične osebe za leto 2022 znaša 163,80 EUR, prihranek znaša kar 54,60 EUR.

Pridružite se naši veliki družini zadovoljnih naročnikov, veseli bomo vaše družbe! **Gorenjski Glas**

Anamarija Lampič najboljša doslej

Lampičeva je na svoji četrti novoletni turneji dosegla najboljši skupni rezultat doslej.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Minuli torek se je z vzponom na Alpe Cermis končala 16. tekaška novoletna turneja, imenovana Tour de Ski. Naša reprezentantka iz Valburge, sicer pa članica TSK Triglav Kranj, Anamarija Lampič je skupno osvojila 12. mesto, kar je še tri mesta bolje kot lani, ko je bila skupno na 15. mestu. Pred zadnjo etapo je bila skupno celo na desetem mestu, edini cilj, ki si ga je zastavila pred vzponom na Alpe Cermis, pa je bil priti do cilja. To ji je tudi uspelo, osvojila pa je zelo solidno 32. mesto. Letos je tako s skupnim zaostankom 5:07,4 na

Tour de Skiju postavila najboljši rezultat v karieri. »Počasi se pomikam naprej v skupnem seštevku. Vese-la sem 12. mesta. Današnja tekma je bila izredno težka,« je po zadnji preizkušnji po-vedala 26-letna Anamarija Lampič. Zadnjo etapo je sicer dobi-la Norvežanka Heidi Weng, skupne zmage na turneji pa se je veselila Rusinja Natali-ja Neprijajeva. Nove tekme svetovnega pokala v smučarskem teku naj bi bile med 14. in 16. ja-nuarjem v Franciji, vendar so jih organizatorji odpove-dali. Tako bodo zadnje tek-me pred olimpijskimi igrami v Planici 22. in 23. januarja.

Tri tekme napovedane, dve odpovedani

Jesenice – Hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice bi morali ta te-den odigrati tri tekme v Alpski hokejski ligi (AHL). Najprej so prestavili tekmo z ekipo Fassa Falcons, saj so iz italijanskega kluba sporočili, da zaradi zdravstvenih razlogov ne morejo igrati. Tako so se na gostovanje odpravili v torek, ko so v Vi-pitenu odigrali ekipo Wipptal Broncos premagali z rezultatom 5 : 2. Nova tekma z ekipo Cortine je bila na sporedu včeraj zvečer na Jesenicah, vendar je bila zaradi zdravstvenih razlo-gov prestavljena. Hokejisti v Mednarodni hokejski ligi pa so odigrali dve tekmi. Triglav je doma izgubil proti Slaviji Junior z 1:3, MK Bled pa proti Sisku z 2:4. Jutri ekipe čakajo prve tekme četrtfinala državnega prvenstva. Pomerili se bodo SŽ Olimpija in Hidria Jesenice, SIJ Acroni Jesenice in Maribor (ob 18. uri), Slavija Junior in Celje ter Triglav in MK Bled (ob 19.15).

Domžalski košarkarji boljši od gostov iz Šenčurja

Domžale – Na zaostali tekmi 11. kola košarkarske Lige Nova KBM je bil v torek v Domžalah odigran derbi med domačo eki-po in gosti iz Šenčurja. Domačini so zmagali z rezultatom 75 : 65. Domžalčani tako ostajajo na vrhu lestvice Lige Nova KBM, Gorenjska gradbena družba Šenčur je s tremi porazi v dvanajstih tekmah na tretjem mestu. Že jutri obe ekipi čakata domači tekmi. Ekipa iz Šenčurja bo ob 19. uri v gorenjskem derbiju gostila ECE Triglav, Helios Suns pa bodo hkrati merili moči s Šentjurjem.

Občina Šenčur
Kranjska cesta 11
4208 Šenčur

Občina Šenčur obvešča, da je danes, v **petek, 7. januarja 2022**, na svoji spletni strani www.sencur.si objavila:

1. Javni razpis za sofinanciranje športnih programov v Občini Šenčur za leto 2022. Rok za prijavo na javni razpis je 7. februar 2022.

2. Javni razpis za sofinanciranje programov na področju socialno-humanitarnih dejavnosti, ki se sofinancirajo iz proračuna Občine Šenčur za leto 2022. Rok za prijavo na javni razpis je 7. februar 2022.

3. Javni razpis za sofinanciranje mladinskih projektov in programov ter stroškov delovanja izvajalcev mladinskih projektov in programov iz proračuna Občine Šenčur za leto 2022. Rok za prijavo na javni razpis je 7. februar 2022.

4. Javni razpis za sofinanciranje programov dejavnosti, projektov in prireditev, ki niso predmet drugih razpisov v Občini Šenčur za leto 2022. Rok za prijavo na javni razpis je za sklop A, B in D 15. september 2022, za sklop C pa 7. februar 2022.

5. Javni razpis za sofinanciranje kulturnih programov, projektov in dejavnosti v Občini Šenčur v letu 2022. Rok za prijavo na javni razpis je 7. februar 2022.

Smučarke so na Gorenjskem

Organizatorji 58. Zlate lisice, ki se je iz Maribora morala preseliti v Podkoren, so zavihali rokave in skupaj s Kranjskogorčani pripravili progo na vitranški strmini, na kateri se bodo smučarke jutri in v nedeljo pomerile na veleslalomu in slalomu.

VILMA STANOVNIK

Kranjska Gora – Potem ko so prireditelji 58. Zlate lisi-ce zadnji dan minulega leta sporočili, da bosta ženski tekmi v veleslalomu in sla-lomu za svetovni pokal v alpskem smučanju znova v Kranjski Gori, sta ekipi iz Maribora in Kranjske Gore ta teden poskrbeli za pripra-vo proge, ki bo tretjič zapo-red gostila najboljše smu-čarke sveta v tehničnih di-sciplinah. Več težav je bilo zaradi ve-like zasedenosti hotelov v Kranjski Gori, zato tekmo-valke in podporno osebje ve-činoma prenočujejo na Ble-du. Tja so se nekatere smu-čarke preselile naravnost iz Zagreba, kjer je bila v torek slalom-ska tekma na Sljeme-nu. Na njej je tretjič po vrsti

Meta Hrovat se je na zadnjih dveh tekmah pred domačim pragom dvakrat veselila tretjega mesta v veleslalomu.

zmagala Slovakinja Petra Vl-hova, drugo mesto je pripa-dlo Američanki Mikaeli Shi-ffrin, tretja pa je bila Avstrij-ka Katharina Liensberger.

Najboljša Slovenka je bila Ana Bucik na osmem mestu. Vse te tekmovalke naj bi nastopile tudi v Kranj-ski Gori, kjer bo na jutrišnji

tekmi med favoritinjami tudi domačinka Meta Hro-vat, ki je bila na zadnjih dveh domačih preizkušnjah dvakrat uvrščena na zma-govalne stopničke. Kako bo sestavljena naša ekipa, bodo sporočili na današnji novi-narski konferenci. Sicer tudi na 58. Zlati lisi-ci ne bo gledalcev, v cilju pa sta postavljena le šotora za tekmovalke in novinarsko središče. Jutrišnja veleslalom-ska tek-ma se bo začela s prvo vožnjo ob 9.30 druga vožnja pa je na sporedu ob 12.30. Enak urnik je načrtovan tudi za obe ne-deljski slalomski vožnji. Če bo vse po načrtih, bo le-tošnja Kranjska Gora pred-zadnja postaja svetovnega pokala v tehničnih discipli-nah za ženske pred olimpij-skimi igrami v Pekingu.

Rokometašice Save napredujejo

V Rokometnem klubu Sava Kranj so ponosni, da njihova dekleta nastopajo v prvi državni ligi za članice. Čeprav letos igrajo v slabši, zeleni skupini, pa hitro napredujejo.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Rokometašice Save so obetavno zaključile mi-nulo leto. V zeleni skupi-ne prve lige so trenutno na petem mestu, uspešno pa so začele tudi pokalno tek-movanje. O delu v klubu in načrtih sva se pogovarjala s predsednikom Rokometne-ga kluba Sava Kranj Jankom Rauterjem.

Koliko ekip in deklet imate trenutno v klubu in kje na-stopajo?

V klubu trenirajo štiri eki-pe, kar pomeni okoli šestde-set deklet. Imamo starejše deklice A in B, mladinke in članice. Poleg tega imamo tudi interesne dejavnosti na osnovnih šolah. Sicer pa vse ekipe nastopajo v državnem prvenstvu. Članice igrajo v prvi državni rokometni ligi za ženske – zelena skupina.

Kakšne cilje ste si zastavili pred sezono?

Pri mlajših kategorijah so cilji predvsem uspešno igranje v obstoječih ligah in vzgoja igralk za višje katego-rije. Osnovni cilj vsega sku-paj je seveda, da se dekleta družijo ob športu, da spo-dubujamo zdravo življenje in kolektivni duh. Cilji članske ekipe pa so čim višja uvr-stitev v pokalu. Prvo oviro,

Članska ekipa rokometasice Save v letošnji sezoni / Foto: Tomaž Bukovšek

Zvezdo Logatec, smo že pre-skočili. Ob ugodnem žre-bu lahko dosežemo odmev-no uvrstitev. V zeleni skupi-ni pa je naš cilj uvrstitev na eno od prvih dveh mest, kar nam prinaša igranje kvalifi-kacij za kvalitetnejšo, mod-ro skupino. V zadnji članski tekmi letošnjega leta so de-kleta premagala Olimpijo s 33 : 32, kar je lepa spodbu-da za naprej. Imamo tudi tri občasne reprezentantke le-tnikov 2004 in 2005. To po-meni, da smo na pravi poti.

Kako pridobivate mlade igralkke?

Pridobivanje igralk poteka po osnovnih šolah preko in-teresne dejavnosti, bolje pa

zadnje obdobje sodelujemo tudi z okoliškimi ženskimi klubi, ki so prepoznali naše dobro delo. Tako se lažje do-govarjamo za prestop ozi-roma posojanje obetavnih mladih igralk k nam. Sicer pa je precej težko, saj se star-šem mogoče zdi to pregrob šport za dekleta.

Kakšne pogoje ima klub za delo?

Pogoji za trening so v Me-stni občini Kranj bolj slabi kot ne, zato večino trenin-gov opravimo v telovadnici Biotehniškega centra Nak-lo v Strahinju. Z odgovor-nimi odlično sodelujemo in imajo res veliko posluha za naše potrebe. Glede tega

smo lahko zelo zadovoljni. V naši občini pa se je v zad-njem času stanje še poslab-šalo, saj je dvorana v vojašni-ci namenjena cepljenju in je ni moč uporabljati. Naj zno-va poudarim, da je v Kranju nujna izgradnja večnamen-ske dvorane. Brez vlaganj v infrastrukturo bo kranj-ski šport zaostajal oziroma rezultati že sedaj niso taki, kot bi lahko bili. Kljub temu v klubu vlagamo v razvoj igralk. Z letošnjim letom imamo tudi trenerja vratark in v zadnjih mesecih je že vi-den napredek. Imamo tudi kondicijsko trenerko in ho-dimo na večdnevne priprave v Umag. Brez tega enostav-no ne gre.

Kako privarčevati za dobro pokojnino

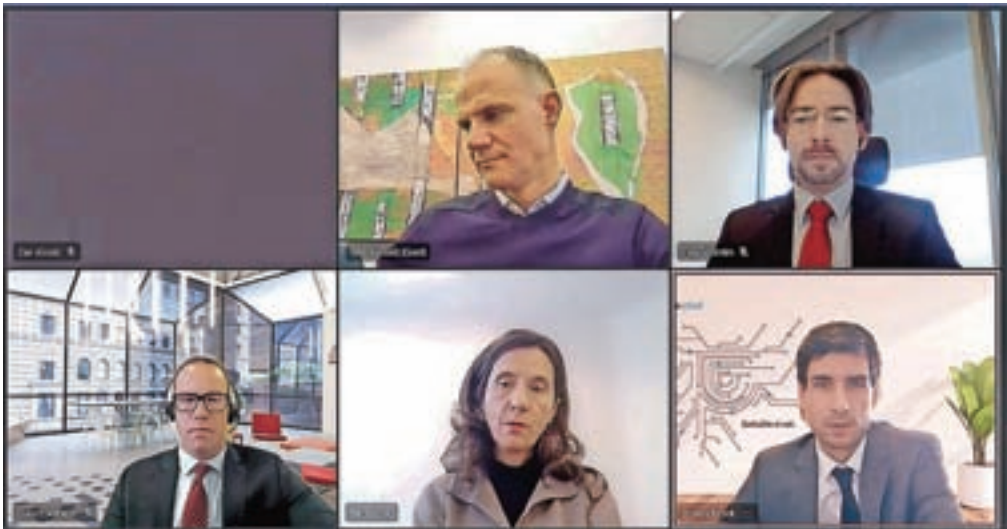
Slovenci se še vedno preveč zanašamo na prvi pokojninski steber, čeprav ta za dostojno starost prihodnjih generacij ne bo več zadoščal.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Demografska slika ne daje optimističnih napovedi za pokojnine generacij, ki se bodo upokojevale v prihodnjih desetletjih. Razprava o pokojninski reformi

EU do leta 2060 povečali z zdajšnjih 10,9 odstotka BDP na 15,2 odstotka BDP, Slovenija pa ima glede na trenutno pokojninsko ureditev v primerjavi z drugimi državami EU najslabše učinke na gospodarsko

tretjem stebru majhna, na nivoju okoli 2800 evrov letno, kljub temu pa je vsi udeleženci ne izkoriščajo do polne mere. Glede na relativno nizko stopnjo finančne pismenosti v Sloveniji pa bi lahko razmislili

Sodelujoči v razpravi na temo učinkovitega varčevanja za starost / Foto: zajem zaslon

je zato nujna, pravijo v Združenju družb za upravljanje investicijskih skladov, kjer so ob koncu lanskega leta organizirali t. i. webinar na temo učinkovitega varčevanja za starost in kot enega od učinkovitih načinov poudarili tudi varčevanje v drugem in tretjem pokojninskem stebru.

Do leta 2060 se bo delež starejših od 65 let s sedanjih 20 povečal na 31 odstotkov, delež aktivnih prebivalcev med 20 in 64 let pa bo upadel z zdajšnjih 60 na 51 odstotkov, je uodoma pojasnila Mira Koporčič Veljić, ki je oktobra prevzela vodenje združenja, in opozorila, da je treba razpravljati o upravljanju premoženja, saj v prihodnje ne bomo več imeli dostojnih pokojnin.

V Sloveniji je nujna reforma pokojninskega sistema z uvedbo manjkajočega tretjega in nadgradnjo drugega stebra, poudarjajo razpravljalci.

Uvodoma je profesor na ljubljanski Ekonomski fakulteti dr. Aleš Berk Skok predstavil študijo Centra za poslovno odličnost na fakulteti z naslovom Institucionalni in vedenjski vidiki učinkovitega varčevanja za starost. Glavni poudarki študije kažejo, da se bodo javnofinančni izdatki

rast. Kot kaže študija, bi bila nujna ureditev pokojninskega varčevanja v tretjem stebru, ki bi vključevala vse posameznike, ne glede na zaposlitveni status, in bi bila avtomatizirana, čim enostavnejša ter prostovoljna.

»Varčevati je treba začeti čim prej, tudi če z majhnimi vložki, in sredstva pravilno alocirati,« je glavni nasvet ekonomista, ki se z vprašanji pokojnin in varčevanja ukvarja že celo svojo kariero.

V razpravi, ki je sledila, so poleg Aleša Berka Skoka sodelovali tudi mag. Žiga Vižintin, svetovalec uprave Pokojninske družbe A, Luka Podlogar, predsednik uprave Generali Investments, in Andrej Petek, član uprave družbe Triglav Skladi.

Kot so ugotavljali razpravljalci, Slovenci večinoma varčujemo zgolj v prvem pokojninskem stebru, zaradi majhne participacije zaposlenih so zbrana sredstva v drugem stebru majhna, tretji steber pa skorajda ne obstaja.

Kot je poudaril Petek, je varčevanje na kapitalskih trgih nujno. »Vrednost privarčevanih sredstev je trikrat večja kot v garancijskih produktih, kar je še posebej pomembno ob upoštevanju inflacije,« je dodal in poudaril, da tveganja lahko uravnavamo preko strategije življenjskega cikla.

Luka Podlogar meni, da je davčna spodbuda v

li tudi o bolj obvezni kontribuciji, pravi Podlogar, ki za primer daje sosednjo Hrvaško, kjer so se odločili za ta korak.

Vižintin je ob tem dodal, da v Sloveniji nismo ponudili, da imamo dvo-steborni pokojninski sistem.

Varčevati je treba začeti takoj, ko lahko, tudi če gre za majhne zneske.

V drugi steber je vključeni okoli 60 odstotkov Slovencev, če od tega odštejemo javne uslužbenke, katerih participacija je obvezna, je delež zgolj 35-odstoten. »Izrazita posebnost slovenskega drugega stebra je, da le dva odstotka delavcev doplačuje v drugi steber, preostalo pa delodajalci,« še pravi Vižintin, ki ob tem poudarja: »Vplačevanje v vse tri stebre pokojninskega sistema bo na dolgi rok nujno za normalno, kaj šele za lepo življenje.«

Kljub temu da se pokojninski sistem zdi zapleten, pa razpravljalci ugotavljajo, da ne potrebujemo »raketne znanosti«, temveč enostaven sistem, kakršnega so uvedli v nekaterih drugih državah EU, z davčnimi spodbudami, ki so naravne ne še posebej na tiste z nizkimi prihodki, marsikaj pa bi lahko rešili tudi s finančnim opismenjevanjem prebivalstva, ki je »na ravni gostilniške debate«.

Zakon prinaša nekatere poenostavitve

Novela zakona o davku na dodano vrednost med drugim ukinja obvezno izdajanje papirnatih računov.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Ob koncu lanskega leta so poslanci sprejeli novelo zakona o davku na dodano vrednost (DDV). Kot pravijo na ministrstvu za finance, z novelo v slovenski pravni red uvajajo štiri evropske direktive, spremembe pa bodo imele pozitiven vpliv na gospodarstvo, posledično pa bodo vplivale tudi na višje prihodke državnega proračuna.

Po novem tako kupcu ne bo več obvezno izstaviti računa v papirni obliki, razen v primeru, da ga bo ta zahteval, s čimer sledijo okoljskim ciljem. Kot poudarjajo na ministrstvu, se pri tem obveznosti izdaje računa v informacijskem sistemu davčnega zavezanca ne spreminjajo.

Novela uvaja tudi nekatere poenostavitve za davčne zavezanke in davčni organ. »Uvaja se pravica davčnih zavezancev do odbitka DDV pri nabavi motornih vozil brez izpustov ogljikovega dioksida za poslovno rabo. Ob tem poudarjamo, da mora podjetje v delu, ko se vozilo uporablja za zasebne namene, obračunati DDV. Ukinja se obveznost identifikacije za namene DDV za davčnega zavezanca brez sedeža v Sloveniji, kadar ta opravlja le dobave, za katere mora DDV plačati prejemnik blaga ali storitev. Za davčne zavezanke, ki prvič predlagajo obračun DDV, se ukinja tudi obveznost predložitve dodatne dokumentacije k obračunu, kar predstavlja poenostavitve za zavezanke. Ukinja se

tudi prag za obvezen vstop kmetov v sistem DDV, ki je bil do sedaj v višini 7.500 evrov letnega katastrskega dohodka vseh članov kmečkega gospodinjstva,« so pojasnili na ministrstvu.

Sprememba prinaša novosti tudi na področju skupnih obrambnih prizadevanj EU. Med drugim se bodo 1. julija izenačila pravila glede oprostitve plačila DDV, ki že veljajo za oborožene sile pogodbenic Nata. Z učinkom za nazaj, od 1. januarja minulega leta, pa se oprošča tudi plačilo DDV za uvoz in nabave blaga in storitev, ki jih v Sloveniji opravijo organi EU, v primeru, da so blago in storitve namenjene brezplačni razdelitvi državam članicam za odzivanje na pandemijo covid-19.

Spletna prodaja pripravkov ni dovoljena

Kranj – Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je v okviru nadzora nad spletno prodajo ugotovila, da na spletnem naslovu nexles.com ponujajo in prodajajo tudi fitofarmacevtska sredstva, med njimi tudi takšna, ki v Sloveniji niso registrirana in dovoljena za uporabo, pri tem pa ne izključuje možnosti, da gre za goljufijo, pri kateri kupci lahko ostanejo brez denarja in brez izbranega pripravka. Uprava opozarja, da spletna prodaja fitofarmacevtskih sredstev v Sloveniji ni dovoljena, zato svetuje nakupe pri registriranih domačih prodajalcih.

Manjša brezposelnost

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ugodni trendi na področju zaposlovanja in gibanja brezposelnosti, ki so zaznamovali minulo leto, so se nadaljevali tudi ob koncu leta, saj decembra ni bilo večjega porasta brezposelnosti, kar je bilo sicer značilno za prejšnja leta. Po podatkih zavoda za zaposlovanje je bilo ob koncu decembra v Sloveniji 65.969 brezposelnih, kar je bilo sicer 590 več kot novembra, a kar 21.314 ali skoraj četrtino manj kot ob koncu predlanskega decembra. Na Gorenjskem, ki jo pokriva Območna služba

Kranj, je brezposelnost decembra v primerjavi z novembrom porasla za 1,6 odstotka, na letni ravni, to je med lanskim in predlanskim decembrom, pa se je zmanjšala skoraj za eno tretjino, na 4292 brezposelnih. Zmanjšanje je bilo največje med vsemi območnimi službami zavoda v Sloveniji.

Delodajalci so decembra sporočili zavodu potrebe po delavcih za 12.034 delovnih mest. Največ so povpraševali po delavcih za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih in pri visokih gradnjah, po čistilcih, strežnikih in gospodinjstvih pomočnikih ...

KOMERCIALIST SVETOVALEC (M/Ž)

Ponujamo izvrstno delovno okolje za svetovanje in usmerjanje prodajnih aktivnosti na terenu na poslovni enoti v Kranju.

ODGOVORNI BOSTE ZA:

- načrtovanje in izvajanje prodajnih ter promocijskih aktivnosti na terenu;
- negovanje prodajnega portfelja;
- izvajanje poprodajnih opravil.

OD KANDIDATOV PRIČAKUJEMO:

- V. raven izobrazbe;
- zaželeno dovoljenje za opravljanje poslova zavarovalnega zastopanja;
- vozniški izpit B kategorije.

KAJ PONUJAMO:

- zaposlitev za nedoločen čas
- 6 mesečnim poskusnim delom,
- možnost izobraževanja, osebnega in strokovnega razvoja,
- prijetno in stimulativno delovno okolje.

Svojo prijavo lahko oddate na el. naslov: **zaposlitev@vzajemna.si** najkasneje **do 23. 1. 2022.**

www.vzajemna.si

Splošna nevarnost snežnih plazov je tretje stopnje

SIMON ŠUBIC

Zelenica – Splošna nevarnost proženja snežnih plazov na območju Tržiča je bila včeraj že nad tisoč metrov tretje stopnje po petstopenski evropski lestvici, nad 1800 metri pa celo četrte stopnje, so opozorili v Službi za varstvo pred snežnimi plazovi Zelenica - Tržič. Podobne razmere vlada-jo povsod po visokogorju.

Po vremenskih modelih za vrh Stola in Begunjšico je nad 1900 metri lahko tudi do 80 centimetrov novega snega. Okrepljen severni veter je sneg prenašal in gradil klože, opozarjajo. Določeni grebeni so spihani do kopne ali trde podlage, ki je poledenela.

Zapadli sneg je suh, zaradi nizkih temperatur in postopoma nižje zračne vlage se bo zelo počasi preobrazil in sesedal. Okrepljen severni veter je včeraj sneg še prenašal in gradil nove klože, zato bo tam tudi v prihodnje snežna odeja zelo nestabilna, snežni plaz pa se lahko sproži že z manjšo dodatno obremenitvijo. Pričakujejo tudi spontano plazenje, zato v Službi za varstvo pred snežnimi plazovi Zelenica - Tržič odsvetujejo zadrževanje na območjih, kjer so snežni plazovi pogosti. Tudi sicer odsvetujejo obisk gora v naslednjih dneh, saj bodo razmere zahtevne in nevarne, splošna nevarnost proženja snežnih plazov pa bo ostala tretje stopnje.

Eksplozija zaradi uhajanja plina iz plinske jeklenke

SIMON ŠUBIC

Medvode – V sredo nekaj pred 21. uro je v kurilnici stanovanjske hiše na Golem Brdu v občini Medvode prišlo do eksplozije plina. Po prvih podatkih je eksplozijo povzročilo uhajanje plina iz plinske jeklenke, ki je bila shranjena v prostoru z ogrevalno napravo.

V dogodku se je poškodoval stanovalec, ki je pogasil

požar pred prihodom gasilcev iz Prostovoljnega gasilskega društva Preska - Medvode. Ti so s termovizijsko kamero pregledali kraj eksplozije, nadaljnje nevarnosti za požar ali eksplozijo pa ni bilo.

V dogodku se je stanovalec lažje poškodoval, zato so ga odpeljali v ljubljanski klinični center. Nastalo je tudi za okoli deset tisoč evrov gmotne škode.

Pripor za drznega tatu

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski policisti so v torek k preiskovalnemu sodniku privedli moškega, ki so ga ovadili drzne tatvine nahrbtnika in nato dviga denarja na bankomatu v Kranju. Sodnik mu je po zaslišanju odredil pripor.

Moškega sumijo, da je v nedeljo ukradel nahrbtnik, ki ga je občan odložil na svoje vozilo. Policisti so na podlagi opisa, ki ga je podal

oškodovanec, osumljenca hitro izsledili.

V torek so policisti obravnavali tudi moškega, ki je iz vitrine v prodajalni ukradel mobilni telefon. Na Jesenicah so obravnavali poskus vloma v skladišče trgovine. V ponedeljek pa so obravnavali poskusa vlomov v stanovanjsko hišo v Bohinju in v pomožni objekt v Cerkljah. Na Kidričevi cesti v Kranju je nekdo iz kleti odtujil električni skiro.

Kradla kovino

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so na začetku tedna na podlagi prijave obravnavali dva moška iz druge regije, ki sta osumljena tatvine kovinskih odpadkov. S posodami sta jih preko ograje zlagala v svoje vozilo. Policisti so ju ustavili in jima zasegli okoli 250 kilogramov kovine. Za dejanje bodo oba kazensko ovadili.

Tovornjakar obtičal na zasneženi cesti

Kranjska Gora – Kranjskogorski policisti so v sredo obravnavali voznika tovornega vozila, ki je zaradi slabih razmer obstal na cesti na Vršič. Prelaz Vršič je sicer zaprt. Na razmere in zaporo so voznika pred tem že opozorili vzdrževalci ceste, so sporočili policisti, ki zoper voznika vodijo prekrškovni postopek.

Predsedovanje največji izziv

Varovanje ob predsedovanju Slovenije Svetu Evropske unije, zaseg orožja v sodelovanju z ameriškimi varnostnimi organi, uboj na območju Žirov in razgrajanje navijačev na nogometni tekmi v Škofji Loki je nekaj za gorenjske policiste najbolj izstopajočih dogodkov v letu 2021.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Varnostna problematika je bila na Gorenjskem tudi v minulem letu dobra, ugotavlja Melita Močnik, ki je vodenje gorenjske policije prevzela marca lani. Direktorica Policijske uprave Kranj med izstopajočimi dogodki drugega zaporednega koronskega leta navaja policijske naloge v okviru predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije, zaseg orožja v sodelovanju z ameriškimi organi, dve hujši kaznivi dejanji uboja in poskusa uboja ter izgred nogometnih navijačev v Škofji Loki.

Čehe zanimajo slovenske izkušnje

Predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije v drugi polovici lanskega leta je bilo za gorenjske policiste letošnji največji varnostni izziv, saj se je glavčina dogodkov na najvišji ravni odvijala na Brdu pri Kranju. »Moram poudariti, da je šlo za projekt celotne države, ministrstev, tudi večine služb policije, bila pa je naša vloga domačinov seveda izpostavljena in zelo pomembna, ker poznamo teren in določene rešitve, ki smo jih sicer iskali skupaj s Centrom za varovanje in zaščito. Kar nekaj dogodkov je bilo na najvišji rani, a lahko ugotovimo, da varnost v nobenem trenutku ni bila ogrožena. Za to se zahvaljujemo tudi prebivalcem, ki so bili potrpežljivi in sledili našim ukrepom in navodilom. Naša vloga pri varovanju tako pomembnega dogodka je bila izpostavljena in prepoznana kot uspešna. Tako smo prejeli že zaprosilo iz Češke, ki bo predsedovanje prevzela drugo leto, da pridejo k našim kolegom na Brnik in se seznanijo z njihovimi izkušnjami z najbolj množičnimi dogodki,« je dejala Močnikova.

Obseg kriminalne dejavnosti upada

V javnosti je verjetno še bolj odmeval zaseg orožja v sodelovanju z ameriškimi organi in preprečitev nadaljnjih kaznivih dejanj. »Po naši oceni smo s tem preprečili izvršitev določenih tragičnih dogodkov,« je poudarila Močnikova in ob tem spomnila, da so gorenjski kriminalisti preiskali tudi vsa najhujša kazniva dejanja zoper življenje in telo – poskus uboja za začetku leta in uboj pred kratkim.

Po številu obravnavanih kaznivih dejanj se sicer PU

Melita Močnik, direktorica PU Kranj / Foto: Tina Dokl

Kranj uvršča v spodnjo polovico osmih policijskih uprav. Zadnjih pet let je zaznan konstanten upad kriminalitete, kar je sicer trend tudi drugod po Sloveniji. Število obravnavanih kaznivih dejanj se je v tem obdobju skoraj prepolovilo. V letu 2021 so tako gorenjski policisti in kriminalisti obravnavali okoli 2500 kaznivih dejanj, preiskali pa so jih več kot polovico. Prevladuje splošna kriminaliteta, znotraj nje pa premoženjska kazniva dejanja, ki pa so tudi v upadu. »Tu se sicer soočamo s pojavom določenih skupin iz Dolenjske, ki imajo svoj modus operandi. Prebivalce zato vedno znova pozivamo k samozaščitnemu ravnanju, zaklepanju vrat in

območja Ljubljane in Primorske na nogometno tekmo v Škofji Loki. »Tudi pri preiskavi tega dogodka smo bili uspešni, glede na to, da smo začeli le z dvema prepoznanimi, zdaj pa vodimo postopke zoper deset udeležencev. V tem primeru smo zaprosili za pomoč tudi medije in javnost, zaradi tega pa je bila naša preiskava tudi uspešnejša,« je ocenila Močnikova.

Stanje v prometu nekoliko boljše

Stanje v prometu je bilo letos nekoliko boljše kot predlani, verjetno tudi zaradi upada prometa v spomladanskem delu. Policisti so sicer obravnavali nekoliko več prometnih nesreč (oko-

V javnosti je v lanskem letu verjetno najbolj odmeval zaseg orožja v sodelovanju z ameriškimi organi in preprečitev nadaljnjih kaznivih dejanj. »Po naši oceni smo s tem preprečili izvršitev določenih tragičnih dogodkov,« je poudarila direktorica Policijske uprave Kranj Melita Močnik.

naj ne hranijo večjih vrednosti doma. Z različnimi metodami dela se sicer trudimo, da bi odkrili storilce in takšna dejanja preprečevali na dolgi rok.«

Porast računalniške kriminalitete

Močnikova opozarja tudi na povečanje vdorov in napadov v informacijske sisteme ter okužbe naprav z izsiljevalskimi virusi: »Tu gre za nove oblike kaznivih dejanj, ki so v porastu. Pri preiskavih se povezujemo z generalno policijsko upravo, preiskovanje pa prilagajamo tudi tem trendom. S temi pojavnimi oblikami kriminalitete se bomo namreč zagotovo pogosteje srečevali tudi v prihodnje.«

Odmeval je tudi septembrski vdor navijačev z

delimo odgovornost z drugimi, vsak ima svojo vlogo – od varnostnikov, inšpektorata do policije. So posamezniki, ki zavračajo PCT ukrepe, zaradi katerih smo morali nuditi asistenco varnostnikom in drugim, ki v trgovskih centrih preverjajo izpolnjevanje PCT pogoja. Moram pa reči, da kakšnih izstopajoče nasilnih situacij niti ne beležimo,« je razložila Močnikova.

Želijo si novih policistov

»Želeli bi si novih policistov. Lani smo jih dobili osem in veseli smo za vsakega. PU Kranj je bila sicer pri aktivnostih za zaposlovanje med bolj uspešnimi policijskimi upravami. Takoj po novem letu pride k nam na prakso kar okoli štirideset novih kandidatov za policiste, upamo in želimo si, da nam bo po koncu šolanja večina tudi dodeljena, kar bi nam omogočilo še bolj učinkovito delo. Zavedamo pa se, da je precej potreb tudi na drugih policijskih upravah in drugih službah znotraj policije,« je še dejala Močnikova. S štiridesetimi novimi policisti bi lahko opravili več dela v skupnosti in dali še večji poudarek tako na preventivnem kot tudi na akcijskem delu policije.

Ob vladinem obisku 10. decembra na Gorenjskem je PU Kranj obiskal državni sekretar na notranjem ministrstvu Božo Predalič. Predstavili so mu želje, da bi PU Kranj prejela v uporabo dodatne prostore na platoju Karavanke, ki bi jih zapolnili z določenimi enotami. »V okviru srečanja z županom Jesenic je bila izražena tudi želja lokalne skupnosti o ponovni namestitvi Policijske postaje Jesenice bližje centru mesta. Dana je bila zaveza na vseh straneh, da se ponovno preučijo ponudbe, ki jih je predstavila občina. Strinjam se, da je s stališča prisotnosti in vidnosti policije v interesu vseh, da je policijska postaja morda dejanska bližje centru Jesenic. A ne glede na trenutno dislociranost policijske postaje je njen intervencijski čas primerljiv z ostalimi policijskimi enotami, tudi stanje varnosti se na Jesenicah zato ni poslabšalo. Če se bo našla skupna rešitev, kar se seveda ne bo zgodilo čez noč, smo se seveda pripravljene vrniti nazaj v mesto in s tem povečati občutek varnosti pri ljudeh, kar je poudarila tudi lokalna skupnost,« je še povedala direktorica PU Kranj.

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLED

Za samostanskimi vrati

V prostorih Mekinjskega samostana so odprli razstavo o življenju klaris in uršulink – redovnic, ki so temu samostanu vdihnile petsto let življenja. Stavba, ki je zadnjih šest let v lasti Občine Kamnik, tudi s tovrstnimi vsebinami znova vedno bolj živi.

JASNA PALADIN

Po več kot pol leta intenzivnega dela je Mekinjski samostan bogatejši za novo vsebino – muzej v dveh za ta namen prenovljenih prostorih, ki predstavlja življenje sester kontemplativnega reda klaris in delovanje vzgojno-izobraževalnega reda uršulink. Mekinjski samostan je imel na Kamniškem skozi stoletja zelo pomembno vlogo v kulturnem, verskem, upravnem in gospodarskem življenju, zaznamovala pa so gatriobdobja, insicerobdobje klaris (1300–1782), obdobje brez redovnih skupnosti (1782–1902/03) in obdobje uršulink (1902/03–2016). »Samostan v Mekinjah ima

res bogato zgodovino, dolgo več kot 720 let. Ustanovljen je bil leta 1300 za red sester klaris, ki so tu domovale 482 let, sledilo je 120 let dolgo obdobje brez redovnih skupnosti vse do leta 1902, ko so stavbo kupile uršulinke, in ker so prav uršulinke samostan pred šestimi leti podarile Občini Kamnik, se jim simbolično zahvaljujemo tudi s to razstavo, ki prikazuje njihovo življenje za samostanskimi zidovi. Razstava je predstavljena v dveh sobah, vsaka predstavlja en red sester, s tem da je soba za klarise še nedokončana, saj bomo delo nadaljevali tudi v prihodnjem letu, a že sedaj obiskovalce prevzame podoba klečeče nune v obleki klaris,« je na odprtju muzeja

povedala avtorica vsebin Katarina Mihelič iz Zavoda za kulturo Kamnik, ki upravlja samostan, in poudarila, da so razstavili kar nekaj izvirnih predmetov iz časa uršulink, medtem ko v obdobje klaris sega le klop iz mekinjske cerkve, ki jo je muzeju podaril župnik Pavle Pibernik. Muzej bodo vseskozi nadgrajevali, v pripravi pa je tudi zloženka. Muzejska stalna razstava je zelo interaktivna in slikovita, na jassen način predstavlja oba reda in razlike med njimi, predvsem pa zelo dejavno delovanje uršulink. »Sestre uršulinke so imele zelo kakovostno in dobro obiskano dekliško šolo, v kateri dekleta niso dobila le izvrstne izobrazbe, ampak

Za zanimivo predstavitev življenja klaris in uršulink je zaslužna avtorica razstave Katarina Mihelič. / Foto: Gorazd Kavčič

Obiskovalce prevzame podoba klečeče nune iz strogega reda klaris, v katerem so sestre živele v klavzuri. / Foto: Gorazd Kavčič

so dali velik poudarek tudi bontonu, olik, obnašanju in verskemu delovanju. Ohranili so se izjemna ročna dela in zanimivi učni pripomočki, med njimi denimo tudi slika zelo redke ptice avstralske zebrice, kar dokazuje, da so bile uršulinke zelo razgledane in so široko znanje želele predati tudi svojim učenkam. Pri pripravi besedil sta sodelovala tudi dr. Marija Jasna Kogoj in dr. Hančič, pri interpretaciji vsebin pa je pomagal dr. Bojan Knific. Odprtje razstave si je prišlo ogledat tudi nekaj sester uršulink, ki so bile s predstavljenim zelo zadovoljne, pa tudi župan Matej Slapar, ki je med drugim dejal, da je ureditev muzeja eno od

določil, ki so ga vpisali v darilno pogodbo in se ga je občina zavezala izpolniti, da pa so to storili s ponosom, saj ima Kamnik tudi na tem področju marsikaj pokazati. Občina je v zadnjem letu v samostanu, kjer so urejele tudi sobe s šestdesetimi prenočišči, namenjene turistom, temeljito obnovila tudi sanitarije, v pripravi pa je tudi konservatorsko-restavratorski načrt.

Kot je še poudarila direktorica Zavoda za kulturo Kamnik in vodja projekta Irena Gajšek, so stalno razstavo uredili v sklopu projekta Samostan – mesto srečevanj, v okviru katerega so obnovili tudi samostanki vrt, kjer so zasadili okoli 250 zelišč, oblikovali pa so tudi blagovno znamko Doroteja, ki nosi ime po opatinji, ki je v začetku 18. stoletja vodila samostan v Mekinjah.

Samostan v Mekinjah ima res bogato zgodovino, dolgo več kot 720 let. Ustanovljen je bil leta 1300 za red sester klaris, ki so tu domovale 482 let, sledilo je 120 let dolgo obdobje brez redovnih skupnosti vse do leta 1902, ko so stavbo kupile uršulinke, ki pa so samostan pred šestimi leti podarile Občini Kamnik.

Zanimivosti

Najboljšo pravljico za oddajo Lahko noč, otroci! je napisala Mateja Črv Sužnik. Stran 14

Pogovor

Martin Ramoveš nas v svojem najnovejšem stripu popelje v kontrabant. Stran 15

Obletnice

Prvega januarja je minilo petnajst let od uvedbe evra v Sloveniji. Stran 16

Od petka do petka

Foto: Gorazd Kavčič

Letos bomo volili kar trikrat: na parlamentarnih, predsedniških in lokalnih volitvah. Slika je simbolična.

Premier Janez Janša je projekt slovenskega predsedovanja Evropski uniji ocenil kot uspešen. / Foto: Gorazd Kavčič

Foto: Gorazd Kavčič

Računsko sodišče je zavrnilo pobudo urada vlade za komuniciranje, naj dopolni revizijo poslovanja STA.

Konec slovenskega predsedovanja Svetu EU

SIMON ŠUBIC

Letos na volišča kar trikrat

V soboto smo vstopili v leto 2022, v katerem se bodo volivci na volišča odpravili trikrat. Prve, prvi možni datum je 24. april, bodo na vrsti parlamentarne volitve, na katerih bomo volili nove državne poslance. Jeseni, predvidoma septembra ali oktobra, pridejo na vrsto predsedniške volitve, 20. novembra pa še lokalne, na katerih bomo volili župane in občinske svetnike. Datum izvedbe lokalnih volitev je namreč že znan vnaprej, saj je državni zbor že leta 2017 odločil, da te potekajo tretjo nedeljo v mesecu novembru. To pa niso še vse volitve v supervolilnem letu. Jeseni bodo na vrsti tudi volitve članov državnega sveta, ki pa so posredne, saj o sestavi državnega sveta odločajo elektorji.

Janša: Slovensko predsedovanje uspešno

Pred tednom dni se je izteklo polletno slovensko predsedovanje Svetu Evropske unije. »Ta zahteven in odgovoren projekt je predstavljal velik izziv in hkrati izjemno priložnost. Predvsem priložnost, da samim sebi pa tudi drugim

pokažemo in dokažemo, da imamo ideje, znanje ter ambicijo aktivno sooblikovati sedanost in prihodnost Evrope,« je v nagovoru ob tej priložnosti dejal predsednik vlade Janez Janša. Po njegovi oceni je bilo predsedovanje v letu, ko je Slovenija praznovala tudi 30-letnico samostojnosti, uspešno. »Kljub še vedno izjemno težkim epidemiološkim razmeram nam je uspelo večino načrtovanih dogodkov, tudi na najvišji ravni, izpeljati v živo. Organizacija dogodkov je bila na visoki ravni, gostje so Slovenijo zapuščali z lepimi vtisi. Vsebinski premiki so bili številni in vsebinsko pomembni. Prioritete, ki smo si jih zastavili ob začetku predsedovanja, so se izkazale za dobro premišljene, ob tem pa smo se morali odzivati tudi na številne nepredvidene krizne situacije,« je poudaril premier, ki se je sodelavkam in sodelavcem zahvalil za njihova prizadevanja in vse neprespanske noči. Slovenija je v lanskem drugem polletju drugič predsedovala Svetu EU.

MNZ bo spoštoval sklep ustavnega sodišča

Ustavno sodišče je konec lanskega leta na zahtevo Sindikata policistov Slovenije do končne odločitve zadržalo

izvajanje določb zakona o organiziranosti in delu v policiji o imenovanju in razreševanju vodilnih v policiji ter novele omenjenega zakona, po katerih bi mandat prenehal približno 130 policijskim vodjem. Obenem je začasno zadržalo vse sklepe o prenehanju položaja, ki so bili izdani na njegovi podlagi. Na ministrstvu za notranje zadeve (MNZ) so za Slovensko tiskovno agencijo pred dnevi pojasnili, da začasne odločitve ustavnega sodišča še niso podrobneje proučili, jo bodo pa spoštovali. Ob tem so opozorili, da mandatno obdobje vodij, kot je urejeno s spremembami, ni v ničemer vezano na mandatno obdobje vsakokratne vlade, prav tako pa nanje ne vpliva vsakokratna zamenjava funkcionarjev.

Računsko sodišče zavrnilo pobudo Ukoma

Računsko sodišče je zavrnilo pobudo zrada vlade za komuniciranje (Ukom), naj dopolni revizijo poslovanja Slovenske tiskovne agencije (STA) s ciljem izreka mnenja o skladnosti poslovanja STA s predpisi EU, so ta teden sporočili iz Ukoma. Računsko sodišče se je namreč odločilo, da bo za obdobje od 1. januarja 2019 do 30. junija 2022 izvedlo revizijo, v kateri bo izreklo mnenja o tem,

ali vlada, Ukom in STA zagotavljajo pogoje za učinkovito opravljanje javne službe informiranja o dogodkih v Sloveniji in po svetu. V Ukomu so odločitev računskega sodišča pozdravili, a tudi predlagali dopolnitev revizije, s katero bi preverili skladnost poslovanja s predpisi, ki v EU urejajo izvajanje storitev splošnega gospodarskega pomena. Predlagali so tudi, da računsko sodišče v STA izvede revizijo pravilnosti poslovanja najmanj za obdobje od 2018 do 2021.

O dvigu minimalne plače

Minister za delo Janez Cigler Kralj je v sredo po drugem posvetu s socialnimi partnerji sporočil, da bo uskladev minimalne plače za leto 2022 enaka višini rasti cen življenjskih potrebščin v lanskem letu. Zvišala se naj bi za 4,9 odstotka na 1074,43 evra bruto. V Gospodarski zbornici Slovenije se s predlaganim dvigom minimalne plače ne strinjajo, saj je »v luči izjemnega dviga cen energentov in surovin še posebej velik izziv za številna podjetja iz energetske intenzivnih dejavnosti in malega gospodarstva«. V gospodarski zbornici se zavzemajo za delno subvencijo dviga in spremembo osnove za obračun socialnih prispevkov.

Slovenci v zamejstvu (832)

Amina prevzela pisateljske vajeti

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Med odmevnejše dogodke v zadnjih tednih preteklega leta med Slovenci na Koroškem sodi občni zbor Društva slovenskih pisateljev v Avstriji v prostorih Slovenske prosvetne zveze. Zadnji dve leti društvenega dela sta bili ustvarjalni, kar kaže, da je kultura še naprej eden od temeljev obstoja Slovencev in njihove kulture na Koroškem. Na zboru so za novo predsednico izvolili 31-letno učiteljico, pesnico in glasbenico Amino Majetič, za tajnika pa dosedanjega predsednika Nika Kuppra. Z novo predsednico smo povezani tudi Gorenjci. Amina je bila rojena na Jesenicah v družini, ki je prišla iz Bosne. Pri petnajstih letih je odšla v Celovec, kjer je končala Slovensko gimnazijo

in na celovški univerzi magistrirala iz slovenščine in nemščine. Zase pravi, da je razpeta med tri države, med Bosno, Slovenijo in Avstrijo, vendar je za svojo domo-

Kmečka izobraževalna skupnost, ki skrbi za povezovanje in izobraževanje kmetov in kmetov v južnem dvojezičnem delu Koroške, je letos že petnajsto leto zapored izdala tradicionalni koledar. Na njem so tudi letos predstavljeni kmetje in njihove kmetije, ki dokazujejo, da je tudi v teh časih mogoče uspešno kmetovati.

vino izbrala avstrijsko Koroško, slovenščino pa je med petimi jeziki, ki jih govori, izbrala za prvega. Korošci so jo sprejeli za svojo, ona pa je postala del Slovencev na Koroškem. Amina je neverjetno ustvarjalna. Kot učiteljica

rada poučuje. Piše pesmi in mlade na najrazličnejših natečajih spodbuja k pisanju. Predaja se glasbi, še posebej petju, v katerem je prve korake naredila na Jesenicah z

zmago na tekmovanju Prvi glas Gorenjske. Igra klavir in nastopa s svojo glasbeno skupino. Njene ustvarjalnosti in izvolitve za predsednico Društva slovenskih pisateljev na Koroškem smo veseli tudi na Gorenjskem.

Amina Majetič, nova predsednica Društva slovenskih pisateljev na Koroškem / Foto: Arhiv A. M.

Naraščajoče število okužb na Koroškem še naprej hromi tamkajšnje družbene življenje. Nekatere napovedane prireditve v prihodnjih dneh so odpovedane, nekatere pa bodo izvedene. Tako se bo jutri, 8. januarja, ob 9. uri v Domu prosvete Sodalitas v Tinjah

(Tainach) v bližini Velikovca začelo novoletno srečanje treh Slovenij, na katerem se bodo prepletale politika, kultura in umetnost. Srečanje bo končano v nedeljo opoldne, ko bo v domaški kapeli maševal ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik.

Vesoljski teleskop

V vesolju se prav ta čas dogaja velika drama: svoj opazovalni položaj zavzema vesoljski teleskop James Webb, tehnološko čudo, nekakšen »časovni stroj«, ki bo gledal v preteklost. In kaj bo videl?

MIHA NAGLIČ

Poletel o božiču

Novica o tem velikem podvigu nas je dosegla o božiču 2021. »Vesoljski teleskop James Webb je naslednik slavnega Hubbla, največji, najdražji in najbolj zapleten vesoljski teleskop vseh časov, izjemen proizvod strojništva in znanosti, za katerega je desetine držav sveta, na desettisoče ljudi delalo skoraj tri desetletja in pri tem porabilo skoraj deset milijard evrov. Razvoj je bil dolg in zapleten, nenehno podaljševan. Izstrelitev smo čakali 15 let in jo naposled dočkali. Z evropskega izstrelitvenega središča Kourou v Francoski Gvajani je 25. decembra poletel na raketi Ariane 5, ki je svoje delo opravila brez najmanjših napak. Sicer mirni nadzorniki in inženirji so uspeh proslavili z glasnim ploskanjem in objemanjem.« Zakaj 'časovni stroj'? Zato, ker bo dejansko gledal v preteklost. »Svetloba potuje z omejeno hitrostjo (300 tisoč kilometrov na sekundo), vesolje je ogromno, zato gledamo stvari, kakršne so bile nekoč. Zamislimo si, da 66 milijonov svetlobnih let stran obstaja planet z zelo napredno civilizacijo, ki ima zelo zmogljiv teleskop. Če ga ta trenutek uperi proti Zemlji, bo imela

pred očmi dinosavre iz mesa in kosti. Pa morda komet, ki bije plat zvona. (Takšnega teleskopa mi seveda nimamo.) In ko se bo Webb upeiril daleč stran, bo videl zvezde, galaksije in druga čuda vesolja, kakršna so bila pred veliko veliko leti. Motril naj bi prve zvezde, ki naj bi bile precej drugačne od današnjih, združene v prve galaksije sploh, morda prve posamezne supernove. Z drugimi besedami: videl bo, kje in kako je nastala snov, iz katere smo mi. Vesolje se je namreč začelo kot oblak iz vodika, nekaj helija in ščepca težjih elementov. Preostalo po periodnem sistemu elementov so morale v svojih nedrjih prignesti zvezde, katerih pritisk in vročina sta bila Hefajstova peč, zmožna združevati atomska jedra v procesu fuzije in nato smrti zvezde. Kar vidimo okoli sebe – prsti na tipkovnici, zaslon, tla pod nogami – svoje korenine najde v prostranstvih, ki jih bo gledal Webb. Naši atomi so nekoč bili v osrčjih zvezd ...«

Videl bo »nekoč«

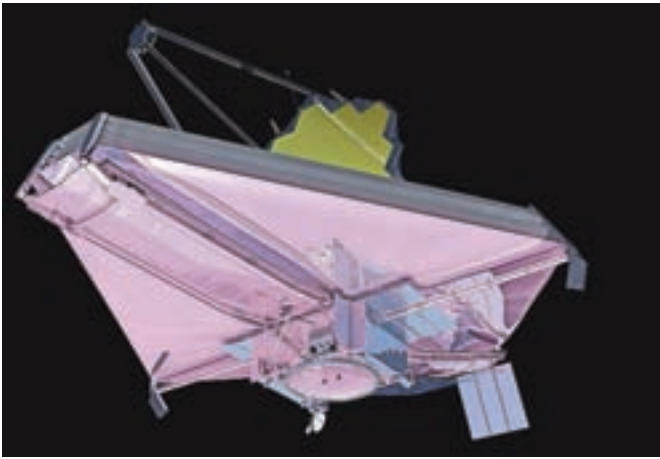
Čemu je vesoljski teleskop James Webb sploh namenjen? »Da bi to lahko razložili, na hitro obnovimo zgodovino vsemirja, kot jo poznamo. Naše vesolje se je začelo s prapokom

pred približno 13,8 milijarde let. Tedaj je bilo gosta in vroča juha osnovnih delcev. Po treh minutah se je dovolj ohladila, da so se lahko delci zlepi v atomska jedra, torej ioniziran vodik in nekaj helija. Še dodatnih 379.000 let je bilo potrebnih, da se je ohladila pod 3000 stopinj Celzija, kar je omogočilo združevanje atomskih jeder z elektroni. Fotoni so prvič svobodno poleteli, kar je najstarejša znana svetloba sploh. Tega Webb ne bo gledal, čeravno se marsikje bere, da bo ugledal 'prvo svetlobo'. Prvi svetlobi je (bil) namenjen evropski vesoljski mikrovalni teleskop Planck, ki je, mimogrede, tudi 'čepel' pri točki L2. Tej svetlobi se reče mikrovalovno sevanje ozadja ali prasevanje. Bilo je kratek blisk pred temnim vekom. Vesolje se je zatem ohladilo in spremenilo v ogromen oblak nevtralnega plina. Nobenih očitnih virov svetlobe ni bilo. Vseobsegajoča tema. In potem se je zgodilo nekaj, kar je omogočilo zgodovino, kot jo poznamo. Nihče ne ve, kje se je začelo in katere sile so bile na delu, a neke je globoko v oblaku je nastala nestabilnost. Plin se je ujel v gravitacijsko past, vedno več ga je vlekel proti eni točki. V oblaku plina je začela nastajati grudica. Nekateri pravijo, da je bila na delu

temna snov, skrivnostna zadeva, ki še danes sestavlja večino mase obstoja in se spretno izogiba našemu umevanju. Vsekakor je nekaj privabilo ogromno količino plina v kepo. V kepi je tlak narasel do astronomskih razsežnosti, temperatura je poskočila, jedra vodika so se začela zlivati in greti. Zasijala je prva zvezda. Pravega sveta, kot ga poznamo. Ne vemo, kdaj se je to zgodilo. Učene domneve se razlikujejo za več sto milijonov let. Žal tega trenutka Webb ne bo uzrl. Vseeno je to hudo predaleč in pretemno tudi za tako napreden instrument. Morda, morda bodo tega deležni naši zanamci. Bo pa prišel blizu. Verjetno ne bo našel posameznih metuzalemk, bi pa lahko zaznal celo prve eksplozije zvezd (supernove) in prvo generacijo zvezd, združeno v prve galaksije sploh ...« (Vir: Aljoša Masten, MMC RTV SLO)

James Webb

In kdo je bil mož, po katerem se teleskop imenuje? James Webb (1906–1992) je bil drugi administrator Nasa. Agencijo je vodil v letih 1961–1969. Uspelo mu je zbrati politično in finančno podporo za programe Mercury, Gemini in Apollo in posledično za pristanek na Luni.

Pogled na vesoljski teleskop James Webb s spodnje strani, ki je obrnjena proti Soncu, ilustracija iz leta 2009

Model teleskopa James Webb v pravi velikosti in z ekipo Nase, ki je pripravljala in še spremlja njegovo misijo. Fotografirani 31. avgusta 2005.

Pionirji ameriškega vesoljskega programa. Levo James Webb (Nasa), desno Kurt H. Debus (Kennedy Space Center), med njima slovit Werner von Braun, 14. oktobra 1964.

Nove knjige (621)

Pod svobodnim soncem

MIHA NAGLIČ

»Predvsem pa se za današnjega bralca ob tako razbremenjenem branju odprejo možnosti novih, drugačnih in tudi sodobnejših branj. V spopadu velikega, mogočnega, čarobnega, osvajalskega in okrutnega Bizanca na eni ter maloštevilnih, bojevitih, svobode željnih barbarov na drugi strani nastane namreč osupljiv izmišljeni svet, v katerem se odvija miselna igra prepoznavanja demonov lastnega časa in se nam odpirajo zelo zanimiva in še kako aktualna vprašanja. Kdo so danes barbari? Kje je danes Bizanc? Smo mi barbari na obrobju mogočnega cesarstva ali smo Bizantinci, ki Bizanc varujejo pred vdirajočimi barbari? In kako je z našo svobodo? Živimo

danes pod svobodnim soncem ali ne? Zavoljo vseh teh vprašanj je branje Finžgarja danes še vedno lahko razburljivo in privlačno, zato se mi pri pisanju stripa ni zdelo nujno zgodbe izraziteje posodabljeti ali se kako drugače vidneje oddaljevati od izvornika, še manj sem si želel s stripom Frana Saleškega Finžgarja in njegov roman komur koli približevati, saj nam je po mojem mnenju še vedno dovolj blizu. Strip Pod svobodnim soncem sem sam videl predvsem kot priložnost, da Damijan Stepančič s svojimi veličastnimi risbami naposled uresniči naše velike filmske sanje. Ker kaj ti bo film, če si si kupil strip.« (str. 138–139)

Ja, prav ste prebrali: roman Pod svobodnim soncem smo zdaj dobili tudi v

stripu. Narisal ga je »veličastni« Damijan Stepančič, besedilo je priredil Goran Vojnovič, gornji odlomek je s konca njegove spremne besede. Profesor Janez Bogataj, Finžgarjev pranečak, v svoji spremni besedi pove, kar je povedal že meni v intervjuju za Snovanja: kako so se ameriški filmarji iz slovite družbe MGM (z rjovečo levjo glavo v špici) pripravljali, da bi po romanu posneli film. A naj bi projekt prekinil Finžgar sam, ko je zahteval, da bi v filmu nastopali slovanski, in ne ameriški igralci. Izrazito filmskost romana prepozna tudi Vojnovič, ki

ima osebno izkušnjo s filmanjem svojega romana Čefurji raus! No, kakor koli že, filma še ni, za nas bi bil izrazito predrag. Dobili pa smo odličan strip. Kar je spet v duhu časa, kdo pa danes še bere debele romane?! K sreči se to še dogaja, tudi Finžgarjev roman se še prebira. Spominjam se svojega branja, bilo je enkrat v najstniških letih, ko me je ta roman povsem začaral. In po tem stripu me mika, da bi ga prebral še enkrat. Naj se tako zgodi vsem: uživajte v stripu, potem pa preberite še roman. Gledanje osvaja, branje osvobaja.

Pod svobodnim soncem, strip, ilustriral Damijan Stepančič, besedilo priredil Goran Vojnovič, Škratelj, Bevke, 2021, 144 strani

Zanimivosti

Miklavževanje je del dediščine

Na Koroški Beli Miklavž obiskuje otroke in tudi odrasle že vsaj od leta 1910, verjetno pa še dlje. Farno Kulturno Društvo Koroška Bela se je zdaj s šego miklavževanja vpisalo v Register nesnovne kulturne dediščine.

URŠA PETERNEL

»5. 12. se je priredil za otroke društvnikov in prijateljev društva Miklavžev večer. Vršil se je v stari šoli, ker nam je krajni šolski svet blagohotno prepustil šolsko sobo v ta namen. Da je dobro izpadel, se ima društvo zahvaliti raznim dobrotnikom, ki so izročili lepa darila za obdarovanje otrok.«

Kot zanimivost velja omeniti, da zadnja leta Miklavž s Koroške Bele odide pomagat tudi priljubljenemu župniku Martinu Golobu, prej v Bohinji, zdaj pa v Grosuplje.

Tako je zapisano v tajnikovi knjigi Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva Koroška Bela iz leta 1910. To je prvi dokumentirani zapis o miklavževanju na Koroški Beli, četudi je tradicija obdarovanja za

Andrej Palovšnik kot Miklavž s Koroške Bele

sv. Miklavža v vasi najbrž še starejša. Šego danes ohranja Farno kulturno društvo Koroška Bela, ki je bilo ustanovljeno leta 1999 in je naslednik nekdanjega katoliškega izobraževalnega društva.

Miklavževanje za mlade so prvič izvedli že v ustanovnem letu 1999, od leta 2001 pa Miklavž vsako leto popelje otroke v gledališče in jih, ko se vračajo nazaj, obišče tudi na avtobusu.

Od leta 2004 Miklavž obdari prizadevne člane Farnega kulturnega društva Koroška Bela, tako da jih na Miklavžev večer obišče doma, prinese jim simbolična darila, kot so sadje, koledar, skodelice, čaj, med, piškoti ...

Kot je povedal Andrej Palovšnik, tajnik društva in tisti, ki že vrsto let opravlja naloge Miklavža, ga vsi v vasi težko pričakujejo, ne samo otroci, ampak tudi starejši.

»Lepo je videti presenečenje in ganjenost v očeh starejših, ko jih obišče Miklavž in ko se spominjajo svojih

mladih let in takratnega obdarovanja. To so posebni občutki, ki se jih ne da opisati, treba jih je doživeti. Miklavž se običajno oglasi osebno, če razmere ne dopuščajo, pa pusti darilo kar na pragu,« je povedal Palovšnik.

Čušin ter Uroš Sterle. Od sredine decembra lani je Farno kulturno društvo Koroška Bela s šego miklavževanja vpisano tudi v Register nesnovne kulturne dediščine pri ministrstvu za kulturo.

Miklavž na predvečer svojega godu, ki ga praznuje 6. decembra, sam ali s spremstvom obišče in obdaruje otroke na domu, v župnijah, obhodih po hišah, na raznih prireditvah in sprevodih. V registru nesnovne kulturne dediščine so ob enoti Miklavževo evidentirani nosilci Frančiškanski samostan Ljubljana Center, Skupnost fantov in deklet z Godešiča in po novem tudi Farno kulturno društvo Koroška Bela. Pobudnica vpisa je bila Petra Alič.

Kot je dodal, Župnijska karitas Koroška Bela v sodelovanju z župnijo vsako leto pripravi tudi miklavževanje v dvorani Kulturnega hrama na Koroški Beli, Miklavž pa obišče tudi otroke v okoliških naseljih.

Pri organizaciji obiskov Miklavža v vasi vsako leto sodelujejo Marija in Andrej Palovšnik, Mojca in Branko

Pobudo za vpis je dala Petra Alič, ki je tudi zbrala gradivo in fotografije.

Ob tem je Palovšnik dodal, da so hvaležni, da je kulturno ministrstvo prepoznalo vrednoto in tradicijo miklavževega, in ponosni, da jim je uspel vpis v register. Se pa zavedajo, je dodal, da je miklavževo prisotno povsod po Sloveniji in tudi širše.

Nakar sta se od nekod priklatila zajec in lisica ...

Na natečaju Radia Slovenija, v okviru katerega so iskali izvirne slovenske pravljice za legendarno radijsko oddajo Lahko noč, otroci!, je strokovna komisija med skoraj tisoč prispelimi kot najboljšo izbrala pravljico z naslovom Zajec, lisica in noč, ki jo je napisala Mateja Črv Sužnik.

MARJANA AHAČIČ

»Zajec je odbiral korenje. Zdravo korenje je polagal na en kup, na drugega je odlagal nagnitega. Kaj pa je hotel? Zima bo, zaloga bo še prav prišla ... Hitel je, kar je mogel, in to kar sredi jase. Čisto je pozabil na previdnost. 'O, smo pa pridni ...' je naenkrat nekaj sladko reklo za njegovim hrbtom ...«

Takole se začne pravljičica z naslovom Zajec, lisica in noč, ki jo je na natečaj, s katerim je Radio Slovenija iskal izvirne slovenske pravljičice za legendarno oddajo Lahko noč, otroci!, poslala Mateja Črv Sužnik iz Hlebc pri Lescah. Strokovna komisija jo je tik pred koncem leta med skoraj tisoč prispelimi pravljičicami izbrala kot najboljšo.

»Seveda sem bila vesela pozitivnega odziva. Sem

ljubiteljica te zvrsti, a nisem prav pridna pri pošiljanju svojih besedil v objavo. Tokrat nisem pomišljala, predvsem zaradi imenitne komisije; pa tudi zato, ker je bil natečaj anonimen, kar je pomenilo, da je bilo treba

»Zajec je gledal za njo, gledal korenje na jasi, prislunil pticam, ki so žvrgolele in šumele v krošnjah. Kakšna noč, je pomislil. Z lisico! Pomel si je oči. Mogoče pa je ta svet bolj čuden, kot se zdi, je zamomljal in se spet lotil odbiranja korenja.«

samo napisati dobro besedilo in ne tudi nekoga pravega poznati, kot je to običajno,« je povedala Črv Sužnikova, po poklicu profesorica slovenščine, sicer pa ustanoviteljica majhne, a uveljavljene založbe Zala, ki izdaja dela vrhunskih tujih in domačih avtorjev. Številne njihove knjige so prejemnice

zlate hruške, znaka, s katerimi knjižničarji označujejo posebej kvalitetne knjige za mladino.

»Pišem že zelo dolgo in veliko, čeprav s presledki. Za ta razpis sem eno pravljičico, ki sem jo potegnila iz predala,

že uredila, drugo pa urejala, z obema pa nisem bila zares zadovoljna. Nakar sta se od nekod priklatila zajec in lisica in tako je nastala pravljičica, ki sem jo poslala na natečaj že takoj naslednji dan. Sem si rekla, če pa zdaj ne bom poslala ...«

In če se zdi odločitev za objavo lahkotna, je sam

ustvarjalni proces resno in odgovorno delo. Morda tudi zato, ker kot založnica dobi v roke »morje rokopisov,« kot pravi, in zato dobro ve, kaj je dobro napisana zgodba. »Že vse življenje pišem: pesmi, kratko prozo, pravljičice ..., a nikoli nisem imela dovolj možnosti za ustvarjanje. Skoraj mimogrede sem si tu in tam vzela nekaj časa zanj. A to je delo, ki zahteva celega človeka in zelo veliko časa,« je jasna. In otroci so najbolj kritično in zahtevno občinstvo, še doda.

Črv Sužnikova je bila, preden se je podala v založništvo, skoraj dvajset let profesorica slovenskega jezika na Ekonomski gimnaziji in srednji šoli Radovljica, kjer je poleg pedagoškega dela vodila tudi dramski in balni krožek ter urejala šolsko glasilo. Pred dobrimi desetimi leti se je odločila

Mateja Črv Sužnik / Foto: Adrijan Pregelj

za novo kariero. Pravi, da si je na začetku naivno predstavljala, da bo njeno delo predvsem prebiranje najrazličnejših besedil ter dogovori z avtorji in prevajalci, v realnosti pa je predvsem veliko pisarniškega dela, birokracije, pove.

A je zadovoljna. Tudi zato, pravi, ker opaža, da ljudje vendarle bolj posegajo po kakovostnem branju. Tako otroci kot odrasli.

Zmagovalna pravljičica in drugih dvajset pravljičic, ki jih je komisija, ki so jo sestavljali pesnik in predavatelj Peter

Svetina, režiserka v Igranem programu ARS-a Ana Krauthaker ter urednica oddaje Alja Verbole, izbrala za odkup – med njimi je tudi pravljičica Natalije Šimunović iz Begunji O hitrem polžku in počasni miški – bodo objavljene v oddaji Lahko noč, otroci! na Prvem programu Radia Slovenija.

Nagrajeno pravljičico Zajec, lisica in noč pa je v imenitni interpretaciji igralka Mojce Fatur ob glasbeni spremeljavi Primoža Flajšmana že mogoče poslušati na spletni strani Radia Slovenija.

Pogovor

Tudi risba ima svoj ritem

Stripovski avtor, pevec in kitarist Martin Ramoveš nas v svojem najnovejšem stripu, v katerem sodeluje z očetom, pesnikom Janezom Ramovešem, popelje v kontrabant. Glavni lik v stripu je njegov praded, pripoveduje pa nam zgodbo izpred skoraj stotih let o tihotapljenju čez nekdanjo rapalsko mejo. Kontrabantariji je strip, ki se bere in gleda kot poljanski vestern.

Martin Ramoveš

IGOR KAVČIČ

Da sta bila v soboto zvečer od graničarjev ustreljena dva tihotapca, 30-letni Lovro Stanonik iz Lovskega Brda v občini Poljane in 34-letni Matija Ramož iz vasi Suše v občini Trata, oče dveh nedoletnih otrok, lastnik majhnega posestva, po domače Anžič ..., po prebranem stripu ob dveh starih fotografijah še zasledim v dodatku, kar seveda spodbudi vprašanje, ali gre za resnično zgodbo.

Matija Ramož je moj praded in je model za glavnega junaka v tem stripu. To je družinska zgodba, a je hkrati povedana na univerzalen način, saj bi bila lahko zgodba mnogih družin iz Poljanske doline. Ne gre za preslikavo dogodkov v vseh podrobnostih, so pa glavni podudarki vsekakor resnični. Poleg tega je zgodba prilagojena žanru stripa, prepletena je s poetičnimi momentami in tudi pripovedna forma ni tako stroga.

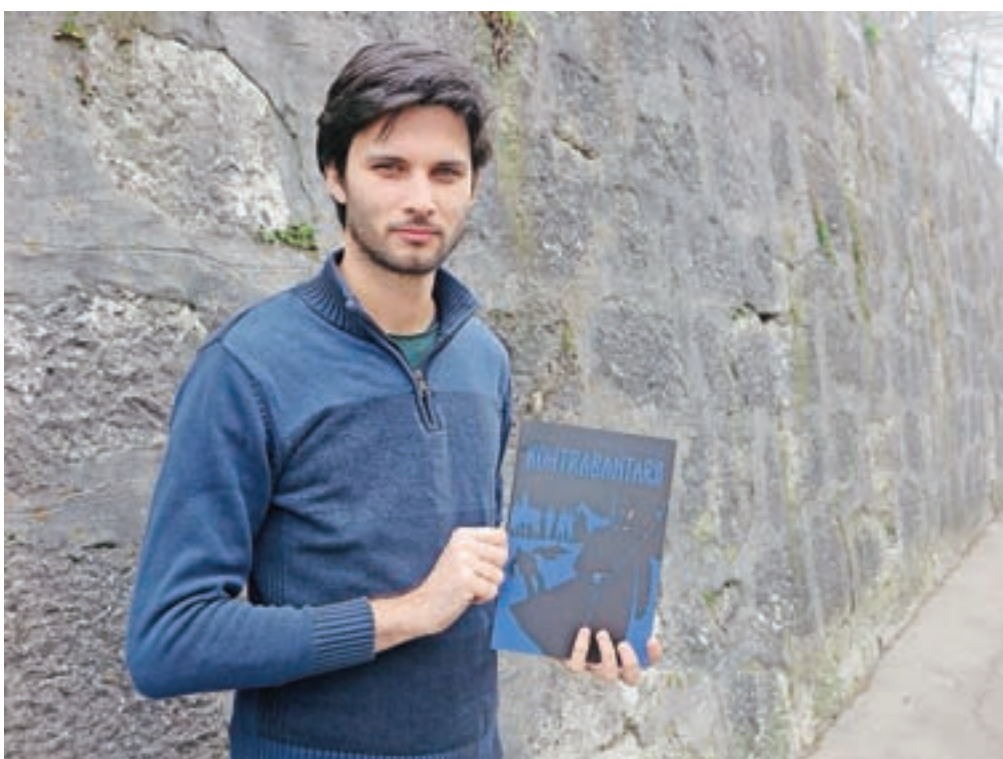
Ko na primer beremo Ivana Tavčarja, lahko ob lokacijah, ljudeh in dogodkih, ki jih opisuje, potegnemo vzporednice, ki ustrezajo resničnemu, a so vendarle prirejeni zgodbi. Osebe in kraji dogajanja so potrebni predvsem za zgodbo kot tako. Moj namen ni bil narisati dokumentarni strip, predvsem sem želel, da zgodba diha sama zase.

Tudi Gostilna Mačkova glava ni nujno staro ime kate-re od še delujočih v Poljanski dolini?

Tako gostilna kot njeno ime sta del skrivnostnosti, ki bi jo rad zadržal zase. Mogoče bo koga celo spodbudilo, da bo dodatno raziskoval, če je kaj na tem.

Vaša gostilna je eno od središč dogajanj v stripu. Marsikdo je tam pri kartah zagruntal ali pa si nakopal velik dolg. Ob vsesplošni krizi v 30. letih 20. stoletja mnogim tako ni manjkalo razlogov za tihotapljenje ...

Gre za stanje duha časa v krajih ob rapalski meji. Takrat so bila kvartopirska omizja v gostilnah precej pogosta, ob tem pa je bilo tudi veliko pijače. Ljudje so se na različne načine poskušali vsaj malo izogniti popolni bedi. Kontrabant se je ponujal kot način, kako na sicer tvegan, a lahek način priti do denarja. Tihotapilo se

Martin Ramoveš postaja vse bolj prepoznaven slovenski stripovski avtor. / Foto: Igor Kavčič

je v obeh smereh: saharin, kavo, sladkor, jajca, les, konje ... Na italijanski strani se je dalo iztržiti višjo ceno. Konje so na ono stran vodili po ustaljenih poteh. Veliko ljudi je to počelo in veliko je bilo tudi aretiranih. Menda je bila v nekem obdobju zaprta večina gospodarjev domačij iz Leskovice, vasi, ki je bila ob meji. Na italijanski strani so mejo varovali pripadniki obmejne straže in tudi tako imenovani finančarji, na jugoslovanski strani pa so bili na meji vojaški graničarji, večinoma Srbi, v zaledju je bila v stražarnicah tudi vojska.

Vašemu pradedu Matiji in njegovemu pajdašu se kontrabant ni končal dobro ...

Oba je ustrelila obmejna patrulja. O tem so pisali tudi v časopisu. Obmejni organi na takratni rapalski meji so imeli vsa pooblastila, da so streljali na tihotapce. Ti so bili sicer običajno dogovorjeni z enotami na meji, s katerimi so na neki način sodelovali in so imeli oboji nekaj od kontrabanta. Včasih pa je prišlo kaj vmes in so vojaki uporabili silo, tudi na zelo brutalen način.

Pri pisanju scenarija ste sodelovali z očetom Janezom. Kako je prišlo do ideje za strip in na kakšen način sta potem snovala zgodbo?

Da bi zgodbo o kontrabantu, ki je po pradedu tudi del družinske zgodovine, povedal v stripu, je predlagal Janez in sam sem bil seveda navdušen nad idejo. Pripoved je besedilo, zapisano

po odstavkih, in v njih opisal posamezne prizore, sicer ne nujno v zaporedju dogajanja, a vendarle – okvirni lok zgodbe je bil dan. Nisem še vedel, kako si bodo sledile strani in koliko jih bo, enostavno sem se prilagodil svojemu risarskemu ritmu. Podoben način kadriranja sem namreč uporabljal že v stripu o Ivanu Robu. Pravzaprav sem Kontrabantarije v zvezek skiciral hkrati z omenjenim stripom, potem sem jih odložil in se jih lotil po izidu Roba leta 2019.

Običajno si po občutku razporedim, koliko strani bo zavzemal posamezni prizor, koliko je lahko sličen brez besed in kje moram hraniti prostor za govor. Kot rečeno, najprej za vsako stran pripravim skico, potem še enkrat izrišem celotno zgodbo, tretja različica pa je risanje stripa, kakršen gre potem v tisk. Janezu sem sproti pošiljal strani stripa, ko so bile postavljene. Vanje tako rekoč ni posegal, mogoče je celo za kakšen dialog dejal, da je nepotreben, saj risba pove dovolj.

Se strinjam. Ko namesto besed spregovori ptica razširjenih kril s svojim oglašanjem keiini, keiini.

Gre za neko simboliko, ne toliko ilustrativno kot za to, da preusmeriš pozornost iz čistega, če rečem suhoparnega pripovedovanja ... V stripu lahko veliko poveš na način, ki v drugih medijih ni na voljo. Lahko vključiš risbo, ki je celo brez smiselne povezave, ob njej pa vendarle kar švigajo različne

asociacije. Tega pa recimo ni mogoče opisati z besedo.

Pogosto pripovedujete tudi z glasbo – velja to pripisati dejstvu, da sami igrate kitaro?

Pri stvarih, ki jih počnem, je osrednja stvar ritem. Ne gre le za ritem glasbe, tudi risba ima svoj ritem, strip ima ritem sekvenc pripovedovanja in razporejanja besedila ... in deluje kot pesem.

To mi je ostalo od mojega prvega glasbenega albuma v stripu Nesojeni kavboji. Na kadre v stripu gledam skoraj kot na verze. Kar niti ni tako nenavadno, saj se tudi sicer v stripih pojavljajo pesmi ali ponazoritve glasbe, kar je nekako filmsko. Strip sicer ne more biti film, ima pa zato prednost, da glasbo, ki je ne moreš zaigrati, lahko pričaraš s sličicami. Pri stripih Astronomi in že omenjenem Rob: Zbadljivi poet v stripu in glasbi, ki sta še sledila, sem zato dodal tudi zgoščenki. Tako je bila ena zgodba povedana na dva različna načina.

Vaša risba s črnim tušem je zelo ekspresivna – močna in trda, kot je trda zgodba o kontrabantu. Zdi se, da bi ob barvanju stripa risbo nekako razvrednotili. Kaj menite?

Predvsem bi se pri risanju moral prilagoditi temu, da bo strip barven. Kontrabantarije pa sem risal z znanjem, da bo šlo za črno-beli strip. Zato je veliko črnih površin in risba nasploh deluje zelo grafično. Barve so sicer svoj svet, ki je zelo zahteven. Tudi sam bi se lahko odločil za to, ampak mislim, da bom ostal

pri črno-belih izvedbah. Nasploh so mi bližji taki stripi.

Sicer pa so Kontrabantariji moj prvi daljši strip, ki sem ga narisal s tušem in čopičem. Mislim, da bom pri tem načinu in stilu risanja vztrajal tudi v prihodnje.

V zaključku stripa sledi esej o tihotapljenju avtorja Petra Kisina. Ta ni povezan z zgodbo, a vendarle sodi v kontekst stripa. Kako njegov prispevek vidite vi?

Kisin je naš družinski prijatelj. Mislim, da je ob priložnosti dejal, da je Poljanska dolina kot fiktivna pokrajina, ki mu je blizu tudi na osebnem nivoju. Ob nastajanju stripa je dobil idejo za spremno besedo in jo je napisal, preden je bil strip končan. Gre za drugačno izkušnjo »švercanja« v nekem drugem času. Strip tako ni le zgodovinski, ampak ob njem lahko razmišljaš tudi, kaj se zgodi v različnem času, ki je nenaklonjen prostemu pretoku blaga čez meje. Kisinova izkušnja tihotapljenja je bila bolj pustolovščina, stvar zabave, medtem ko je kontrabant v stripu posledica nuje. Mimogrede, Peter ima tudi zametke nove zgodbe.

Zdi se, da s Kontrabantariji nekako prihajate na domači teren, teren svojih staršev, očeta Janeza, ki piše izvrstno poezijo v poljanskem narečju, in mame Uršule, ki s Fanti z Jazbecove grape njegove pesmi uglašblja in izvaja ...

Verjetno zato, ker se pri tem počutim domače. Janez mi je dal idejo in osnutek za strip in s tem možnost za sodelovanje. Vedno ni najlažje sodelovati s starši, a se je v najinem primeru pokazalo, da je to odlična kombinacija. Prav tako Poljansko dolino doživljam na neki poseben način in se tudi v stripu vedno znova vanjo vračam. Tudi, če bi delal stripovski vestern, ki bi se seveda dogajal v Ameriki, bi bilo vzdušje podobno, kot je v Kontrabantariji.

Imate že v načrtu nadaljevanje?

Ideja je, da bi nastajali novi stripi v tem duhu. Ne mislim na strip Kontrabantariji 2 ali na zgodbo z istimi osebami. Mislim na zgodbe, ki bi bile postavljene v isti čas in prostor in bi bile narejene na rahlo pustolovsko-poetičen način.

»Obmejni organi na takratni rapalski meji so imeli vsa pooblastila, da so streljali na tihotapce. Ti so bili sicer običajno dogovorjeni z enotami na meji, s katerimi so na neki način sodelovali in so imeli oboji nekaj od kontrabanta. Včasih pa je prišlo kaj vmes in so vojaki uporabili silo, tudi na zelo brutalen način.«

Obletnice

Petnajst let od uvedbe evra

Prvega januarja je minilo petnajst let od uvedbe evra v Sloveniji, ki je to valuto uvedla kot prva od desetih držav, ki so se Evropski uniji pridružile leta 2004.

ALEŠ SENOŽETNIK

Prvega januarja 1999 je enajst članic EU izpolnilo maastrichtska konvergenčna merila, sprejeta na Maastrichtski medvladni konferenci leta 1991, s čimer so bili izpolnjeni pogoji za uvedbo enotne valute Evropske unije – evra. To so bile Belgija, Francija, Nemčija, Italija, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Avstrija, Portugalska, Finska in Španija. Dve leti kasneje pa se jim je pridružila še Grčija, ki v prvem krogu ni izpolnjevala pogojev. Euro je bil sprva uveden kot knjižna valuta, evrski kovanci in bankovci pa so prišli v obtok pred dvajsetimi leti, 1. januarja 2002.

Trinajsta država z evrom

Točno pet let kasneje, 1. januarja 2007, pa je evro uvedla Slovenija, ki je tako postala 13. država evroobmočja. Euro je tako nadomestil dotakratni slovenski tolar, do 14. januarja pa je še potekalo obdobje dvojnega obtoka, ko so se v gotovinskem plačevanju lahko uporabljali tako evrski kot tolarški bankovci. Tečaj je znašal 239,640 tolarja za en evro. Tolarske bankovce je sicer še vedno mogoče

Evrski kovanci imajo skupno in nacionalno stran. / Foto: Gorazd Kavčič

zamenjati pri Banki Slovenije, medtem ko se je rok za menjavo tolarskih kovancev iztekkel 3. januarja 2017. Euro danes uporablja 19 držav Evropske unije, po vstopu Slovenije so sledili še Ciper, Malta, Slovaška, Estonija, Latvija in Litva. Čeprav niso del EU, pa se evro uporablja tudi v Andori, Monaku, San Marinu, Vatikanu, na Kosovu in v Črni gori. Še več držav pa uporablja svoje valute, ki so vezane na evro, med njimi madžarski forint, bolgarski lev, danska krona in

bosansko-hercegovska konvertibilna marka.

Skupno evro uporablja 341 milijonov prebivalcev držav evroobmočja, posredno ali neposredno pa še 175 milijonov prebivalcev držav, kjer je evro uradna valuta ali pa je lokalna valuta vezana nanj.

V obtoku dve seriji

V obtoku sta dve seriji evrskih bankovcev. Prva obsega sedem apoenov oz. različnih vrednosti, in sicer po 5, 10, 20, 50, 100, 200 in 500 evrov, druga pa šest,

saj vanjo ni vključen bankovec za 500 evrov, ki se od 27. aprila 2019 ne izdaja več, kljub temu da še naprej veljajo za zakonito plačilno sredstvo. Za ta korak so se pristojni med drugim odločili tudi iz varnostnih razlogov. Petstotak je bil namreč zaradi svoje precejšnje vrednosti zelo priljubljen med goljufi, lotili so se jih tudi ponarejevalci. Mimogrede, če vas je kdaj zanimalo, kako težak je milijon evrov v petstoevrskih bankovcih: okoli 2,2 kilograma, zlahka

pa jih pospravite v manjši kovček oziroma torbo.

Izdali 16 spominskih in 20 zbirateljskih kovancev

V uporabi je tudi osem različnih vrednosti kovancev, in sicer za 1, 2, 5, 10, 20 in 50 centov ter za evro in dva evra. Medtem ko so bankovci v vseh državah enaki, pa imajo kovanci skupno stran, na kateri so napisane vrednosti, in nacionalno, ki nakazujejo na to, v kateri državi je bil kovanec izdan.

Vsaka država lahko izdaja tudi spominske ali zbirateljske kovance. Spominski kovanec se po dimenziji in kemijskih ter fizičnih lastnostih ne razlikuje od enakih tečajnih kovancev za dva

V obtoku je 140 milijard kovancev v skupni vrednosti 31 milijard evrov ter 27,4 milijarde bankovcev v skupni vrednosti poldrugi bilijon evrov.

evra, zbirateljski pa so izdelani iz zlata ali druge kovine, ki jo določi država, poleg tega se od drugih razlikujejo tudi po barvi, premeru in teži. V

Sloveniji se lahko letno izda en spominski kovanec in največ dva zbirateljska.

V Sloveniji smo doslej izdali 16 spominskih in 20 zbirateljskih kovancev, nazadnje lani ob 300-letnici škofjeloškega pasijona.

Takoj za ameriškim dolarjem

Euro je danes druga najbolj uporabljana valuta, takoj za ameriškim dolarjem. 37,5 odstotka vseh plačil se izvede v evrih, v dolarjih pa 42,6 odstotka, kažejo podatki Evropske centralne banke (ECB). V obtoku je 140 milijard kovancev v skupni vrednosti 31 milijard evrov ter 27,4 milijard bankovcev v skupni vrednosti poldrugi bilijon evrov. Čeprav je bilo ob uvedbi evra med Evropejci zaznati precejšnje nezaupanje do nove valute, jo danes podpira 78 odstotkov prebivalcev evrskega območja. Kljub vse bolj razširjenih digitalnih možnostih plačevanja je bilo leta 2019 z gotovino izvedenih 73 odstotkov plačil, 24 odstotkov pa z bančnimi karticami. V letu 2020 je sicer 40 odstotkov anketirancev v raziskavi ECB izjavilo, da od začetka epidemije manj uporablja gotovino.

Sedemdeset let filmskega Kekca

Minilo je sedemdeset let od premiere kultnega slovenskega mladinskega filma Kekec, v Benetkah nagrajenega z zlatim levom. Kekec je tudi med trinajstimi filmi, ki so bili pred nedavnim iz Jugoslovanske kinoteke v Beogradu vrnjeni v Slovenijo.

IGOR KAVČIČ

Le kdo izmed nas se iz otroštva ne spomni Kekca, navihanega fantiča, pogumnega pastirčka, ki ga je po literarni predlogi Josipa Vandota na filmski trak posnel Jože Gale? Junaki iz Kekčevih zgodb, tako literarnih kot kasneje filmskih, kot so Mojca, Rožle, Kosobrin, Bedanc in Pehta, so in še vedno navdušujejo generacije otrok.

Vandot je pripovedke o Kekcu objavljali v mladinskem listu Zvonček med letoma 1918 in 1924. Kot je ob 100-letnici literarnega Kekca za STA povedala Nataša Kokošinek iz Občinske knjižnice Jesenice, je Kekec med mladimi tudi danes še vedno zelo živ, otroci si knjige in filme redno izposojajo, ravno tako pa pogosto obiskujejo tudi prireditve in ure

pravljic o Kekcu. Meni, da se Kekec kot lik otroškega nacionalnega junaka uspešno kosa s sodobnejšimi liki, kot je Harry Potter.

Kekec je filmsko upodobitev, ta velja za enega prvih povojnih celovečernih filmov za mladino, doživel tri deset let kasneje. Jože Gale in Frane Milčinski - Ježek sta skupaj napisala scenarij na podlagi Vandotove pripovedi Kekec nad samotnim breznom, scenograf je bil arhitekt Tone Mlakar, kot kostumograf slikar pa je sodeloval tudi Ive Šubic. Glasbo za film in hkrati naslovno pesem je napisal skladatelj Marjan Kozina, besedilo naslovne pesmi Kaj mi poje ptičica (Dobra volja je najboljša) je Ježkovo, glas pa je posodil Tomaž Tozon (oče Jerneja Tozona iz skupine Čuki). Za glavno vlogo Kekca je bil med kar tisoč otroki,

ki so prišli na avdicijo, izbran takrat enajstletni Matija Barl (1940–2018).

Premiera v tistih časih seveda črno-belega filma je bila 18. decembra leta 1951, leto kasneje pa je Kekec na 13. Benškem filmskem festivalu kot prvi slovenski film prejel mednarodno nagrado, in sicer zlatega leva v kategoriji mladinskih filmov od 11. do 14. leta starosti. Film je bil na vrhuncu popularnosti predvajan v več kot šestdesetih državah sveta. Gale je kasneje posnel še dva filma o Vandotovem junaku, in sicer Srečno, Kekec (1963) in Kekčeve ukane (1968).

Producent Triglav film je leta 1968 13 filmov (negativ slike in tona) na podlagi pogodbe o depozitu med Jugoslovansko kinoteko in Republiškim komitejem za kulturo SR Slovenije predal v hrambo Jugoslovanski

Prvega Kekca je igral takrat enajstletni Matija Barl (1940–2018). / Foto: arhiv Slovenske kinoteke

kinoteki v Beogradu. Takrat namreč v Sloveniji ni bilo mogoče zagotoviti primerne depoja za njihovo hrambo. Po dolgoletnih

prizadevanjih se je teden dni pred omenjeno obletnico Kekec z drugimi dvanajstimi filmi le vrnil v Slovenijo. Kot neprecenljivo vrednost

slovenske kulturne dediščine in filmske umetnosti ga odslej hrani ga Arhiv Republike Slovenije – Slovenski filmski arhiv.

Jaz, midva in mi

Spet skupaj

MOJCA LOGAR

Z razumevanjem sva pred dobrim letom sprejela novico uredništva, da naj začasno zaključiva pisanje kolumne. Skupaj smo bili šest let in tri mesece. V tem času sem z vami delila svoje misli, dogodivščine, izkušnje. Svoj način življenja živim naprej. Ko sva se s kolesom vozila po vaseh ali hodi-la po hribih, ste naju mnogi spraševali, zakaj ne piševa več. Ali sva se utrudila? Lahko ste brali o drugih temah in verjamem, da so vam bile všeč. Vsak rad sliši pohvalo in bilo jih je veliko. Najbolj me je presenetila neznana bralka, ki je po znancu poslala kozarček marmelade. Po več mesecih, ko nisva več

pisala, sem od neznane gospe dobila marmelado. Gotovo se je med kuhanjem marmelade spomnila kakšnega mojega kramljanja ali namiga, pa se je opogumila in mi poslala kozarček svoje mojstrovine. Grozdje, ingver in limono je skuhala, seveda je bilo dobro.

Kdaj in komu izrečemo pohvalo, ali je to pogosto? Menim, da za to človek dozori. Mnogo lažje je izražati kritičnost, kazati na napake. Mlad človek je po naravi bolj kritičen. Z leti pridobimo izkušnje in postanemo akterji svojega življenja. Svojo družino oblikujemo sami, aktivni smo v skupnostih, kjer živimo, v društvih, kjer se lahko izrazimo. Z izkušnjami

Prestopiti je treba iz cone udobja v cono aktivnosti.

vemo, da je v vsaki aktivnosti veliko truda. Ko delamo, kar mislimo in izražamo, kar čutimo, tedaj pridemo v stik s pristnim in stvarnim. S svojimi dejanji začnemo spreminjati sebe, z majhnimi koraki tudi svojo okolico. In takrat lahko izrečemo svoje misli, pohvale, dobimo moč in pogum, da nekaj povemo in tudi napišemo. In tako ste tudi vi sporočili

svoje občutke in zdaj smo zopet skupaj.

To leto me je najbolj zanimalo električno kolo, s katerim se vozim v službo. O tem sem premišljevala več let; veste, kaj in koliko mi pomeni kolesarjenje v prostem času. Da sem kolo sprejela za vožnjo v službo, sem potrebovala nekaj let. Do službe imam deset kilometrov v eno smer, kar mi vzame 45 minut, kar ni dosti manj, kot če bi se vozila z navadnim kolesom. Ob vožnji z električnim kolesom mi ni treba prhati. Če bi v vse to dodala še prhanje, potem bi mi pot v službo vzela več kot eno uro. To mi je preveč. Če grem z avtom, se iz ene majhne vasi v drugo manjšo vas lahko peljem po avtocesti. Če grem s kolesom, imam ves čas kolesarsko stezo. Vozim se po vasi, ob Brdu so uredili nov drevored z avtohtono kranjsko voščenko. Na Kokrici zavijem med polja. Ta del je najlepši. Avtomobilom se mudi na avtocesto, jaz pa opazujem Julijce, sončni vzhod, pšenico, sončnice, oljno ogrščico in druge poljščine. Sem srečnež, prestopiti je treba iz cone udobja v cono aktivnosti. Aktivnost pomeni skrb za svoje telo in duha. In za okolje. Več prihodnjic.

Spet skupaj

JANEZ LOGAR

Dobro leto brez pisanja te kolumne je hitro minilo. Pogosto sem se zalotil, kako zelo rad bi nekatere misli, izkušnje, poglede, doživljanja, ugotovitve podelil z vami. Zavestno življenje, stalno izobraževanje, terapevtski poklic, raziskovanje odnosov vedno prinaša ogromno novih spoznanj o človeku. Presenečen sem bil, dragi bralci, nad vašimi odzivi in vprašanji, kdaj bova spet začela pisati. Rada klepetava z ljudmi. Prijalo mi je, ko ste mi povedali, da npr. vaša mama redno izrezuje najine članke. Ali da je mož ženi kar podčrtal, kateri stavki veljajo

zanjo. Nekateri ste lažje brali Mojčine tekste, nekateri moje. Največ mi je pomenilo, ko ste mi pisali, da ste se tudi s pomočjo mojih član-kov z možem ali ženo začeli drugače pogovarjati, da vam je uspelo s sinom navezati drugačen odnos, da ste začeli razmišljati in čutiti sebe malo drugače.

Pisanje tedenske kolumne postane obveznost, včasih tudi povsem običajna. Vedno pa je pri meni začinjena z veseljem. Imam res privilegij povedati svoje misli in razmišljanja, napisati prave (zame) poti, (moje) načine reševanja življenjskih problemov in moj pogled na odnose. Večina zapisanih misli ima vir v raziskavah, knjigah, lastnih izkušnjah, kongresih, raznih pogovorih ali klinični praksi. Kar neke slišim, preberem, doživim, želim poenostaviti in zapisati. Prejšnje kolumne so bile pod rubriko »nasveti«, zato sem si včasih dovolil celo kaj svetovati. Tega sicer ne počnem pogosto, nikoli v terapevtski praksi.

Novega pisanja sem se lotil s še večjo odgovornostjo. Kot da me posluša večdesettisočglava množica. Namen mojega pisanja je prebuditi ozavešanje v nas. Da imamo v sebi moč. Moč, da

sami upravljamo svoje življenje. Smiselno je uporabiti to moč, kajti živi se le enkrat. Škoda je dopustiti, da nam drugi krojijo vsakdanjik. Časi so se v zadnjih tridesetih letih zelo spremenili. Današnji človek živi, kot si naši predniki niso mogli predstavljati niti v sanjah. Namen kolumne je tudi spodbuditi bralce k novostim v odnosih. Če se včasih

Vsak ima v sebi veliko moč. Spoznajmo jo.

nismo pogovarjali o odnosih v družini, kjer morajo otroci biti le tihi, je danes pogovor nujen, sicer jih izgubimo. Če se včasih nismo pogovarjali o nepravilnostih v zakonskih/partnerskih odnosih, je danes to nujno, sicer zakon razpade. Če se včasih nismo pogovarjali o spolnosti, je danes to nujno, sicer dobimo (predvsem mladina) napačne informacije na internetu ... Cilj kolumne pa je, da bo posameznik več vedel o sebi. Ter da bo to znanje podaril samemu sebi in te izkušnje uporabil na nov način v svojih odnosih. Cilj je visok: biti boljši človek za boljši svet. Ta spoznanja se lahko izrazijo le preko medosebnih odnosov.

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Dragotin Dežman in spor med Slovenci

PETER COLNAR

V Idriji se je 3. januarja 1821 rodil znanstvenik in politik Dragotin (tudi Karel) Dežman. Ne moremo in ne želimo razsojati, vendar gre za znanstvenika in tudi politika, ki naj bi bil izredno odločen, ko je šlo za posamezna stališča, kdo je s kom pri odnosu do drugih narodov. Leta 1856 je zaradi nestrinjanja z Bleiweisovim krogom prestopil v nemški tabor in postal na Slovenskem sinonim za renegata (slabšalno odpadnik).

Ko je goriški poslanec Černe 27. junija 1861 v državnem zboru poudaril, da so Slovenci v primerjavi z drugimi slovanskimi narodi kot najnižji indijski družbeni razred, je stopil za govorniški oder dr. Dragotin Dežman in kot Slovenec ter predstavnik dežele z večinskim slovenskim prebivalstvom takšno oznako

odločno zavrnil. Ob trditvi, kako da češka kultura vpliva na jugoslovansko, se je ločevalo med simpatijami do Nemcev in slovanskimi narodi.

Karel Dežman: »Moram potrditi, da se v vsaki najbornejši kmečki koči povedati zna, kako važno pomembno, kako veliko moč ima nemška kultura za naše telesno blagostanje in za naš dušni napredek. Mi živimo z Nemci v bratovski slogi, in naj nas Bog varuje, da bi se kedaj seme prepira in sovraštva med nas zasejalo.«

V pismu Zarniku je januarja 1861 poudarjal, da niso poglavitni vzrok za slovensko nazadovanje Nemci in nemščina, temveč »naša lenoba, naša farška potuhnjenost in pohlevnost, naše črtenje vsake zdrave in pravične kritike, naša

zaljubljenost v jerhaste hlače, v kranjske oštarije in v pijančevanje, naša apatija za javne reči, naša tesnosrčnost, naša prazna baharija, naša poželjivost po ravsanju in kavsanju, naša surovost.«

Dežman je že v pismih Bleiweisu maja 1861 svaril pred pogubno politiko posnemanja Čehov (»mi Slovenci ne moremo ž njimi iti«) in se zavzel za sodelovanje z nemškimi ustavoverci. Čeprav naj bi Čehi res kar naprej govorili o decentralizaciji in avtonomiji, naj bi jim po Dežmanovem mnenju v resnici šlo (enako kot Madžarom) le za lastne koristi. Še odločneje pa je Dežman nastopal proti prohrvaški oziroma jugoslovanski orientaciji: »Kam bo lepa slovenščina prišla, ako jo hrvaškemu barbarstvu izročimo?«

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- Dne 3. 1. 1866 so Novice objavile sporočilo vojaškega zdravnika dr. Janeza Kovača o pogojih naseljevanja Slovencev v Srbiji. Vsak priseljenec bi moral sprejeti srbsko državljanstvo in priseči na srbsko »sožiteljstvo«.
- V Radovljici se je 4. 1. 1850 rodil duhovnik Frančišek Premru. Bil je drugi otrok, po rojstvu enajstega otroka pa je mama Marjeta umrla. Leta 1878 se je ob avstrijski okupaciji Bosne in Hercegovine prostovoljno javil za delo z vojaki kot vojaški kurat. Po končani vojni je bil odlikovan z zlatim križem s krono za zasluge v vojni.
- V Radovljici se je 5. 1. 1808 rodil duhovnik, pedagog, filozof in politik Anton Fister. Kranjskim deželnim stanovom je s podpisi 44 dunajskih Slovencev poslal protest proti germanizaciji na Kranjskem, Primorskem ter v slovenskih okrajih Štajerske in Koroške.
- V Motniku pri Kamniku se je 5. 1. 1848 rodil zbiralec folklornega gradiva Gašper Križnik. Po poklicu je bil čevljar in trgovec. Zbiral je ljudske pesmi, pripovedi, legende.
- V Stražišču pri Kranju se je 6. 1. 1805 rodil frančiškan Benvenut (Gašpar) Crobat. S Prešernom ga je poleg zanimanja za slovensko literaturo vezala tudi precejšnja svobodomiselnost.

Še to: Liberalno usmerjeni Dežman je kmalu postal vodja nemške (ustavoverne) stranke na Kranjskem, v očeh nekaterih Slovencev pa prototip narodnega

izdajalca, nemškutarja. Kljub grobim napadom, ki jih je bil deležen vse do svoje smrti, pa se ni nikoli povsem odpovedal svojim slovenskim koreninam.

Sodomija

GORAZD STARIHA

*spolnost
in nasilje*

Naslednji ohranjeni primer iz leta 1824 je obravnaval za sodomite že precej milejši zakonik iz leta 1803, ki je za nečistovanje proti naturi predvideval kazen zapora od pol do enega leta.

Na okrajni gosposki Kru-
pa sta Marka Pezdirca iz

Kapljišča (danes občina Metlika) prijavila Cecilija Stipanič in Lorenc Korošec. Skupaj sta ga gledala na velikonočni ponedeljek popoldan (7. junija 1824), kako je v neki z grmovjem poraščeni dolini občeval s kravo. Krava je bila privezana k drevesu, Pezdirc je z eno roko držal kravji rep vstran, z drugo pa svoj moški sramni ud v razmnoževalnem organu krave. Pomagal si je tudi s tem, da je stopil na mlad hrastič, ki se je upognil pod njegovo težo, da je tako prišel bliže kravi. Zaradi kravjega ritanja je padel dol, a se je znova vzpostavil v prejšnji položaj in nadaljeval nemarnost.

Cecilija je bila rojena 6. decembra 1807, torej je bila v času opazovanja stara šestnajst let in pol. Pezdirca je poznala že dve leti, odkar je bil pri gospodstvu v službi. Korošec, star dvajset let, je potrdil izjavo Stipaničeve, s pripombo, da je bila krava last Matije Butala iz Gradca. Za Pezdirca je dejal, da ga pozna od malega in da sta dobra prijatelja.

Pezdirc je svojo slo tešil kaka dva streljaja proč od kraja, kjer so ostali pastirji pasli živino. Tisto popoldne Pezdircu ves čas ni bilo k drugim pastirjem, čeprav se je sicer družil z njimi, pojavil se je šele pod večer, ko so gnali domov. Takrat so že vsi vedeli, kaj je počel na samem, a ne sam. Pastirji so se mu vsi smejali, on je menjal barve obraza in nazadnje so se še topleli.

Pezdirc, star dvajset let, je na kazenskem zaslišanju očitano mu dejanje zanikal. Tistega dne da je kot običajno gnal gosposčinske vole na pašo in se sprl s pastirji z Vinjega Vrha. Priznal je, da so se stepli in Lorenc Korošec da mu je zagrozil, da ne bo več dolgo gosposčinskih žgancev jedel.

Odrasli vaščani so o Pezdircu govorili samo pohvalno, da je bil priden, trezen, tudi ni bilo slišati, da bi imel kaj opraviti z dekleti. Ni se vlačil po gostilnah, ni letal za dekleti, skratka bil je fant, ki mu ni imel kdo kaj očitati – vse do tega dogodka. Po drugi strani pa so verjeli tudi izjavama prič. Oblast ni vedela, kako bi se izmazala, in je izkoristila, da je bila Cecilija v času dogodka stara šele šestnajst let in pol, da jih še ni imela osemnajst, da bi lahko pričala (kazenski zakonik iz leta 1803 je za dokazovanje s pričami zahteval dve priči, stari najmanj 18 let) in preiskavo so ukinili zaradi pomanjkanja dokazov.

O naslednjem osumljen-
cu ljudje niso imeli naj-
boljšega mnjenja, naspro-
tno, v občini je bil poznan
kot pokvarjenec, sposoben
za vsakršno hudodelstvo.
Med drugim so ga bili že
zalotili pri kraji, vendar se
je izognil preiskavi z vrnit-
vijo ukradenega. V moral-
nem oziru naj bi bil obtože-
nec Janez Zabukovc iz Ma-
lih Lipljen pokvarjen.

Vaš razgled

Krajevna skupnost Vodovodni stolp se prebujata v zimsko jutro, ozaljšano z idiličnimi gorami v meglicah, še več pogledov pa pritegne mogočni stolp. Morda ni tako znan kot tisti v Parizu ali tako visok kot tisti v Dubaju, pa vendar je ta tehnično dovršen vodni zbiralnik že več kot stoletje nepogrešljiv del krajske urbane krajine, v ljudski zavesti in spominu pa kot kulturni spomenik zasidran kot ena najbolj prepoznavnih točk mesta. S. L. / Foto: Tina Dokl

**ZARADI DAVČNIH BLAGAJN
SE ŽETONI PRODAJAJO NA
BLAGAJNI PERKIRNE HIŠE.**

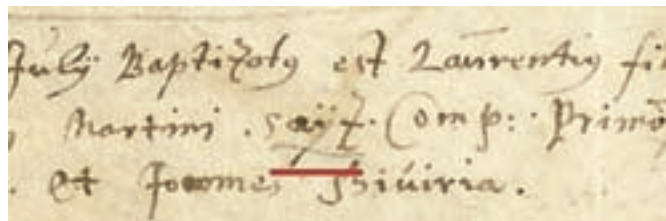
CENA 1 ŽETONA
0,50€
(ddv vključen v ceno)

Parkirne hiše so sodobni arhitekturni »silosi«, v katere je mogoče na sorazmerno majhno površino spraviti ogromno avtomobilov. Mnogi se med vožnjo in parkiranjem – zaradi bolj ali manj nerodne konstrukcije in izpeljave voznih poti – v njih počutijo nelagodno, domala vsak pa je že kdaj zagodrnjal nad preozkimi parkirnimi prostori. Pa vendar služijo svojemu praktičnemu namenu in tudi sporočila o načinu plačila kljub kakšni napaki prispejo do uporabnikov. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

»Troedini« priimek Zajc, Zajec in Zavec, 1. del

TINO MAMIĆ

Priimek Zajec ali Zajc ali Zavec je metaforični priimek. Rečemo mu tudi živalski priimek. Nastal je zaradi metafore, prenosa pomena neke splošno znane lastnosti živali na določenega človeka. Zanimivo, da imamo Slovenci (pa tudi Slovani nasploh) precej živalskih priimkov. V primerjavi z

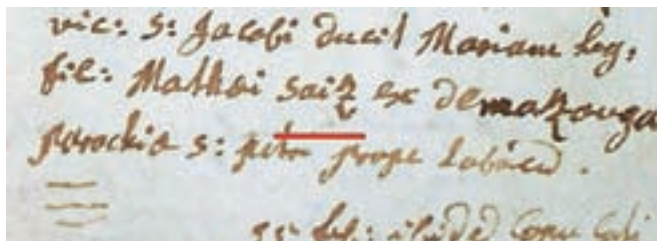
Priimek Zajc se lahko pohvali z izjemno starimi vpisi v matičnih knjigah, ki segajo vse do 16. stoletja. Dne 30. julija 1591 je bil krščen Lovrenc Zajc (Saijz), sin Martina Zajca iz vasi Obrije ob Savi. Martin je bil rojen okoli leta 1570, imena njegove soproge pa ne vemo, saj v najstarejših knjiga imen soprog včasih sploh niso vpisali. Knjiga je v Nadškofijskem arhivu Ljubljana (K 1588–1602, Ljubljana stolnica, str. 52)

germanskimi narodi pa med živalmi niso predvsem zveri in ujede (Volk, Medved, Orel, Sokol), ampak tudi ogromno manjših živali in celo malih ptic. To, kot pravi pokojni jezikoslovec Pavle Merku, kaže na eni strani na miroljubnost srednjeveških prednikov Slovencev, hkrati pa tudi na tesno povezanost z naravo in gozdom.

Tako kot Volk je Zajec v časih pred nastankom priimkov in pred sprejemom krščanstva obstajal tudi kot osebno ime. Tako vsaj trdi jezikoslovec Silvo Torkar.

Beseda zajec je praslovan-
ska in se je prav v slovenščini
ohranila skorajda enaka sko-
zi celo tisočletje. Stari Slova-
ni so namreč tej uhati živali-
ci rekli zajec, pri čemer so na
koncu uporabili polglasnik.
Slednjega žal v trenutnem
pravopisu ne zapisujemo s
svojim znakom, včasih pa
zanj uporabimo črko e. Zato
imamo dve zapisani različici
enako zvonečega priimka:
Zajec in Zajc.

V drugih južnoslovanskih jezikih se je beseda spremenila in v »glihi viži« postala priimek: Zajac in Zec ter z izpeljankami Zajčič in Zečič. V severozahodnem delu Hrvaške, kjer govorijo kajkavsko narečje, pa je priimek

Zelo čitljiv, presenetljivo za tiste čase, je poročni vpis v poročni knjigi iz Mengša. Jurij Mrčun se je poročil Mario Zajc (Saiz) iz Tomačevega (Demazouga). Bilo je to v ponedeljek, 2. februarja 1767. Takrat zaradi poroke namreč večinoma niso jemali prostih dni in so bile poroke tudi med tednom. Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (P 1748–1769, Mengeš, str. 159)

enak kot v Sloveniji: Zajec. Verjetno se bodo mnogi, posebej moški, spomnili legendarnega zagrebškega nogometaša in trenerja Velimirja Zajca.

Med »zajčjimi« lastnostmi naj bi bile strahopetnost, sluh, spanje in hitrost. Teče hitro kot zajec. Spi rahlo kot zajec. Sliši tako dobro kot zajec. Boji se kot zajec.

Na Vipavskem se uporablja tudi izraz, da nekdo vidi kot zajec. Dobro vidi, da ne bo pomote. Priimek je tako lahko dobil človek z izjemnim vidom, rahlim spancem, odličnim sluhom ali pa zaradi bojazljivosti, strahopetnosti. Kateri Zajec je imel ostrogledega in kateri strahopetnega prednika, danes seveda ne moremo

vedeti. Hkrati pa se je od takrat rodilo že toliko generacij, da je vsaka podobnost sodobnih Zajcev s prvim le slučajnost.

Možno je tudi, da je bil prvi Zajc samo doma v kaki Zajčji dobri in sploh ni bil, denimo, hiter tekač. Možno pa je seveda tudi obratno, da je kak Zajec dal ime Zajčjemu gradu.

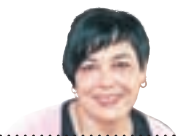
Poleg priimkov Zajec in Zajc imamo na Štajerskem še tretjo različico zajčjega priimka – Zavec. Jezikoslovec Janez Keber pravi takole: »Priimek Zavec izhaja prek vzdevka iz narečnega štajerskega poimenovanja zavec v pomenu zajec. Sorodna priimka Zajko in Zajšek sta tvorjena s priponskima obraziloma -ko in -šek iz priimkovne podstave Zaj-, ki je v vzdevku ali priimku Zajec. Njun prvotni pomen je bil 'sin Zajca'.«

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

- **Oven (21. 3.–21. 4.)**

Vse boste naredili, da si ustvarite prijetno delovno ozračje, saj se zavedate, da je pred vami kar precej odgovornosti, ki jih lahko le sami opravite. Na koncu boste več kot zadovoljni in ne bo vam žal za nobeno odrekanje.
- **Bik (22. 4.–20. 5.)**

Na trenutke se boste v vsem hitenju ustavili in se vprašali, kaj je res tisto, česar si želite. Kajti manj od tega ne boste hoteli več sprejeti v svojem življenju. Morda bo zato kdo neprijetno presenečen, a vam ne bo mar. Veseli boste.
- **Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**

Kot mnogi drugi ste tudi vi sprejeli novoletne zaobljube. Kar nekaj časa boste stremeli k temu in se na vso moč trudili, da bi izpolnjevali pričakovano, a dobro veste, da se nihče v celoti ne more spremeniti. Taki, kot ste, ste najboljši.
- **Rak (22. 6.–22. 7.)**

Iz preteklosti vam je ostalo kar nekaj nerešenih težav, zato bo vaš cilj najprej poskrbeti zanje. Ko vam bo uspelo vizualizirati srečen konec, boste že na pol poti in potem samo še malo in uredilo se vam bo vse tako, da bo za vse prav.
- **Lev (23. 7.–23. 8.)**

V teh dneh vas bodo žal v večini obkrožali ljudje, ki se radi pritožujejo nad vsem, vi pa ste nasprotje tega. Seveda se ne boste podali v njihovo smer, a za nekaj časa vam slaba volja ne uide. Vse, kar nas obdaja, je lepo in za nekaj dobro.
- **Devica (24. 8.–23. 9.)**

Ne boste se prepustili naključjem, ampak boste usodo vzeli v svoje roke. Pred vami so pomembne odločitve in razum boste morali postaviti na prvo mesto, šele kasneje, ko se bo bližal cilj, boste vklopili tudi čustva. Ostali boste neomajni.
- **Tehtnica (24. 9.–23. 10.)**

Na vsakem koraku, naj bo to v domačem okolju ali pa na področju dela, boste iskali harmonijo. Ker boste res vztrajni in boste za to tudi sami veliko naredili, vam bo uspelo. Še vedno pa boste preudarni in odločitev ne boste prepuščali drugim.
- **Škorpion (24. 10.–22. 11.)**

Ne boste se ozirali nazaj, kar je bilo, je bilo. Tega se ne da spremeniti, lahko pa si na novo ustvarite vse za naprej. Vsaka izkušnja nas naredi modrejše, tega nikar ne pozabite. Med prijatelji boste prevzeli glavno vlogo, kar vam bo odgovarjalo.
- **Strelec (23. 11.–21. 12.)**

Naravnani boste optimistično in z vsem upanjem se boste zazrli v prihodnost. Načelni kot ste, se boste držali obljub in do konca izpeljali vse, kar si boste zadali. Med drugim vas tudi v ljubezni čakajo lepe spremembe. Končno.
- **Kozorog (22. 12.–20. 1.)**

Pozabili boste na vse skrbi in se prilagodili novim okoliščinam. S tem bo odpadlo določeno breme, ki vas je omejevalo, da bi bili takšni, kot ste v resnici. Prijetni, zabavni, iskreni in vredni pozitivnih ljudi. Novice vas bodo presenetile.
- **Vodnar (21. 1.–19. 2.)**

Prihaja čas, ko boste lahko uresničili svoje življenjske sanje. In to zato, ker se ne boste več toliko obremenjevali s težavami drugih, ampak se boste posvetili zgolj sebi. Ne boste več čakali, ampak se boste podali svojim ciljem naproti.
- **Ribi (20. 2.–20. 3.)**

Vsak od nas ima svojo vlogo, veliko je odvisno od tega, kdaj se zamenja maska, če sploh se. Ne boste se mogli izogniti temu, da pridete z resnico na dan. Bolje prva zamera kot zadnja. Tisti, ki vas res cenijo in spoštujejo, se ne bodo umaknili.

TA JE DOBRA

- Dvomesno število**

Šolski nadzornik hoče med uro matematike preizkusiti kritičnost učencev in reče enemu med njimi: »No, povej mi katerokoli dvomesno število.«
Učenec pomisli in reče: »Triinpetdeset.«
Nadzornik napiše na tablo število petintrideset in počaka, ali mu bo kdo ugovarjal. Nihče. Zato še od drugega učenca zahteva, naj mu pove neko dvomesno število.
Učenec reče: »Štiriindvajset.«
Nadzornik napiše dvainštirideset in se spet sam pri sebi jezi, ker mu nihče ne ugovarja.
Zdaj pokliče še tretjega, ta pa reče: »Šestinšestdeset! To boste pa menda že prav napisali!«
- Delitev dela**

Šefica pisarne leži v bolnišnici. Obišče jo kolegica Hilda. Bolnica jo zaskrbljeno vpraša:
»Je v službi vse v redu?«
»Seveda! Tvoje delo smo si razdelile. Petra kuha kavo, Barbara plete pulover, ki si ga ti začela, Mojca rešuje križanke, jaz pa spim s šefom.«
- Dva polža**

Kaj dobiš, če daš skupaj dva polža?
Enega celža.
- Ježek v puščavi**

Mlad ježek se izgubi v puščavi. Ko se zaleti v kaktus, vpraša:
»Si to ti, mama?«

LAŽJI
SUDOKU

Rešitev:

2	7	5	6	8	5	1	9
6	8	5	1	2	9	6	2
7	1	6	9	5	8	7	5
9	6	7	8	5	1	2	2
7	6	2	1	2	6	6	6
1	6	9	7	5	8	2	2
1	6	9	7	5	8	2	2
8	9	2	2	5	6	7	8

TEŽJI
SUDOKU

Rešitev:

6	8	7	5	9	2	1	4
2	1	5	6	6	2	9	8
4	2	8	1	5	6	3	6
5	6	2	8	1	2	9	7
1	4	9	7	5	8	2	2
9	6	5	1	2	9	6	7
6	5	2	8	6	7	9	2
2	9	1	4	5	8	6	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

[illegible]

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

TURISTIČNI BONI: RADENCI 13.–18.2., **MORAVSKE TOPLICE** 13.–18. 2., **BERNARDIN** 14.–18. 2., **STRUNJAN** 9.–14. 3., **ŠMARJEŠKE TOPLICE** 3.–8. 4., **DOLENJSKE TOPLICE** 3.–8. 3., **AKCIJA BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI** 5.–12. 2.; **NOVO – BANJA KULAŠI** 15.–25. 2., **MORJE: DUGI OTOK, LASTOVO, OREBIČ.** www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki **Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.**

Za vse prireditve je obvezno spoštovanje vladnih odlokov in priporočil NIJZ za zaježitev covid-19.

IZLETI

Letališka ogledna tura

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur organizira v sredo, 12. januarja, pohod, imenovan Letališka ogledna tura. Skupne zmerne lahke ravninske hoje bo dve do tri ure. Informacije daje in prijave zbira do torka, 11. januarja, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Odpoved pohoda v Dražgoše

Tržič – Občina Tržič obvešča, da je pohod v Spomin Valentina Klemenčiča zaradi trenutno veljavnih ukrepov za preprečitev širjenja bolezni covid-19, ki je bil planiran v nedeljo, 9. januarja, odpovedan. Obenem sporočajo, da bo spominska slovesnost v Dražgošah izvedena in se pohoda lahko udeležite individualno.

Komedija na Spodnjem trgu

Škofja Loka – Kulturno društvo Loški oder vabi danes, v petek, in jutri, v soboto, ob 19.30 na Spodnji trg na ogled komedije Dušana Jovanovića z naslovom Življenje podeželskih plebojev po drugi svetovni vojni. Pod režijo se podpisuje Blaž Vehar, igrajo pa Jan Bertoncelj, Špela Klemenčič, France Fister/Aljaž Debeljak, Tonja Hartman, Gregor Gartner, Gašper Murn, Erasm Šubic Krpič, Petra Kalan, Matic Eržen in Lea Potočnik.

Janez Hafner in njegov pejsaž

Škofja Loka – Decembra lani je minilo deset let, odkar se je poslovil akademski slikar Janez Hafner. Razstava njegovih del v prostorih Sokolskega doma v Škofji Loki je poklon avtorju in si jo lahko ogledate do konca februarja. Posebnost razstave so njegova manj znana dela iz različnih ustvarjalnih obdobj, ki ga predstavljajo kot enega najbolj individualnih, občutljivih, drznih in hkrati tudi stilno prepoznavnih slovenskih slikarjev. Večino gradiv javnosti predstavljajo prvič.

Dolga senca
Dražgoš

Leta 1977 je izšla več kot tisoč strani obsegajoča knjiga Narodnoosvobodilna vojna na Slovenskem 1941–1945, ki jo od takrat rad uporabljam kot vir raznih podatkov iz medvojnih časov. Začetki mojih dvomov v NOB so povezani prav s to knjigo. Ko sem na strani 201 našel poglavje Obrambni boj v Dražgošah in zadušitev gorenjske vstaje, sem postal posebej pozoren in kritičen do ravnanja partizanov. Da se je Cankarjev bataljon pod poveljstvom Staneta Žagarja po spopadih z okupatorjem v dolini enostavno umaknil v to gorsko vasico, mi je bilo nerazumljivo. Saj je bila velika nevarnost, da jim bo sovražnik sledil. Pa tudi partizani so se obnašali nerazumljivo vpadli-

vo, da je bilo samo še vprašanje časa, kdaj se bo to zgodilo. Že ob prihodu 1. januarja so priredili veliko zborovanje v Sokolskem domu, kjer so vaščani prvič slišali partizanske pesmi. V knjigi piše, da se je vest o »dražgoški republiki« razširila po vsej Gorenjski in 4. januarja naj bi prišlo v Dražgoše mnogo ljudi iz vasi v Selški dolini. Že tukaj se opazi netočno poročanje o dogodkih. Po eni strani piše, da se je vest o »dražgoški republiki« razširila po vsej Gorenjski, na drugem mestu pa piše o ovaduhih, ki naj bi obveščali Nemce. Če se je vest širila po vsej Gorenjski, čemu bi služili potem še ovaduhi? Vmes je prišel iz Kranja v Dražgoše tudi član pokrajinskega komiteja KPS za Gorenjsko Alojz Kebe, da bi se s štabom pogovorili o nadaljnjem ravnanju. Se pravi, da je bilo vse že prej dogovorjeno.

Helenine jaslice na Viševci navdušujejo

Viševca – Na robu Viševce, naselja v cerkljanski občini, v katerem so le tri hiše, imajo že šesto leto zapored prav posebne jaslice. Na kmetiji pr' Udamovc, kjer živi mama Francka Sodnik, jih je na hribčku med stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem v petnajstih dneh postavila hčerka Helena. Ko jih je začela postavljati, je bilo na Viševci 25 centimetrov snega. Ponoči jaslice osvetljuje štiristo metrov lučk. Helena je vse objekte za jaslice izdelala sama, med drugim hlevček, lesene hiške, kmečki stanovanjski hiši s t. i. gankom, cerkev z zvonikom, v katerem je tudi zvon želja ... Na ogled so tudi gozdne živali. Helena je za jaslice uporabila tudi veliko korenin, ki jih je pomagal zbrati mož Ciril. Pri postavitvi hišic in težkega hlevčka so ji pomagali njeni otroci. Kot pravi, jaslice postavlja za dušo in z velikim veseljem, obiskovalci pa ji dajejo še dodatno pozitivno energijo. Helena je pred šestimi leti prevzela po očetovi smrti hribovsko kmetijo, na kateri živi z možem Cirilom, v hlevu pa redi enajst glav živine, tri ponije, nekaj koz; skrbi pa tudi za bolno mamo Francko, ki je vesela, da se delo na kmetiji nadaljuje.

Helena je prava umetnica z veliko idejami. / Foto: Janez Kuhar

Tekaške proge na Jezerskem ponovno odprte

Jezersko – Tekaške proge na Jezerskem so urejene v dolžini 17 kilometrov in letos za ljubitelje teka na smučeh predstavljajo pravi užitek. Obstaja celo možnost izposoje opreme, urejeno je tudi parkiranje. Proge so bile ta teden dva dneva zaprte, ker je pihal močan veter. Zaprli so tudi tudi sankališče in drsališče. Ponovno jih odpirajo danes. Vmes je tudi na Jezerskem snežilo, kar pomeni, da so proge le še bolj privlačne.

Ljubitelji teka na smučeh na Jezerskem / Foto: Tina Dokl

Neki drugi vir omenja Alojza Kebeta kot politkomisarja Cankarjevega bataljona. V poročilu se Dražgoše omenjajo, kot »mala osvobodjena vas«. Kakšen sarkazem, kot da so jo partizani s svojim prihodom osvobodili, čeprav so prinesli vasi le pogubo. Čeprav so vaščani rotili partizane, naj zapustijo vas, da jim bodo dostavljali hrano v skrivališča, so partizani vztrajali v vasi in zagotavljali vaščanom, da jih bodo branili. Pri tem pa niso utrdili obrambne linije pred vasio, ampak so za zaklonišča uporabili kar hiše in zgradbe vaščanov. Podrobnosti o poteku bojev do 11. januarja ne bom opisoval, ker je vse splošno znano. Kako se je končalo, zgovorno pove naslednji odstavek iz knjige: »Zaradi junaške obrambe levega krila Na pečeh, zlasti bataljonske rezerve, si je bataljon pridobil

čas za umik, tako da se je ob mraku umaknil brez žrtev in zmagovito končal svoj tridnevni boj.« Ta »zmagoviti« boj je pomenil 41 ubitih in 81 izgnanih vaščanov, požgano in razrušeno vas, uničenje vseh zalog pridelkov in vse kmetijske opreme. Tako je bil obstoj gorske vasi uničen. Epilog: Se vsi tisti, ki prihajate leto za letom v Dražgoše v imenu revolucije, zavedate, da vaščanom odpirate stare, boleče rane? Vam je ta zlagana ideologija, ki jo tam častite, pomembnejša kot čast Dražgošanov? Hrepnite po lepi prihodnosti, pa se nočete otresti bremen iz preteklosti. Zakaj? ZB NOB Škofja Loka, odpovejte to neslavno dejanje. Še je čas do nedelje.

FRANCI KINDLHOFFER

KINO SPORED

CINEPLEXX, KRANJ	KINO SORA, ŠKOFJA LOKA
Sobota, 8. 1. 17.20, 21.00 SLADIČEVA PICA 20.50 355 18.50 FRANCOSKA DEPEŠA 20.20 THE KINGS'S MAN: ZAČETEK 15.45 IGRA SOVRAŠTVA 16.00, 20.00 MATRICA: OBUDITEV 14.50, 17.40, 20.30 SPIDER-MAN: NI POTI DOMOV 15.00, 15.50, 18.00 ZAPOJ 2, sinhro. 17.50 HIŠA GUCCI	Petek, 7. 1. 20.00 THE KINGS'S MAN: ZAČETEK Sobota, 8. 1. 17.30 ZAPOJ 2, 3D, sinhro. 20.00 THE KINGS'S MAN: ZAČETEK Nedelja, 9. 1. 16.30 ZAPOJ 2, sinhro. 19.00 NAJBOLJ GROZEN ČLOVEK NA SVETU Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Sobota, 8. januarja 10.00 Lutkovno gledališče Nebo: TO JE ERNEST (v dvorani PGK)
GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE
Sobota, 8. januarja 19.30 Miha Mazzini: ZA VSE SEM SAMA

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke, objavljene v časopisu Gorenjski glas dne 14. decembra 2021 z geslom BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ, ki prejmejo družinsko vstopnico za Muzej jaslic Brezje, so: **Zalka Dijak** iz Zgornje Besnice, **Boris Pertot** iz Kranja in **Janez Koprivnik** iz Cerkelj na Gorenjskem. Nagrajencem iskreno čestitamo.

Nagrajenci križanke Nogometnega kluba Triglav Kranj z geslom: TO JE TA BORDO ENERGIJA, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 21. decembra 2021, so: **Darko Kokalj** iz Kranja, ki prejme 1. nagrado (bon za 40 evrov v trgovini Triglav Kranj), **Alojzija Murn** iz Naklega, ki prejme 2. nagrado (bon za 20 evrov v trgovini Triglav Kranj) in **Vinko Zadražnik** z Visokega, ki prejme 3. nagrado (bon za 10 evrov v trgovini Triglav Kranj). Nagrajencem čestitamo!

LOTO
Rezultati 2. kroga – 5. januar 2022 4, 5, 17, 24, 29, 33, 39 in 14
Loto PLUS: 6, 10, 16, 19, 28, 29, 37 in 17 Lotko: 0 0 6 5 8 0
Sklad 3. kroga za Sedmico: 620.000 EUR Sklad 3. kroga za PLUS: 780.000 EUR Sklad 3. kroga za Lotka: 220.000 EUR

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

PETKOVA PRIREDITEV
Izvaj: **Gledališče Labirint**
BELA MAČICA
Petek, 7. januar 2022, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvaj: **Lutkovno gledališče Nebo**
TO JE ERNEST
Sobota, 8. januar 2022, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

V visoki gredi lahko gojimo zelenjavo preprosto in udobno. S tunelom iz folije ali pokrovom za toplo gredo na najmanjši površini tudi v jeseni in pozimi lahko sami nekaj pridelamo. V knjigi so ideje za zasaditve in nego od preprostih kombinacij pa vse do zahtevnih različic – s 15 vzorčnimi gredami za preproste dodatne posevke.

80 strani, mehka vezava z zavihki, format: 214 x 172 mm

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

10 EUR

* poština

Gorenjski Glas

Ob 30-letnici samostojnosti Slovenije

Avtor knjige Branko Celar kot dober poznavalec problematike državnih meja in reševanja mednarodnih mejnih sporov v treh poglavjih opisuje »trilogijo«
vzpostavljanja slovenskih meja.

520 strani, vsebuje 250 fotografij in zemljevidov. Redna cena knjige je 38 evrov, za naročnike in bralce Gorenjskega glasa je cena knjige le

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Poština se zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

32 EUR

* poština

Gorenjski Glas

V Luninih bukvah je kot vedno Lunin koledar po mesecih s setvenimi podatki, vrtni koledar opravil v zelenjavnem in okrasnem vrtu, v rastlinjakih in visokih gredah ter horoskop za leto 2022.

Število strani: 52 strani, 23,5 x 32 cm

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

8,20 EUR

* poština

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

HIŠE

KUPIM

V okolici Škofje Loke ali Poljanske doline kupim zazidljivo parcelo ali manjšo samostojno hiško z nekaj zelene površine, tel.: 041/275-058

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

POSESTI

KUPIM

NJIVO ali travnik v Šenčurju, tel.: 041/851-862

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

OPEL Merivo, letnik 2008, registrirano do avgusta. Avto je garažiran, prvi lastnik, nekaramboliran, svetlo sivomodre barve, tel.: 041/585-224

KUPIM

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Drulovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504

STROJI IN ORODJA

PRODAM

WIDIA kline fi 600 in fi 400 za sekular ter 12 V akumulatorski vitel, tel.: 041/364-504

GRADBENI MATERIAL

KUPIM

HLODOVINO hrasta, smreke in bora, ob kamionski cesti ali na panju v gozdu, plačilo takoj, tel.: 051/766-621

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019

SUHA bukova in mešana drva, tel.: 041/841-632

SUHA bukova in hrastova drva, tel.: 031/826-621

SUHA bukova razžagana drva. Gorje, tel.: 031/561-707

GLASBILA

ZA vadbo oddam v uporabo klavir – piano v Kranju, tel.: 031/624-509

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

KNJIŽNA novost – Živalski haiku tarot + karte, cena 40 EUR, tel.: 040/567-544

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, strogi unikati. Popust na ocenjeno vrednost!, tel.: 040/567-544

STARINE

PRODAM

OBNOVLJEN zapravljiček in vprežne sani, tel.: 031/581-259

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PRODAM

ELEKTROSTIMULATOR Mio-Vein za boljšo prekrvavitev nog, cena 35 EUR (nov 256 EUR), tel.: 040/667-897

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

KOSILNI greben s pogonom Gorenje Muta, tel.: 041/677-605

TRAKTOR, tel.: 031/238-649

TRAKTOR s priključki in mini bager, lahko v okvari, tel.: 031/500-933

PRIDELKI

KUPIM

SILAŽNE bale, tel.: 041/841-632

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 telci simentalke, stari 10 in 14 dni, tel.: 04/51-46-958

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113

BIKCA ČB, starega teden dni, tel.: 041/393-955

ČB bikca, starega 14 dni, tel.: 031/247-805

DVA prašiča, težka približno 140 kg, krmljena z domačo kuhano hrano, Tržič, tel.: 041/582-770

OVNA za rejo ali zakol, tel.: 041/364-504

PRAŠIČA za zakol, krmljen z domačo krmo, tel.: 031/304-351

TELICE simentalke, težke od 200 do 300 kg, in lepega petelina, tel.: 041/851-862

TELIČKE simentalke, stare 14 dni in več, tel.: 040/610-958

TELIČKI simentalke, stari 7 in 14 dni, tel.: 030/915-738

VEČ telic ČB, pašnih, brejih devet mesecev, in bikca ČB, starega 14 dni, tel.: 04/25-51-705, 031/616-647

Srce nam žalost je rnila,
 ker te več med nami ni.
 Čeprav te zemlja je pokrila,
 duh tvoj z nami še živi.

ZAHVALA

Kakor je v življenju tiho delala in se razdajala za nas, tako se je na praznik Gospodovega rojstva v 93. letu starosti od nas tiho poslovila naša draga mama

ANA DOLENEC
 z Gabrške Gore

K večnemu počitku smo jo s sveto mašo pospremili v Poljanah nad Škofjo Loko. Zahvaljujemo se vsem, ki ste se v tako velikem številu prišli posloviti od nje. Hvala za izrečene ali napisane besede sočalja, darovane sv. maše, darove namesto cvetja in sveč, namenjene za ustanovo Anin sklad. Hvala domačemu župniku g. Jožetu Stržaju, g. Cirilu Isteniču, g. Pavletu Novaku CM in br. Primožu Kovaču OFM-Cap za opravljeno pogrebno slovesnost. Hvala sestram usmiljenkam za molitve in duhovno podporo ter številno udeležbo na pogrebu. Hvala zdravnici Marti Jerman iz ZD Kamnik ter Domu svete Katarine iz Mengša. Hvala sosedu Alojzu Bogataju za poslovilne besede in vsem sosedom za molitev in pomoč ob slovesu. Hvala pogrebnemu podjetju Hipnos iz Medvod za opravljene pogrebne storitve. Hvala, ker se je boste še naprej spominjali in svojih molitvah.

Žalujoci svojci in otroci: Jurko in Marijan z družinama, Pavle, Marija in Franci Poljane, december 2021

V priročniku je nazorno prikazana pot lesa od hloda do izdelka. Poleg vseh postopkov obdelave in zaščite lesa ter potrebnega orodja so dodani natančni načrti za izdelavo nekaterih najbolj uporabljenih izdelkov. Priročnik je namenjen vsem, ki se bodo sami lotili obdelave lesa in si za dom in vrt izdelali kaj praktičnega. Koristil bo tudi študentom in dijakom lesarstva.

144 strani, 200x 230 mm, SPIRALNA VEZAVA. Cena priročnika je

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če ga naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

8 EUR

* poština

Gorenjski Glas

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081

PODARIM

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-678

RAZNO

PRODAM

OBNOVLJEN komat, zapravljiček, luč za kočijo in vprežne sani, tel.: 041/364-504

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIM voznika B in C kategorije, za prevoze po Sloveniji. Z delom se lahko začne takoj. Orel transport Gregor Bergant, s.p., Trnje 16, Šk. Loka, tel.: 031/564-285, gregor.orel@siol.net

DELAVCA s poznavanjem trgovskega blaga ter izkušnjami zaposlimo v skladišču v Kranju, Savska loka 21, Intertrend, d.o.o., redno ali honorarno. Delo je fizično zahtevno. Info. med 9. in 10. uro, tel.: 040/745-538, pisarna@intertrend.si

ZAPOSLIMO delavca za pomoč pri delu v predelavi lesa (žaga, delavnica, pomoč pri montaži na terenu). Delo je enozmensko. Možnost zaposlitve za nedoločen čas, poskusna doba 1 mesec. Milnar, d.o.o., Sp. Bitnje 31, Zabnica, tel.: 041/784-055

IŠČEM

DELO išče vestna upokojenka, v Kranju, tel.: 031/624-509

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net

ADAPTACIJA – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija – po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246

ŽE 23 LET z vami grad. podjetje RE-DŽO.B, d.o.o., Adergas 13, Cerklje – izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustila draga mama, babica, prababica, sestra in teta

ANA KUCHAR

rojena Škrjanc, po domače Andrejeva mama iz Zg. Dupelj

Ob izgubi naše drage mame se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, dobre misli, podarjene sveče in cvetje. Zahvala duhovniku Davidu za lepo opravljen obred, pogrebni službi Navček in pevcem ter osebnemu zdravniku dr. Kresetu. Hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste jo poznali in imeli radi.

Žalujemo: sinova Andrej in Tomaž ter hči Biserka z družinama, vsi vnuki in pravnuki ter sestri Slavka in Zorka
Duplje, 3. januarja 2022

Ni res, da si odšla,
nikoli ne boš!
V naših srcih
boš vedno z nami.

ZAHVALA

V objemu doma je za vedno zaspala naša draga mami, mama in teta

NADA STARMAN

Njeno poslednje slovo je bilo v torek, 4. januarja 2022, na pokopališču v Stari Loki. Hvala vsem, ki ste nam pomagali v težkih dneh njene bolezni, jo obiskovali in ji naredili trenutke bolj srečne in prijetne. Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Iskrena hvala vsem, ki ste sooblikovali njeno poslednje slovo ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujemo vsi njeni

Zapel je zvon tebi v slovo,
tiho odšel si od nas,
ostal boš v naših srcih za vedno,
dokler se v večnosti ne snidemo.

ZAHVALA

V ponedeljek, 3. januarja 2022, smo na zadnjo pot pospremili dragega moža, očeta, ata, brata, strica

JERNEJA VEHOVCA

p. d. Lojzetovega Jerneja iz Voklega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, bivšim sodelavcem Merkurja in znancem za izrečena sožalja, besede tolažbe, podarjene sveče, svete maše in cvetje. Posebna zahvala dr. Simoni Kos in osebju Klinike Golnik. Zahvaljujemo se kaplanu Martinu Lebnu, duhovniku Antonu Liparju, gasilcem PGD Voklo in sosednjim društvom, pevcem kvarteta Ultima ter pogrebni službi Navček za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujemo: žena Mari, sinova Matjaž in Dušan z družinama

Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
a v naših srcih za vedno boš ostal.

ZAHVALA

V 84. letu nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, ata, stari ata, tast, brat in stric

FRANC GRILC

iz Šenčurja

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem, še posebno sosedom za izrečeno sožalje in denarno pomoč. Posebno zahvalo izrekamo tudi gasilkam in gasilcem PGD Šenčur za zadnje spremstvo ter predsednici Marinki Štirn za ganljive besede slovesa. Hvala tudi drugim gasilskim društvom občine Šenčur, DU Šenčur in SDS Šenčur. Hvala gospodu župniku Urbanu Kokalju za pogrebni obred in sveto mašo, pevkama Petri Zarnik in Zali Ribnikar za sočutno petje, pogrebni službi Navček ter Cvetličarni Urška. Hvala vsem, ki ste našega ata v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujemo: žena Vida, hčerki Hermina in Jelka z družinama, vnuki in pravnuki, sestre in brat

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenil naš upokojeni sodelavec

MARTIN DOLINAR

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Elektro Gorenjska, d. d.

OSMRTNICA

Sporočamo, da nas je v 64. letu po hudi bolezni zapustila naša draga žena, mami, hči, mama, sestra in tašča

ANA ZUPAN

rojena Valančič, iz Prebačevega

Od nje se bomo poslovili v petek, 7. januarja 2022, ob 14. uri na pokopališču v Šenčurju. Pokojna bo v četrtek od 17. ure dalje ležala v tamkajšnji poslovilni vežici.

Žalujemo vsi njeni
Prebačevo, 3. januarja 2022

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...

V SPOMIN

Minilo je leto, odkar si tako iznenada odšla, draga

JOŽICA BIZJAK

Kjerkoli si, vsak dan si v mojih mislih.
Hvala vsem, ki obiskujete njen grob.

Mož Jože

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...

ZAHVALA

V 96. letu starosti nas je zapustila naša mama, babica, prababica, tašča in teta

MARIJA HAFNER

Krčajeva Minka iz Žabnice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje. Hvala vsem, ki ste prinesli cvetje in sveče ter darovali za svete maše in za obnovo cerkve sv. Urha v Žabnici. Zahvaljujemo se medicinskemu osebju (na oddelku 100 in 600) Klinike Golnik, patronažni sestri gospe Mariji Eržen, gospodu župniku Franciju Aliču in pevcem ter vsem tistim, ki so našo mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Srce ti v prsih nehalo je biti,
ne čutiš bolečin več in nemira,
od nas smo dovolili ti oditi,
čeprav srce od žalosti nam hira.

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil naš oče, mož in ata

VINKO STRŽINAR

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in znancem za izrečena sožalja. Posebna zahvala gre pogrebni službi Akris, pevcem za odpete žalostinke, trobentaču ter župniku. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Žalujemo vsi njegovi

Izdala še svoj prvi roman

Žirovska pisateljica Milena Miklavčič je doslej veljala predvsem za neutrudno zapisovalko zgodb, s katerimi je odstirala tančice skrivnosti z življenja naših prednikov, v svoji novi knjigi pa se je prvič preskusila tudi kot romanopiska.

MATEJA RANT

Žiri – »Stara sem 69 let in občutek imam, da sem na višku življenjskih moči. Še nikoli nisem bila tako aktivna – v mlajših letih si zaposlen s skrbjo za otroke pa bojem za preživetje, odkrivanjem sveta ... Zdaj pa je moj ustvarjalni naboj zelo močan in se mi zdi škoda, da bi karkoli zamudila,« pripoved o svoji novi knjigi začne Milena Miklavčič. Po zapisovanju zgodb, ki so jih ji pripovedovali drugi, je tako zdaj v romanu z naslovom *Kje je otrok?* prestopila še na raven fikcije, čeprav je bila tudi za to knjigo iztočnica ena od resničnih zgodb, ki jo je pred leti zapisala v Usodah v Gorenjskem glasu.

Roman, ki sodi v vrst psiholoških trilerjev, tako temelji na zgodbi ženske, ki je še kot mladoletna doživela posilstvo, posiljevalec, ki drugih otrok potem ni imel, pa je kasneje prišel po otroka in ji ga odvezel, ker naj bi ga sama ne bila sposobna vzgajati. Šele čez dolga leta ji je spet uspelo navezati stik z otrokom. Ob tej zgodbi, ki ji jo je pripovedovala vnukinja omenjene ženske, je začela opazati, da se v medijih pojavlja ogromno zgodb o pogrešanih osebah, kar jo je potem ves čas spremljalo, prav tako

Milena Miklavčič z novo knjigo »Kje je otrok?« / Foto: osebni arhiv

pa jo je vnukinja omenjene ženske po smrti babice spodbujala, da bi napisala kaj o teh pogrešanih otrocih. Tako je nastalo izhodišče za zgodbo, ki jo je umestila v Poljansko dolino, vse osebe, razen ene, pa so izmišljene. »Edini lik, ki je resničen, je Dino, invalid, s katerim sva zelo dobro prijatelja,« razkrije Milena Miklavčič. V knjigi mu je dodelila vlogo vedoželjnega

mladeniča, ki očetu kriminalistu pomaga raziskovat ozadja dogodkov, ki se prepletajo v knjigi. Osrednji lik je socialna delavka Kristina, ki skoraj šest let zaman išče človeka, ki je ugrabil deklico Pio, nato pa omenjeno socialno delavko najdejo mrtvo. Začne se lov na njene morilca, ki pa se razkrije šele malo pred koncem knjige. »V knjigi sem poskušala

predstaviti tudi senčno plat človeka – nismo samo dobri, imamo številne negativne lastnosti, ki usodno vplivajo na naša življenja in življenja bližnjih.« Kot pravi, ljudje sicer neradi poslušajo take zgodbe, a vztraja, ker želi, da bi spoznali tudi to plat življenja. Osebo se ji zdi velik problem, da ljudje v sebi začetijo potrebo, da odidejo od doma in se »naredijo nevidne«, po drugi strani pa jo je groza, da takšnim, ki imajo težave, posvečamo premalo pozornosti, ko bi bil za to še čas. »Pišem o stvareh, zaradi katerih nam ne sme biti vseeno,« opozarja Milena Miklavčič.

Zanimiva zgodba je povezana tudi s fotografijo na naslovnici. Na družabnem omrežju ji je v oči padla fotografija fantka, skritega za tančicami. »Posnel jo je znani fotograf David Bec, ki mi jo je bil takoj pripravljen odstopiti,« je pojasnila Milena Miklavčič in dodala, da ravno te tančice predstavlja jo skrivnosti, ki jih nosimo v sebi. Obenem pa črno-bela fotografija po njenih besedah ponazarja nasprotje pisane mavrice barv, ki opredeljuje vsakega človeka. Knjigo je izdala v samozaložbi, pri čemer so pripravili že ponatis, saj je prvih dvesto izvodov že pošlo.

Spremenjen režim na parkirišču Čebelica

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na parkirišču »Čebelica« pred vstopom v mestno središče Kranja pri mostu čez reko Kokro je od 1. januarja spremenjen način označevanja začetka parkiranja. Na mestni občini Kranj so pojasnili, da parkirišče ni več zaprto z zapornico, časovni in finančni režim pa ostajata enaka, kar je označeno z ustrezno prometno

signalizacijo. Uporabnik parkirišča označi začetek parkiranja tako, da na parkomatu prevzame parkirni listek ali poravna parkirno, če je parkiranje daljše od dveh ur. Prvi dve uri parkiranja sta namreč še vedno brezplačni, za vsako nadaljnjo uro pa je treba plačati 60 centov. Za plačilo parkirnine sta na voljo tudi možnosti plačila preko SMS-sporočila ali aplikacije.

Razstava klekljanih čipk v Knjižnici Medvode

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Od 4. januarja je v Knjižnici Medvode na ogled razstava z naslovom *Čipka bod' pozdravljena*, na ogled si postavljena! Gre za razstavo klekljanih čipk, ki so jo pripravile klekljarice iz Smlednika, ki delujejo v okviru Društva upokojencev Smlednik. S sukanjem klekljev so začele že

leta 2008, svoje izdelke pa v medvoški knjižnici tokrat predstavljajo drugič. Tema je s čipkami okrašen dom, s čipkami okrašena miza. Miza je srce vsakega doma, ob njej se zbira družina, ob njej se družimo s prijatelji. Čipka na njej učinkuje čarobno. Posebno pozornost so namenile kruhu, ki praznično pogrnjeno mizo tudi odišavi.

Razstavo klekljanih čipk so pripravile klekljarice iz Smlednika, ki delujejo v okviru Društva upokojencev Smlednik. Tema je s čipkami okrašen dom in miza. / Foto: Maja Bertoncelj

Letos manj praznikov na soboto in nedeljo

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Letošnji koledar je glede praznikov in dela prostih dni v primerjavi z lani manj prijazen za delodajalce in bolj za delavce. Letos bomo imeli na soboto in nedeljo pet praznikov,

medtem ko jih je bilo lani sedem. Letos sta le 1. in 2. januar padla na soboto in nedeljo, v nadaljevanju leta takega primera ne bo več. Praznik dela, 1. in 2. maj, bosta v nedeljo in v ponedeljek, dan reformacije, 31. oktober, in dan spomina na

mrtve, 1. november, na ponedeljek in torek, božič in dan samostojnosti in enotnosti, 25. in 26. december, pa na nedeljo in ponedeljek. In na katere dneve bodo ostali praznični in dela prosti dnevi? Slovenski kulturni praznik, 8. februar, bo na

torek, dan upora proti okupatorju, 27. april, na sredo, dan državnosti, 25. junij, na soboto, veliki šmaren oziroma praznik Marijinega vnebovzetja, 15. avgust, na ponedeljek. Velika noč bo 17. aprila, dan kasneje pa velikončni ponedeljek.

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno, po kotlinah in dolinah bo megla ali nizka oblačnost. Jutri bo precej jasno z občasno zmerno oblačnostjo. Zjutraj in dopoldne bo po nižinah megla. V nedeljo se bo pooblačilo, občasno bo rahlo snežilo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

−6/0 °C

SOBOTA

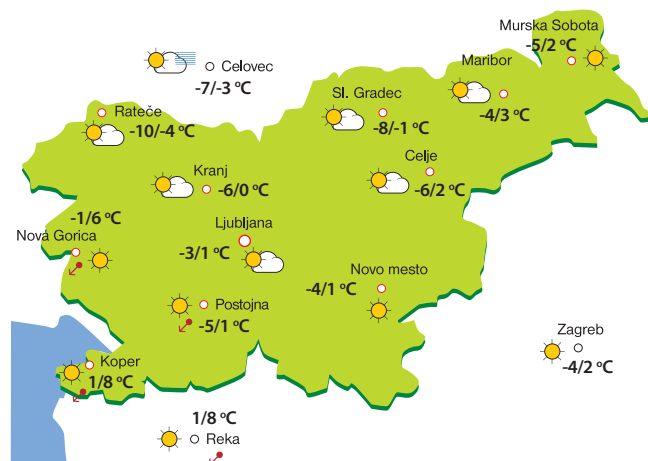

−8/−1 °C

NEDELJA

−7/−2 °C

Polovična zapora državne ceste v Smledniku

Smlednik – Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo je prisluhnila pobudam Občine Medvode za izboljšanje varnosti na državni cesti ob Osnovni šoli Simona Jenka Smlednik. Kot so sporočili z Občine Medvode, bo izbrani izvajalec v teh dneh začel gradnjo krožišča na mestu sedanjega križišča proti Smledniku in Dragočajni. V času gradnje bo vzpostavljena polovična zapora državne ceste Medvode–Vodice, ki bo urejena s semaforjem ali ročnim usmerjanjem prometa. Dela bodo zaključena spomladi.

Pripravljajo Karierno izvidnico

Škofja Loka – V četrtek, 13. januarja, ob 18. uri bodo študenti, ki so hkrati prejemniki zlatega priznanja MEPI, iz prve roke predstavili posamezne fakultete in študijske smeri. V dveh urah bodo lahko dijaki podrobneje spoznali tri študijske smeri po lastni izbiri. Predstavljenih bo več kot trideset študijskih smeri. Dogodek bo dostopen na spletni povezavi. Število mest je omejeno, zato je potrebna predhodna prijava najkasneje do torka, 11. januarja.